

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**TÜRKİYE’DE İLKÖĞRETİM OKULLARINDA
OKUTULAN SOSYAL BİLGİLER DERS
KİTAPLARI ile AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ’NİN VIRGİNİA ve LOS
ANGELES EYALETLERİNDE AYNI YAŞ
GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERE
OKUTULAN DERS KİTAPLARININ ŞEKİL
ve İÇERİK YÖNÜNDEN
KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. DURMUŞ YILMAZ

HAZIRLAYAN
ESRA SAÇLI
044214031009

KONYA, 2007

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
GİRİŞ.....	1
Amerika Eğitim Sistemi.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE OKUTULAN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI

1. Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Şekil Yönünden İncelenmesi	
1.1. İlköğretim Sosyal Bilgiler 6.....	10
1.2. İlköğretim Sosyal Bilgiler 7.....	13
2. Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik Yönünden İncelenmesi	
2.1. İlköğretim Sosyal Bilgiler 6.....	16
2.1.1. Tarih konuları.....	17
2.1.2. Coğrafya konuları.....	18
2.1.3. Vatandaşlık bilgisi konuları.....	19
2.1.4. Genel kültür konuları.....	20
2.2. İlköğretim Sosyal Bilgiler 7.....	20

2.2.1. Tarih Konuları.....	22
2.2.2. Coğrafya Konuları.....	23
2.2.3. Genel Kültür Konuları.....	24

İKİNCİ BÖLÜM

A.B.D.'NİN VIRGINIA ve LOS ANGELES EYALETLERİNDE OKUTULAN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI

1.	Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Şekil Yönünden İncelenmesi	
1.1.	Human Heritage A World History.....	25
1.2.	The World Past And Present.....	29
	East And West	
1.3.	World Adventure In Time And Place.....	31
1.4.	The American Journey.....	34
1.5.	World Geography.....	37
2.	Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik Yönünden İncelenmesi	
2.1.	Human Heritage A World History.....	39
2.1.1.	İçindekiler Bölümü.....	39
2.1.2.	Ders Kitabının Konuları.....	45

2.1.2.1. Tarih konuları.....	47
2.1.2.2. Coğrafya konuları.....	54
2.1.2.3. Genel kültür konuları.....	56
2.2. The World Past And Present	
East And West.....	59
2.2.1. İçindekiler Bölümü.....	60
2.2.2. Ders Kitabının Konuları.....	78
2.2.2.1. Tarih konuları.....	80
2.2.2.2. Coğrafya konuları.....	84
2.2.2.3. Vatandaşlık bilgisi konuları.....	87
2.2.2.4. Genel kültür konuları.....	89
2.3. World Adventure In Time And Place.....	92
2.3.1. İçindekiler Bölümü.....	92
2.3.2. Ders Kitabının Konuları.....	107
2.3.2.1. Tarih konuları.....	109
2.3.2.2. Coğrafya konuları.....	126
2.3.2.3. Vatandaşlık bilgisi konuları.....	126
2.3.2.4. Genel kültür konuları.....	128
2.4. The American Journey.....	134
2.4.1. İçindekiler Bölümü.....	135
2.4.2. Ders Kitabının Konuları.....	155
2.4.2.1. Tarih konuları.....	157

2.4.2.2. Coğrafya konuları.....	168
2.4.2.3. Vatandaşlık bilgisi konuları.....	173
2.4.2.4. Genel Kültür Konuları.....	176
2.5. World Geography.....	182
2.5.1. İçindekiler Bölümü.....	182
2.5.2. Ders Kitabının Konuları.....	203
2.5.2.1. Coğrafya Konuları.....	203
2.5.2.2. Genel Kültür Konuları.....	207

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE ve A.B.D.'NİN VIRGINIA ve LOS
ANGELES EYALETLERİNDE OKUTULAN DERS
KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Değerlendirme.....	211
Sonuç.....	237
Ekler.....	249
Kaynakça.....	275

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasıyla, Türkiye’de okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları ile Amerika’nın Virginia eyaletinde ve California eyaletinin Los Angeles kentinde ilköğretim 6.ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitaplarını şekil ve içerik yönünden karşılaştırmak istedim. Tez içinde, kolaylık sağlaması bakımından Virginia ve Los Angeles eyaletleri diye yazılmıştır.

Gelişmiş bir ülke olan Amerika’da Sosyal Bilgiler ders kitaplarının nasıl hazırlandığını, hangi konuları kapsadığını ve konuların dağılımını incelemeye çalıştım. İncelememizde esas aldığımız kitaplar, ‘Sosyal Bilgiler 6’, ‘Sosyal Bilgiler 7’ Türkiye’de; ‘Human Haritage A World History’, ‘The World Past And Present East And West’, ‘World Adventures in Time and Place’, ‘The American Journey’, ‘World Geography’ Amerika’da ilköğretim ikinci kademe Sosyal Bilgiler dersi için hazırlanan ders kitaplarıdır.

Bu çalışmada, ders kitaplarını; önce şekil, sonra da içerik yönüyle ele alınarak bir değerlendirmesi yapılmıştır. Diğer taraftan bu çalışmayla Türkiye’de ve Amerika’nın Virginia ve Los Angeles eyaletlerinde Sosyal Bilgiler dersine ayrılan yıllık ortalama zaman, ders kitabının kullanım biçimi, kısaca sosyal bilgiler dersinin işleniş anlatılmış, Amerika ve Türkiye arasında bir karşılaştırma yapılmış ve ilköğretim sosyal bilgiler dersinin öğretimi konusunda genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Bu tez çalışmasının, sosyal bilgiler eğitimi anabilim dalında okutulan ‘Konu alanı ders kitabı incelemesi’ başlıklı ders için yararlı olabileceği düşüncesindeyim. Ayrıca Türkiye’deki sosyal bilgiler ders kitaplarının daha öğretici hale getirilmesiyle ilgili yapılacak çalışmalarda da faydalı olacağı kanısındayım.

Çalışmalarım süresince bana rehberlik eden çok değerli hocam Doç. Dr. Durmuş Yılmaz’ a, çalışmamda emeği geçen eşim İbrahim Saçlı’ ya ayrıca, Amerika’dan kaynak temin etmeme yardımcı olan arkadaşım Ümit Makal’ a, ABD Tarım Bakanlığı Müsteşarı Sayın Ralph Gifford’a ve Long Island Üniversitesi Biyokimya Departmanı Sayın Prof.Dr.Glen D. Lawrence’a çok teşekkür ederim.

ABD eyaletlerinde okutulan ders kitapları ile ilgili böyle bir çalışmanın ilk defa yapılması ve benim de böyle karşılaştırmalı ders kitabı incelemesi şeklindeki bir çalışmayı ilk defa yapıyor olmam, bazı hataların yapılmasına yol açmış olabilir. Eğer varsa bu hataların hoş görülmesini diliyorum.

Bütün eksikliklerine rağmen bu çalışmanın ilgililere faydalı olmasını ümit ediyorum.

ESRA SAÇLI
KONYA 2007

GİRİŞ

Bu çalışmada, Türkiye’de İlköğretim 6.ve 7. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları ile Amerika’nın Virginia ve California eyaletlerinde ilköğretim 6.ve 7.sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları şekil ve içerik yönünden karşılaştırılmıştır. Kaynak olarak; Türkiye’de ilköğretim 6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitapları, ABD’nin Los Angeles eyaletinde okutulan sosyal bilgiler 6. sınıf kitabı Human Heritage A World History,The World Past and Present/East and West;Sosyal Bilgiler 7. sınıf ders kitapları olan The Amerikan Journey,World Geography;ABD’nin Virginia eyaletinde 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan The World Time And Place adlı ders kitapları kullanılmıştır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Türkiye’de Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitapları şekil ve içerik yönünden incelenmiştir. İkinci bölümde ABD’nin Virginia ve Los Angeles eyaletlerinde Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitapları şekil ve içerik yönünden incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise iki ülkede okutulan ders kitapları, şekil ve içerik özellikleri açısından karşılaştırılmıştır.

Çalışmamızın birinci bölümü, ‘Türkiye’de Okutulan Sosyal Bilgiler Ders Kitapları’ başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında önce ders kitaplarının şekil özelliklerinden

bahsedilmiştir.Ders kitaplarında kullanılan malzeme(kullanılan kâğıt, kapak kartonu, cilt malzemesi); kitabın ebadı, ağırlığı, kapağı, cildi, sayfa sayısı, baskı özellikleri, kimlik bilgileri incelenmiştir. Ders kitaplarının görsel özellikleri ayrıca; ders kitaplarında kullanılan harita ve resimlerin eğiticiiliği üzerinde durulmuştur. Daha sonra ise ders kitapları içerik olarak tanıtılmıştır. Öncelikle ders kitabının içindekiler bölümü anlatılmıştır. Daha sonra ünite ve konular üzerinde durulmuştur. Tarih konuları, coğrafya konuları, genel kültür ve vatandaşlık konuları ayrı ayrı ele alınmıştır. Ünite ve konuların kitap içindeki oranları tespit edilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümü ‘ABD’nin Virginia ve Los Angeles Eyaletlerinde Okutulan Ders Kitapları’ başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında önce ders kitaplarının şekil özellikleri incelenmiştir. Ders kitaplarında kullanılan malzemenin kalitesi, baskısı, cildi, ders kitaplarının ebatları, ağırlığı, kapak tasarımı, sayfa sayısı, kimlik bilgileri ve görsel özellikleri anlatılmıştır. Ders kitapları içerisinde yer alan resim, fotoğraf, karikatür, tablo, grafik ve şemaların öğretime katkısı üzerinde durulmuştur. Daha sonra ise; ders kitapları içerik olarak incelenmiştir. İlk olarak ders kitaplarının içindekiler bölümü anlatılmıştır. İçindekiler kısmının açıklanmasından sonra, ünite ve konulara kısaca değinilmiştir. Sosyal Bilgiler ders kitaplarında hangi alanda konulara yer verildiği açıklanmıştır. Ders kitaplarında tarih, coğrafya, vatandaşlık bilgisi ve genel kültür konularına yer verilmiştir. Ders kitaplarında yer alan konuların,

kitaplarda ne kadar anlatıldığı oransal olarak ifade edilmiştir. İçerikte yer alan bu bölümler güdülenmeye ve öğrenilenlerin pekiştirilmesine yardımcı olmaktadır. Yine ders kitabının tanıtımı yapılırken kitapların kaç saatlik ders süresince okutulduğu tespit edildi.

Çalışmamızın üçüncü bölümü ‘Türkiye’de okutulan Sosyal Bilgiler Ders Kitapları ile ABD’nin Virginia ve Los Angeles Eyaletlerinde Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Karşılaştırılması’ başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında iki ülkede okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarının gerek şekil özellikleri gerekse içerik özellikleri açısından genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Ders kitaplarının dil ve anlatım özellikleri, konuların öğrenciye sunuluş biçimi üzerinde durulmuştur. Ders kitaplarında ezber bilgi verilmemekte; öğrencinin bilgiye, verilen ipuçlarını takip ederek ulaşması sağlanmaktadır. Öğrencilerin kavrayarak öğrenmesi amaçlanmıştır. Bu bölümde son olarak ders kitabına yardımcı materyallerden bahsedilmiştir. Slâytlar, asetatlar, videokasetler, CD’ler, haritalar ve modeller tanıtılmıştır. Bu materyallerin sosyal bilgiler dersinde nasıl kullanıldığından bahsedilmiştir.

Çalışmanın sonunda sonuç bölümüne yer verilmiştir. Sonuç bölümünde; ders kitapları genel olarak değerlendirilmiş, Amerikan eğitim sisteminde varılan nokta ve ülkemizde ders kitaplarındaki eksiklikler üzerinde durulmuştur.

Amerika Eğitim Sistemi

Amerikan toplumu ve coğrafyası çeşitlilik arz eder. Öğrenim görmek için nereyi seçerseniz seçin; tarih, gelenek ve görenekler bakımından yöresel bir kültür zenginliği ile karşılaşsınız. Amerika, yeni göçmenler kabul eden çok ırklı bir toplumdur. Öğrencilerin bazı bölgelerde dikkatli olması gerekirken, Amerikanın büyük çoğunluğunda sokaklar, eğitim kurumları ve üniversite kampüsleri güvenilirdir.

Amerikan eğitim kurumları Türkiye'deki eğitim kurumlarından farklıdır. İki ülke arasında birçok farklılık vardır. İlk olarak, sınıflar genellikle küçüktür. Sınıfların öğrenci mevcudu on veya yirmi arasında değişmektedir. Öğrencilerin ders esnasında tartışmalara katılması teşvik edilir. Öğretmenler ofislerinde öğrencileri kabul eder, hatta kahve ya da yemeklerini onlarla paylaşırlar. Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yakın ilişki öğrencileri motive eder ve onları müfredata kişisel yaklaşımlar getirmeye yönlendirir. •

Amerika'da eğitim gören bir öğrenci birçok etkinliğe katılma, çalışma saatlerini ve boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları kazanır. Arkadaşları ile beraber grup çalışmalarına katılır. Takım ruhu duygusunu geliştirmesine yardımcı olur. Eğitim sistemi bireysellikten uzaklaşmış, işbirlikçi eğitim sistemine geçilmiştir. Amerika'da eğitim sistemi, teknolojideki

• www.ncsta.org

en son gelişmeleri çok yakından takip eder. Bilginin sürekli değişebileceğini vurgulayarak öğrencilere araştırma duygusu aşılar. Derslerde o alanda, öncü bilim adamlarıyla karşılaşma ve hatta onlarla çalışma şansları dahi olabilir.

Uzmanlarla beraber heyecanlı bir akademik yolculuğa atılmalarında, nasıl ders çalışacaklarını belirlemelerinde öğretmenler çok yardımcı olmaktadır. Öğretmen yol gösterici rehberdir. Amerika’da öğrencilere seçim şansı verilir. İsteklerine uygun olanı mutlaka bulacağınız çok sayıda ilköğretim, kolej, lise ve üniversite vardır. Ayrıca Amerikan okulları kapılarını bütün dünyaya açmıştır. Evrensel bir eğitim sistemi bulunmaktadır. Hemen her okul ve bölümde yabancı öğrenciler için kontenjanlar bulunmaktadır. Çok çeşitli kültürleri potasında eriten ABD, ülkede bulunan 20 milyonu aşkın yabancı nüfusuyla kültürel zenginliğe sahip bir coğrafyadır.

Amerika’da federal hükümet, okulları doğrudan yönetmediği gibi, öğretmenlere, kullanmaları gereken kitaplar ya da takip etmeleri gereken öğretim metotları konusunda da herhangi bir telkinde bulunmaz. Dolayısıyla Federal Hükümetin, Amerikan eğitim sisteminde hiçbir rolü olmadığı söylenebilir. Her eyalet kendi eğitim politikasını kendisi tespit eder. Okul meclisleri, okul bölgesi için genel politikaları ve yabancı öğrencilerden alınacak harçların miktarını belirler. Öğrenciler 12. sınıfa kadar okul harcı ödememektedir.*

* www.indiana.edu.tr

Ağustos ayının sonlarında başlayan akademik yıl, Haziran ayının ortalarına kadar devam eder. Öğrencilerin okula devam etmeleri gereken gün sayısı eyaletten eyalete değişmekle birlikte ortalama 180–190 gün arasında seyreder.

Amerikan öğrencilerinin yaklaşık %90'ı kolej seviyesinin altında, eyalet vergileriyle finanse edilen, kamuya ait ücretsiz ilk ve orta öğretim okullarına devam etmektedir. Bazı öğrenciler ise kamu okulları yerine aileler tarafından finanse edilen özel okullara gider. Her beş özel okuldan dördü dini gruplar tarafından yönetilir. Bu tür okullarda normal derslerin yanı sıra müfredatın bir parçası olarak dini dersler de verilir (Kamu okullarında dini eğitim verilmez). Bunların yanı sıra, 'ev okulu (home schooling)' adı verilen bir sistemle az sayıda ebeveyn çocuklarına kendileri evde eğitim verir.

K through 12

Amerikan ilk ve ortaöğretim sistemi genel olarak ilkokul (elementary), ortaokul (middle school/junior high schools) ve liselerden (high school) oluşur. Bu sistem anaokulundan (kindergarden) 12'inci sınıfa kadar anlamına gelen "K through 12" olarak bilinir. Çocuklar beş yaşına geldiklerinde anaokuluna, altı yaşında ise ilkokula başlarlar ve ilkokul 6. sınıfa kadar devam eder. Ortaokul altıncı ve dokuzuncu sınıf arasını, bunu takip eden lise ise dokuzuncu ve on ikinci sınıf arasını kapsar. Lise son sınıfa kadar takip edilen bu sıra standarttır ancak kendi içinde

birçok modeli ve yorumlanmış biçimi vardır. İlköğretim, cinsiyete, ırka, dine, öğrenme problemlerine, fiziksel yetersizliklere, İngilizce konuşma kabiliyetine bakılmaksızın (yaş limiti değişmekle birlikte) bütün vatandaş ve göçmenlere zorunludur.

Lise öğrencileri, çok geniş bir müfredatı takip ederek İngilizce, matematik, teknik ve sosyal bilimlerde derslere katılırlar. Bazı liselerde öğrenciler bölümlere (track) ayrılırlar. Kolej veya üniversiteye devam etmeyi düşünen öğrenciler, ilgili bölümlere devam ederek, kendilerini üniversiteye hazırlayacak dersler alırlar. Son yıllarda bölümleşme sistemi popülerliğini kaybetmeye başlamıştır. 1970 yılında Amerikan öğrencilerinden liseyi bitirip koleje devam edenlerin sayısı yüzde elliye, bugün yüzde yetmiş beş olmuştur. Lise son sınıftayken, öğrenci, seçeceği dala göre kolej başvurusunu yapar. Amerika'da lise okumak sanıldığı kadar zor değildir aslında. Bir Türk öğrencisi için Amerika'da lise okumak, ona çok basit gelecektir.*

Ezbere dayalı eğitim yerine düşünme gücünüzü geliştirecek bir müfredat ve arkadaşça yaklaşımlara sahip öğretmenler sayesinde öğrenci için en iyisi tasarlanır.

Amerika 'da ilköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri matematik, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve genel yetenek dersleri alır. Devlet okullarında din dersi okutulmamaktadır. Sosyal bilgiler dersi içerisinde, tarih, coğrafya, genel kültür, vatandaşlık bilgisi konuları yer almaktadır.

* www uluslararasıegitim.com.tr

İlköğretim ikinci kısma gelmiş öğrenciler fen bilgisi dersinde bilimsel çalışmalara başlarlar ve bu çalışmalarını etrafındaki dünyaya uyarlarlar. Sonbaharda öğrenciler üç günlük gezi programına katılırlar. (Keystone Bilim Okuludur.), Keystone'daki program, çevresel konuları ve onlara sahip çıkmamızı vurgular. Keystone'daki bütün programlarda takım çalışmasını ve aynı zamanda öğrenciler arasındaki işbirliğini geliştirmek amaçlanır. Bununla birlikte; Keystone'daki çalışmalar bilimsel araştırmaların toplumları nasıl etkilediğini ve toplumsal konuların karışıklığını anlatır. Çevresel bir soruna 'doğru bir cevap 'verilemeyebilir fakat öğrenciler tüm topluma fayda sağlayacak çözümleri yaratmayı öğrenirler.

6. ve 7. sınıflar aynı zamanda karışık bilimsel konuları derin bir şekilde incelemeye hazırdırlar. Öğrenciler laboratuvar deneylerini ve raporlarını tamamlamak için işbirliği içinde küçük gruplar halinde çalışırlar. Laboratuvar çalışmaları bilimsel kullanımı vurgular ve hipotez oluşturmada, gözlemle ve sonuç çıkarmadaki yeteneklerini geliştirmeye devam eder. Bunun yanı sıra, öğrenciler bağımsız projeler hazırlarlar. Ders konularıyla ilgili sınıfta sunum yaparlar. Öğrenciler sosyal bilgiler dersinde konu ile ilgili araştırma yaparlar. Bilgileri yazılı olarak posterler veya displays ile görsel olarak ve resmi sunumları da sözlü olarak tamamlar. Yılın belirli zamanlarında gezi gözlem turları

düzenlenmekte, öğrenciye sadece sınıf ortamında bilgi verilmemektedir*.

* www.louisianaschools.net

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE OKUTULAN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI

1.Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Şekil Yönünden İncelenmesi

Bu bölümde; Türkiye’de ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitaplarını, şekil yönünden inceleyeceğiz. Şüphesiz ki; ders kitaplarının, öğretimsel açıdan verimliliğinde fiziksel yapı özelliklerinin önemi büyüktür. Bu nedenle, ders kitabı hazırlanırken kitabın fiziksel özellikleri de öğrencinin kolayca kavrayabileceği nitelikte olmalıdır.

1.1. İlköğretim Ders Kitabı Sosyal Bilgiler 6

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6, ders kitabının şekil özelliklerinden bahsetmeden önce ders kitabında kullanılan malzemenin öneminden bahsetmeliyiz. Ders kitabında kullanılan malzemenin kalitesi, dayanıklılık ve kullanım kolaylığı için çok önemlidir. Kullanılan malzemenin kalitesi, eğitim ve öğretimde kazanılan başarı ile doğru orantılı olacaktır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının fiziksel yapısına değinecek olursak; ders kitabında mat, beyaz kâğıt kullanılmıştır. Ders kitabında kullanılan kâğıt, baskısının arka yüze geçmesini engelleyecek kalınlıktadır. Kâğıt dokusu pürüzsüzdür. Ancak; kuşe kâğıt tercih edilmemiştir.

Ders kitabında kullanılan kapak kartonu; ince, kolay kırılabilen ve üzerine yapılan baskının canlılığını koruyabilme özelliğine sahip değildir.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının kapağını inceleyecek olursak*; fon rengi olarak koyu pembe rengi seçilmiştir. Ön kapağın üzerinde M. Kemal Atatürk'ün üniversiteli öğrenciler arasında ders dinlerken çekilmiş bir fotoğrafı, bir tane uzay mekiği resmi, tütün dizen bir köy kızının resmi, Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait bir tarihi eserin fotoğrafı ve mısır bitkisinin yer aldığı bir fotoğraf bulunur. Alt kısımda Milli Eğitim Bakanlığı'nın amblemi yer almaktadır. Ders kitabını arka kapağında, üst kısımda, eğitime destek kampanyalarının amblemleri, orta kısımda Türk mimarisini örnekleyen tarihi eser bir caminin fotoğrafı, alt kısımda ise ders kitabının ISBN numarası, barkodu ile beraber belirtilmiş ve bir yasal uyarı yer almaktadır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının iç kapağında*, öğrencilerin rahatlıkla okuyabileceği bir şekilde kitabın adı yazılmıştır.

İç kapakta, ders kitabını hazırlayanların isimleri verilmiştir. 'İlköğretim Ders Kitabı Sosyal Bilgiler 6' ders kitabının yazarlarını şöyle sıralayabiliriz:

* Bkz. Ek 1,2

* Bkz. Ek 3

- Güler ŞENÜNVER
- Dr. Ezdihar KARABULUT
- H.Samim KESİM
- Rifat TURGUT
- Nesime ERCAN
- Mustafa KÜÇÜKBAYCAN
- Hasan USLU
- Aliye AKAY

İç kapağın alt kısmında Milli Eğitim Bakanlığı'nın amblemi, kitabın baskı yeri ve tarihi belirtilmiştir. İç kapağın arka sayfasında, ders kitabının dizi numarası; redaktör, grafik, resimleme, sayfa tasarımı ve dizgiyi hazırlayanlar; ders kitabının ISBN numarası, basım yeri, tarihi, adedi belirtilmiştir. Ders kitabına ait kimlik bilgileri öğrencinin kolayca bulabileceği bir biçimde tasarlanmıştır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının cildi için kullanılan malzeme son derece kalitesizdir. Rahat ve uzun süre kullanım için uygun değildir.

Ders kitabı 16,5 – 23,5 cm ebadında olup, normal boydadır. A5 kâğıdı kullanılan kitap 290 gr ağırlığındadır. Yazı tipi olarak 'Times New Roman', yazı karakter büyüklüğü olarak da 12 punto tercih edilmiştir.

Ana başlıklar, kırmızı fon üzerine sarı renkte ve büyük harflerle verilmiştir. Konu başlıkları olarak pembe, alt başlıklarda

ise mavi ve küçük harf tercih edilmiştir. Ders kitabında vurgulanacak anahtar kelime kalın punto ile belirtilmiştir. Kenar başlıkları, yan kısımlardan sağ – 1,5 cm, sol – 2 cm, aşağı ve yukarıdan 2 cm.dir.

İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının görsel özelliklerinden bahsedecek olursak; ders kitabında 14 tane harita bulunmaktadır. Haritalarda kullanılan renkler cansız, ayırt edici özellikte değildir. 178 sayfalık ders kitabında 22 tane resim, 80 tane fotoğraf, 21 tane grafik yer almaktadır.

Ders kitabının her on altı sayfasına bir forma denilmektedir. Milli eğitim bakanlığı ders programlarında, ders kitaplarında olması gereken forma sayılarını belirlemiştir. İlköğretim 6.sınıf sosyal bilgiler ders kitabı B5 kâğıdında forma sayısı 10–12 olmalıdır. Ders kitabı 10 forma sayısı ile bu kurala uygunluk gösterir.

1.2. İlköğretim Ders Kitabı Sosyal Bilgiler 7

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabını şekil yönünden incelediğimizde, şunları söyleyebiliriz:

Ders kitabında beyaz, mat kâğıt kullanılmıştır. Kâğıt; üzerindeki baskıyı arka sayfaya yansıtmayacak kalınlıktadır. Kuşe kâğıt kullanılmamıştır. Kâğıt dokusu pürüzsüzdür.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabında kullanılan kapak kartonu ince ve kolayca kırılabilir niteliktedir. Kapak üzerindeki baskı, cansız ve son derece gösterişsizdir.

Ders kitabının kapak tasarımını incelediğimiz zaman[•]; ön kapağın üst kısmında kitabın adı, orta kısmında Fatih Sultan Mehmet'in resmi ve tuğrası; çini ile süslenmiş bir tabak, Pamukkale travertenleri ve Erciyes Dağı'nın fotoğrafı yer almaktadır. Alt kısımda ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın amblemi bulunur. Fon rengi olarak kırmızı tercih edilmiştir. Ders kitabını arka kapağında ise; eğitime destek kampanyalarının amblemleri, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethini anlatan temsili resmi, ISBN numarası ve alt kısımda yasal uyarı yer almaktadır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabının iç kapağında ise[•], kitabın açık adı ve ders kitabını hazırlayanların isimlerine yer verilmiştir. İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabı

- Güler ŞENÜNVER
- Dr. Ezdihar KARABULUT
- H.Samim KESİM
- Rifat TURGUT
- Nesime ERCAN
- Mustafa KÜÇÜKBAYCAN
- Hasan USLU

[•] Bkz. Ek 4,5

[•] Bkz. Ek 6

- Aliye AKAY’dan oluşan sekiz kişilik bir komisyon tarafından hazırlanmıştır.

İç kapağın alt kısmında Milli Eğitim Bakanlığı’nın amblemi, kitabın baskı yeri ve tarihi belirtilmiştir. İç kapağın arka sayfasında ders kitabının dizi numarası, redaktör, grafik, resimleme, sayfa tasarımı ve dizgiyi hazırlayanlar; ders kitabının ISBN numarası; basım yeri, tarihi, adedi belirtilmiştir. Ders kitabına ait kimlik bilgileri açık olarak belirtilmiş öğrencilerin kolayca ulaşabileceği bir şekilde tasarlanmıştır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabı 16,5 – 23,5 cm ebadında olup, normal boydadır. 220 sayfalık ders kitabında 29 tane harita yer almaktadır. Haritalarda kullanılan renkler cansız ve ayırt edici özellik taşımamaktadır. Baskı hatasından dolayı renklerin birbirine karıştığı bölümler vardır. Ders kitabında 51 tane resim, 84 tane fotoğraf, sadece 1 tane grafik ve 1 tane şema yer almaktadır. Görsel malzemeler oldukça yetersizdir.

Ders kitabında, yazı tipi olarak ‘Times New Roman’ tercih edilmiştir. Yazı karakter büyüklüğü 12 puntodur. B5 kâğıdının kullanıldığı ders kitabı, 355 gr ağırlığındadır. Kullanımı açısından 11 – 14 yaş grubu öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygundur. Ana başlıklar kırmızı fon üzerine sarı renkle, büyük harflerle belirtilmiştir. Konu başlıklarında pembe ve alt başlıklarda mavi renk kullanılmıştır.

Ders kitabında vurgulanacak anahtar kelime koyu renk ile verilmiştir. Özellikle terimler vurgulanmıştır. Ders kitabında

kenar boşlukları; yan kısımlardan, sağ – 1,5 cm, sol – 2 cm, aşağı ve yukarıdan 2 cm dir.

Ders kitabındaki ciltleme uzun süre kullanıma uygun değildir. Ayrıca ders kitabını sayfaları kopmuş ve birbirine karışmış olması, öğretim esnasında öğrenci için itici olabilmektedir.

Ders kitabının forma sayısı on ikidir. Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği kriterlere uygunluk gösterir.

2. Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik Yönünden İncelenmesi

İkinci bölümde, ülkemizde hazırlanan 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitapları içerik yönünden incelenmiştir.

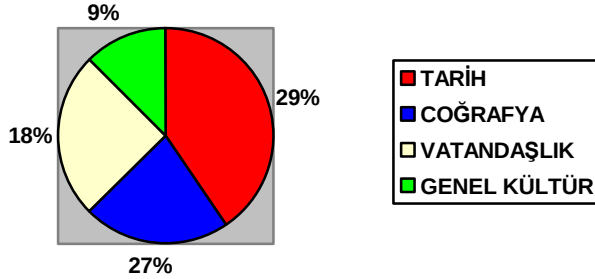
2.1. İlköğretim Ders Kitabı Sosyal Bilgiler 6

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabı altı üniteden oluşur. Ders kitabında; tarih, coğrafya, vatandaşlık, genel kültür konuları yer almaktadır. 176 sayfalık ders kitabının 32 sayfası vatandaşlık konuları, 52 sayfası tarih konuları, 48 sayfası coğrafya konuları, 16 sayfası genel kültür konularından bahseder.

Ders kitabında 52 sayfalık tarih konularını incelediğimiz zaman; 16 sayfa Türkiye Tarihi konuları, 10 sayfa Genel Türk Tarihi konuları, 22 sayfa da Osmanlı tarihi konuları anlatılmıştır.

48 sayfalık coğrafya konularını incelediğimiz zaman; 9 sayfasında Genel Fiziki Coğrafya konuları, 39 sayfasında Türkiye'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası konularına yer verilmiştir.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabında, konuların kitap içerisindeki dağılışı yukarıdaki grafikte belirtilmiştir. Ders kitabının %29'u tarih konularına,%22'si coğrafya konularına,%18'i vatandaşlık bilgisi konularına,%9'u da genel kültür konularına ayrılmıştır.

Şimdi İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabındaki konuları ayrı ayrı inceleyelim:

2.1.1. Tarih konuları

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6, ders kitabında yer alan tarih konularını incelemek olursak;

3. Ünite 'Türkiye Tarihi' konularını anlatan bir ünedir. Ders kitabını 67. ve 84. sayfaları arasında yer alan ünite 'Türkiye

Tarihi' başlığını taşımaktadır. Bu bölümde, Türklerin Anadolu'ya gelişleri ve Anadolu'yu yurt edinmelerinden bahsedilir. Anadolu Selçuklu Devleti ve Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri anlatılır. Daha sonra, bu dönemdeki kültür ve medeniyetten, sosyal ve ekonomik yaşamdan bahsedilir.

4. Ünite 'Moğollar ve Diğer Türk Devletleri' başlığını taşımaktadır. Ders kitabını 89. ve 99. sayfaları arasındaki bölümde, Türklere çok yakın bir kavim olan Moğollardan ve diğer Türk devletlerinden bahsedilir. Altınordu Devleti, Timur Devleti, Babür Devleti, Akkoyunlu ve Karakoyunlu Devletleri anlatılır. Bu devletlerdeki kültür ve medeniyetten bahsedilir.

6. Ünite 'Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu' başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 151. ve 173. sayfaları arasında kalan bölümde, ilk olarak Osmanlı Devleti'nin kurulduğu sırada Anadolu ve Balkanların siyasal durumundan bahsedilir. Daha sonra, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu anlatılır.

2.1.2. Coğrafya konuları

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabında yer alan coğrafya konularını inceleyelim:

2. Ünite 'Coğrafya ve Dünyamız' başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 35. ve 44. sayfaları arasında kalan bölümde 'Genel Fiziki Coğrafya' konuları açıklanır. Coğrafyanın tanımı, coğrafya öğrenmenin gerekliliği, Dünya gezegenin özellikleri, Dünya'nın günlük ve yıllık hareketleri ve sonuçları, kıtalar, okyanuslar,

Dünya üzerinde herhangi bir yerin coğrafi konumunun belirlenmesinden bahsedilir.

5. Ünite ‘Türkiye’imiz’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 108. ve 142. sayfaları arasında kalan bölümde, ‘Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası’ konuları ele alınır. Ülkemizdeki nüfus ve yerleşme özelliklerinden bahsedilir. Ülkemizdeki ekonomik faaliyetler açıklanır: Tarım, hayvancılık, su ürünleri, orman ürünleri, maden ve enerji kaynakları, sanayi, ulaşım, iletişim, ticaret, turizm; ayrıca ülkemizde yapılan eğitim faaliyetleri, sanat etkinlikleri ve spor faaliyetleri anlatılmıştır.

2.1.3. Vatandaşlık konuları

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının Vatandaşlık konularını ele alalım:

1. Ünite ‘Demokratik Hayat’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 9. ve 32. sayfaları arasındaki üniteye demokrasi ve demokrasinin Türk toplumu için öneminden bahsedilir. Demokrasinin temel ilkeleri, demokrasinin korunmasında bireylere düşen görevler, demokraside kamuoyu ve basının önemi, devlet-vatandaş ilişkisi, toplumda yardımlaşma ve dayanışmanın önemi, çocuk hakları, gençliğin korunması ve akraba evliliğinin sakıncaları anlatılmıştır.

2.1.4. Genel kültür konuları

İlköğretim Sosyal Bilgiler 6 ders kitabının genel kültür konularını inceleyelim:

2. Ünite 47. ve 63. sayfalar arasında genel kültür konularına yer verilmiştir. İnsanlığı tehdit eden önemli olaylardan bahsedilmiştir. Dünyamızda bazı canlı türlerinin yok olmasının doğal dengeye etkisi, doğal kaynaklarının bilinçsizce tüketilmesi, açlık, savaş ve israf, nükleer, biyolojik kimyasal silahlar, bulaşıcı hastalıklar ve bu hastalıklardan korunma yolları, eğitimsiz nüfus, işsizlik gibi sorunlardan bahsedilir. Ayrıca 20. yüzyılda bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler anlatılmaktadır. Nükleer enerji, iletişim teknolojisindeki gelişmeler, uzayın keşfi, ulaşım teknolojileri, silahsızlanmaya gidilmesi, doku ve organ naklinin önemi öğrencilere açıklanır.

2.2. İlköğretim Ders Kitabı Sosyal Bilgiler 7

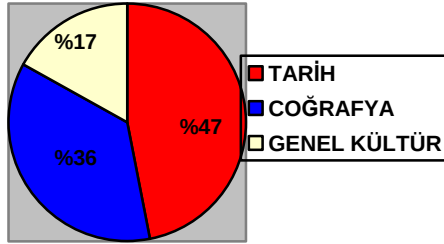
İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabı 7 üniteden oluşur. Ders kitabında, tarih, coğrafya ve genel kültür konuları yer almaktadır. İlköğretim 7. sınıfta Vatandaşlık konuları ayrı bir ders olarak okutulduğundan, ders kitabında vatandaşlık konularına yer verilmemiştir.

226 sayfalık ders kitabının 100 sayfası tarih konularına, 74 sayfası coğrafya konularına, 31 sayfası da genel kültür konularına ayrılmıştır.

Ders kitabında 100 sayfalık tarih konularını incelediğimiz zaman; 11 sayfa ‘Avrupa Tarihi’ konuları, 89 sayfa ‘Osmanlı Tarihi’ konuları anlatılmıştır.

74 sayfalık coğrafya konularını incelediğimiz zaman; 41 sayfa ‘Türkiye Bölgeler Coğrafyası’ konuları, 33 sayfa ‘Ülkeler Coğrafyası’ konuları yer almaktadır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Yukarıdaki grafikte İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabının içeriğindeki konuların dağılışı verilmiştir. Ders kitabının %47’si tarih konularına,%36’sı coğrafya konularına,%17’si de genel kültür konularına ayrılmıştır. Vatandaşlık bilgisi konularına yer verilmemiştir. İlköğretim 7.sınıfta vatandaşlık bilgileri ayrı bir ders olarak okutulmaktadır.

Şimdi İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabındaki konuları ayrı ayrı inceleyelim:

2.2.1 Tarih konuları

İlköğretim Sosyal Bilgiler 7 ders kitabının içerisinde yer alan tarih konularını incelediğimiz zaman;

2. Ünite ‘İstanbul’un Fethi ve Sonrası’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 55. ve 74. sayfaları arasındaki ünite de İstanbul’un fethi ve fethin sonuçları anlatılmıştır. Osmanlı Devleti’nin Balkanlarda, denizlerde, doğuda ve güneydeki ilerlemeleri anlatılmış, fetih edilen yerler belirtilmiştir.

3. Ünite ‘Avrupa’da Yenilikler’ başlığı ile ‘Avrupa Tarihi’ konularına yer verilmiştir. 77. ve 88. sayfalar arasındaki ünite de Avrupa’da, yeniçağda meydana gelen yeni buluşlardan bahsedilir. Reform, Rönesans, Aydınlanma Çağı, sanayi inkılabı neden ve sonuçları ile birlikte açıklanır.

4. Ünite ‘17. ve 18. yüzyılda Osmanlı Devleti’ başlığını taşımaktadır. 91. ve 106. sayfalar arasında yer alan bölümde Osmanlı Devleti’nin duraklama ve gerileme dönemi olayları anlatılmaktadır. 17. ve 18. yüzyılda yapılan ıslahatlar, yaşanan iç isyanlar, yapılan savaşlar ve imzalanan antlaşmalar açıklanır.

5. Ünite ‘19. ve 20. Yüzyılda Osmanlı Devleti’ başlığını taşımaktadır. 113. ve 132. sayfalar arasındaki bölümde Osmanlı Devletinin Dağılma dönemi olayları anlatılmaktadır. Fransız İhtilali ve ihtilalin Osmanlı Devleti’ndeki yansımaları 19.yüzyılda yapılan ıslahatlar, Osmanlı Devletindeki demokratikleşme hareketleri açıklanır. Balkan savaşları,

Trablusgarp savaşı ve Birinci Dünya Savaşı neden ve sonuçları ile anlatılır.

6. Ünite ‘Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı’ başlığını taşımaktadır. 147.ve 161.sayfalar arasındaki bölümde Osmanlı Devleti’nde devlet yönetimi, hukuk sistemi, sosyal ve ekonomik yaşam, eğitim, öğretim, bilim ve sanat faaliyetleri anlatılmıştır.

2.2.2. Coğrafya konuları

İlköğretim sosyal Bilgiler 7 ders kitabında coğrafya konularını inceleyecek olursak;

1.Ünite ‘Türkiye’nin Coğrafi Bölgeleri ‘ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 9.ve 50. sayfaları arasında yer alan bölümde Türkiye’nin coğrafi bölgeleri anlatılır. Coğrafi bölge, bölüm ve yöre terimlerinin anlamı açıklanır. Türkiye’nin jeopolitik yeri ve önemi, iç ve dış tehdit unsurlarından bahsedilir.

7. Ünite ‘Yurdumuzun Komşuları ve Türk Dünyası’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 165.ve 198. sayfaları arasında yer alan bölümde ‘Ülkeler Coğrafyası’konuları anlatılmıştır. Yurdumuzun komşuları Bulgaristan, Yunanistan, Suriye, Irak, İran, Azerbaycan, Nahcivan, Ermenistan, Gürcistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genel fiziki ve siyasi özellikleri anlatılmıştır. Bağımsız Türk Cumhuriyetleri; Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan genel özellikleriyle tanıtılmıştır. Asya’da Türklerin yaşadığı yerlerden bahsedilmiştir.

2.2.3 Genel kültür konuları

İlköğretim Sosyal bilgiler 7 ders kitabında yer alan genel kültür konularını inceleyecek olursak;

7. Ünite’de, 199.ve205.sayfalar arasında yer alan bölümde genel kültür konularına yer verilmiştir. Ulusal ve Uluslar arası kuruluşlardan bahsedilir. Ülkemizdeki sosyal yardım kurumları tanıtılır: Kızılay, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Yeşilay, Türk Hava Kurumu ve Milli Eğitim Vakfının kuruluşu ve görevleri hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Uluslar arası kuruluşlar öğrencilere tanıtılır. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO),Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF),Dünya Sağlık Örgütü (WHO),Uluslar arası Çalışma örgütü(ILO),Uluslar arası Para Fonu (IMF),Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve bunların görevleri açıklanır. Türkiye’nin üyesi olduğu uluslar arası kuruluşların neler olduğundan bahsedilir.

İKİNCİ BÖLÜM
ABD’NİN VIRGINİA VE LOS ANGELES
EYALETLERİNDE OKUTULAN SOSYAL BİLGİLER
DERS KİTAPLARI

2.Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Şekil Yönünden
İncelenmesi

ABD’nin Virginia ve Los Angeles eyaletlerinde 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitaplarının fiziksel yapı özelliklerini incelediğimiz zaman; genel anlamda 11 ve 14 yaş grubu öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verdiğini söyleyebiliriz.

Şimdi araştırmamızda yer alan Sosyal Bilgiler ders kitaplarını şekil özellikleri açısından inceleyelim.

2.1. Human Heritage A World History

ABD’nin Los Angeles kentinde 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabının şekil özellikleri yönünden ele alalım:

Human Heritage A World History ders kitabının hazırlanışında öncelikle malzemelerin çok iyi seçilmiş olduğu söylenebilir. Ders kitabında parlak kuşe kâğıt tercih edilmiştir. Kâğıdın kaliteli olması, üzerindeki baskının dağılmasını engellemiştir. Kâğıt yüzeyi pürüzsüzdür. Ders kitabında kâğıt rengi olarak beyaz seçilmiştir. Beyaz kâğıt üzerine siyah renk

yazı kullanılmıştır. Kâğıdın kalınlığı, baskısını arka yüzüne geçirmeyecek düzeydedir.

Ders kitabında kullanılan kapak kartonu için sert mukavva tercih edilmiştir. Kapak, üzerine yapılan baskının canlılığını koruyabilecek özelliktedir. Kolay kırılabilecek bir yapıda olmayıp, çok sağlamdır. Ayrıca ders kitabında kullanılan cilt malzemesi özenle seçilmiştir. Ders kitabında yapılan ciltleme uzun süre özelliğini kaybetmeyecek niteliktedir.

Ders kitabı 21 x 26 cm olup, büyük ebatlı bir kitaptır. 1480 g ağırlığında olan ders kitabı, 11 ve 14 yaş grubu öğrencilerinin kolayca taşıyabileceği ve kullanabileceği özellikte değildir. Bu nedenle öğrenciler kitaplarını evlerine getirip götürmezler. Okul eşyalarını koyması için kendisine tahsis edilen dolapları kullanırlar.

Ders kitabı hazırlanırken Arial yazı tipi kullanılmıştır. Yazı karakter büyüklüğü de 12 punto olarak belirlenmiştir. Ders kitabının kenar boşlukları yan kısımlardan 6 cm, üst kısımdan 1 cm, alt kısımdan da 2 cm boşluk bırakılmıştır. Öğrencilerin not alabilmesi için herhangi bir boşluk verilmemiştir.

Human Heritage A World History adlı ders kitabının kapak tasarımını incelediğimiz zaman*, fon rengi olarak koyu mavi tercih edilmiştir. Ön kapağın üst kısmında, ders kitabının açık adı sarı renk yazı ile belirtilmiştir. Aşağı kısımda, Mısır

* Bkz. Ek 7,8

Uygarlığına ait hiyerogliflere yer verilmiştir. Ön kapağın alt kısmında, basımevinin ismi verilmiştir. Ders kitabının arka kapağına baktığımız zaman üst kısımda, yine basımevinin ismi verilmiştir. Arka kapağın sağ alt köşesinde, kitabın ISBN numarası ve kitabın barkodu beraber verilmiştir.

Kitabın iç kapağına baktığımız zaman^{*}; üst kısımda ders kitabının adı büyük harflerle ve mavi renk kullanılarak yazılmıştır. Orta kısımda ders kitabının yazarları verilmiştir.

Human Heritage A World History ders kitabı;

- Miriam GREENBLATT
- Peter S. LEMMO tarafından hazırlanmıştır.

Ön kapakta yer alan Mısır uygarlığına ait hiyerogliflerden alıntı yapılarak; iç kapağa da yerleştirilmiştir. İç kapağın alt kısmında ders kitabının basımevinin ismi ve basıldığı yer belirtilmiştir.

Human Heritage A World History ders kitabının basım evi ;

- Merrill Publishing Company, Colombus / Ohio'dur.

İç kapağın arka sayfasında; ders kitabının yazarları hakkında bilgi verilmiştir. Kitabın ISBN numarası, basımevi, basım yeri, basım yılı ve yasal uyarı yer almaktadır.

Ders kitabının görsel özelliklerini incelediğimiz zaman; görsel öğeler açısından oldukça zengin bir kitap hazırlandığını

^{*} Bkz. Ek 9

görüyoruz. 689 sayfalık ders kitabı içerisinde 82 tane harita bulunmaktadır. Haritada kullanılan renkler canlı ve ayırt edici özelliktedir. Renkler sayfanın arka yüzünde belirmemektedir. Haritalarda, taşan, silik çıkan ya da renklerin birbirine karıştığı baskı hataları bulunmamaktadır.

Ders kitabında anlatılan konular fotoğraf ve resimlerle desteklenmiştir. Kitap genelinde 315 adet fotoğraf ve 437 resim bulunmaktadır. Fotoğraf ve resimler, öğrencilerin ilgisini çekebilecek düzeydedir. Kitap içerisinde karikatüre yer verilmemiştir. Konuları daha somut hale getirebilmek için tablo, grafik, şemalara fazlasıyla yer verilmiştir. Her ünitenin başında, işlenecek olan konuların kronolojik sıralaması verilmiştir. Resim, fotoğraf ve kısa notlarla üniteye yer alan konular genel olarak tanıtılmıştır.

‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabının bir farklı baskısında kapak tasarımının da farklı olduğunu görüyoruz*. Kapak tasarımında, fon rengi olarak kırmızı tercih edilmiştir. Ön kapağın, üst kısımda ders kitabının açık adı yazılmıştır. Hemen altında Japon sanatını yansıtan porselen bir biblo, Mısır medeniyetinden kalma tarihi eser bir vazo ve yine tarih öncesi dönemlerden kalma bir maske verilmiştir.

Arka kapakta; tarih öncesi kültürlerden kalma bir heykele yer verilmiştir. Alt kısımda ders kitabının yayın evinin ismi, ISBN numarası ve barkodu verilmiştir.

* Bkz. Ek 10, 11, 12

İç kapakta ise; ders kitabının ismi, kırmızı renkle ve büyük harflerle yazılmıştır. Tarih öncesi dönemlerden kalma heykelciklerin fotoğraflarının konulduğu iç kapakta, ders kitabının yazarları ve yayın evinin ismi belirtilmiştir.

2.2 The World Past And Present

East And West

ABD'nin Los Angeles kentinde 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitaplarından birisi de: 'The World Past and Present / East and West' adlı ders kitabıdır.

'The World Past and Present / East and West' adlı ders kitabının şekil özelliklerini inceleyecek olursak;

Ders kitabında parlak kuşe kâğıt tercih edilmiştir. Kâğıt dokusu pürüzsüzdür ve kâğıdın kalınlığı kullanım açısından uygundur. Ders kitabının kapak kartonu çok kaliteli ve kolayca kırılmayacak bir nitelik taşımaktadır. Düzgün bir ciltleme yapılmıştır. Oldukça kaliteli bir baskı uygulanmıştır. Renkler canlı, parlak; yazılar düzgün, anlaşılır bir biçimde hazırlanmıştır.

'The World Past and Present / East and West' adlı ders kitabı 20,5 x 26,5 cm olup, büyük ebatlı bir kitaptır. 1530 gr. ağırlığında olan kitapta Arial yazı tipi kullanılmıştır. Yazı karakter büyüklüğü olarak 12 punto tercih edilmiştir. Ders kitabının kenar boşlukları sağ-sol-üst ve alt kısımlardan 1'er cm.dir.

Ders kitabının kapak tasarımını inceleyecek olursak^{*}; fon rengi olarak yeşil tercih edilmiştir. Ön kapağın üst kısmında kitabın adı, öğrencinin dikkatini çekebilecek nitelikte yazılmıştır. Orta kısımda büyükçe bir eski Mısır Firavununun büstü yer alır. Ön kapağın alt kısmında ‘Değişen Bir Dünya İçin Sosyal Bilgiler’ yazısı yer almaktadır. Yeşil fon üzerine yaldız rengi kullanılmıştır. Ders kitabının arka kapağına baktığımız zaman; ön kapaktaki Mısır Firavununun büstü biraz küçültülerek tekrar verilmiştir. Resmin altına basımevinin ismi yazılmıştır. Arka kapağın alt kısmında, ders kitabının ISBN numarası ve barkodu verilmiştir.

Ders kitabının iç kapağında ise fon rengi olarak yeşil kullanılmıştır^{*}. Üst kısımda, ‘Dünya Bizimdir’ cümlesi yer almaktadır. Yazının altında ders kitabının ismi verilmiştir. Dış kapakta yer alan Mısır Firavununun büstü verilmiş ve altında resim hakkında açıklama yapılmıştır.

İç kapağın alt kısmında ders kitabının yazarları ve basımevi yer almaktadır.

‘The World Past And Present East And West’ ders kitabının yazarları şunlardır:

- James A. BANKS
- Berry K. BEYER
- Gloria CONTRERAS

^{*} Bkz. Ek 13, 14

^{*} Bkz. Ek 15

- Jean CRAVEN
- Gloria LADSON- BILLINGS
- Mary A. McFARLAND
- Walter C. PARKER

Ders kitabının basımevi: Macmilan / Mcgrawhill School Publishing Company, Basım yeri; New York’ dur.

İç kapağın arka sayfasında, ders kitabının hazırlanmasında görev alanların isimleri ve meslekleri hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Alt kısımda ise; basımevinin adresi, ders kitabının ISBN numarası yer alır.

Ders kitabı görsel materyaller açısından oldukça zengindir. 714 sayfalık ders kitabında 231 resim, 325 fotoğraf yer almaktadır. Kitap genelinde 181 tane harita bulunmaktadır. Her haritada, haritanın ne ile ilgili olduğunun anlaşılması için bir başlık veya altına bir açıklama yapılmıştır. Ders kitabında tablo, grafik ve şemalara da fazlasıyla yer verilmiştir. 40 tane şema, tablo ve grafik bulunmaktadır.

2.3 World Adventures In Time And Place

ABD’nin Virginia eyaletinde okutulan ‘World Adventures In Time And Place’ adlı Sosyal Bilgiler 6. Sınıf ders kitabının şekil özelliklerini inceleyecek olursak; fiziksel yapının çok güzel tasarlandığını görürüz.

Ders kitabında parlak kuşe beyaz kâğıt tercih edilmiştir.

.Baskı kalitesi ve ders kitabının cildi, uzun süre kullanılabilen niteliktedir.

World Adventures In Time And Place adlı ders kitabının ebadı, 16 x 21,3 cm olup, normal büyüklüktedir. Kitabın sayfalarında A4 kâğıdı kullanılmıştır. 12-14 yaş grubundaki öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun hazırlanmıştır. Ders kitabı 1765 gr ağırlığındadır. Bu nedenle de, öğrencilerden ders kitaplarını okul dolabında saklamaları istenmektedir.

Ders kitabının kapak kartonu kırılmaz, sert mukavvadan hazırlanmıştır. Baskısı, öğrencilerin dikkatini çekebilecek nitelikte canlı, parlak ve düzgündür.

Ders kitabının kapak tasarımını incelediğimiz zaman[•]; kapağın üst kısmında kitabın açık adı yazılı olup, hemen altında büyük bir eski Mısır Firavunu büstü resmi vardır. Kapağın alt kısmında basımevinin ismi verilmektedir. Arka kapağa baktığımızda, düz mor renkte bir fon üzerine kitabın basımevinin ismi yazılmıştır. Hemen altında kitabın yazarları belirtilmiş ve kitabın hazırlanışında sponsor olan firmanın amblemi eklenmiştir. Arka kapağın sağ alt köşesinde kitabın ISBN numarası ile kitabın barkodu beraber verilmiştir.

Kitabın iç kapağına baktığımızda da[•]; kitabın açık adı büyük ve renkli olarak yazılmıştır. Ön kapakta verilmiş olan

• Bkz. Ek 16,17

• Bkz. Ek 18

Mısır Firavunu büstünün resmi daha küçük bir boyutta iç kapakta yerilmiştir. Yan tarafında resimle ilgili açıklayıcı bilgiler yer alır. İç kapağın sol kısmında kitabın yazarları alt alta sıralanmış ve en alt kısma basımevinin ismi eklenmiştir.

‘World Adventure In Time And Place’ adlı ders kitabının yazarlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- James A. BANKS
- Berry K. BEYER
- Gloria CONTRERAS
- Jean CRAVEN
- Gloria LADSON- BILLINGS
- Mary A. McFARLAND
- Walter C. PARKER

Ders kitabı Mcmilan / Mc. Graw-Hill basımevinde, National Geographic’in sponsorluğunda, 1997 yılında, Newyork’ ta basılmıştır.

İç kapağın arka sayfasında yazarlar hakkında kısa bilgi verilmiştir. Yazarların meslekleri, şu andaki görevleri, çalıştıkları okullar ve yaşadıkları yerlerden bahsedilir. Ders kitabı hazırlanırken yararlanılan kaynaklar verilmiştir. Alt kısımda ise, basımevinin açık adresi, telefon numarası, ayrıca kitabın ISBN numarası belirtilmiştir.

Ders kitabı görsel öğeler açısından oldukça zengindir. Resimler ve haritalar konu ile bütünlük sağlamaktadır. 635 sayfalık ders kitabında, 154 tane harita bulunmaktadır. Haritada

kullanılan renkler, canlı ve ayırt edici niteliktedir. Renklerde kesinlikle taşma ya da silik çıkan bölümler yer almamaktadır. Kitap genelinde 596 adet fotoğraf ve 185 adet resim bulunmaktadır. Tablo ve grafiklere de fazlasıyla yer verilmiştir. Coğrafya konuları anlatılırken sütun çubuk grafikleri, tarih konuları anlatılırken de pasta (daire) grafikleri daha fazla tercih edilmiştir.

Kronoloji, sayısal veriler ve hiyerarşi gibi daha soyut olan bilgileri grafik formunda özetlemek ve bağlantıları göstermek için şemalar (diyagramlar) kullanılmıştır. Her bölümün başında bir akış şeması yer alır.

Ders kitabı Arial Font yazı tipi kullanılarak hazırlanmıştır. Ayrıca yazı karakter büyüklüğü 12 punto seçilmiştir. Ana başlıklar büyük harflerle ve renkli biçimde verilmiştir. Yan başlıklar, baş harfleri büyük ve siyah renkte belirtilmiştir. Ders kitabında vurgulama sıkça kullanılmıştır. Vurgulanacak anahtar kelime mavi renk tonu ile verilmiştir. Özellikle kişi adları, yer adları, terimler, açıklaması yapılan kelimeler vurgulanmıştır. Ders kitabının kenar boşlukları, sayfanın yan kısımlarında 2 cm, aşağı ve yukarıdan 2,5 cm boşluk bırakılmıştır.

2.4. The American Journey

ABD'nin Los Angeles Eyaletinde okutulan 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının şekil özelliklerini inceleyecek olursak; ders

kitabının eğitim ve öğretimde uzun süre kullanıma uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Ders kitabında kuşe kâğıt tercih edilmiştir. Kaliteli bir baskı tekniği uygulanmıştır. Ciltleme kitabın uzun süre kullanımına uygundur.

The American Journey adlı Sosyal Bilgiler ders kitabının boyutu 28 x 22 cm olup, büyük boyutludur. Kitabın sayfalarında A4 kâğıdı kullanılmıştır. Ders kitabı 2400 gr ağırlığında olup, 12 – 14 yaşlarındaki çocukların taşımaya uygun değildir. Bu nedenle öğrenciler ders kitaplarını evlerine götürmeyip, okulda kendilerine tahsis edilen dolaplara koymaktadırlar.

The American Journey adlı ders kitabının ön kapağını incelediğimiz zaman*; kapağın üst kısmında kırmızı renkte kitabın adı yazılıdır. Denizde yol alan büyük bir gemi ve kapağın alt kısmında dalgalanan Amerikan bayrağı resmi kullanılmıştır. Ön kapağın sağ alt köşesinde; ders kitabının basımevi ve destekleyici firmaların isimleri yer alır. Ders kitabının arka kapağında; fon olarak mavi renk seçilmiş ve ön kapakta yer alan resmin biraz daha küçültülmüşü, kapağın sol üst köşesine yerleştirilmiştir. Ders kitabının içinde yer alan 11 Ünite ve 32 bölüm isimleri verilmiştir. Arka kapağın alt kısmında basımevinin ismi, ders kitabının ISBN numarası ve barkodu verilmiştir.

* Bkz. Ek 19, 20

Ders kitabının iç kapağına baktığımız zaman[•]; üst kısımda ders kitabının açık adı kırmızı renkle yazılmıştır. Ön kapakta yer alan Amerikan bayraklı gemi resmi iç kapakta da verilmiştir. Ders kitabının yazarları belirtilmiştir.

The American Journey adlı ders kitabının yazarlarını söyleyecek olursak;

- Joyce Appleby, Ph. D.
- Alan Brinkley, Ph. D.
- James M. McPherson, Ph. D.

İç kapağın alt kısmında yayınevinin ismi ve amblemi verilmiştir. Ders kitabı, Glencoe McGraw – Hill basımında, National Geographic’in sponsorluğunda, 1998 yılında, New York’ta basılmıştır.

Ders kitabı görsel öğeler bakımından oldukça zengindir. Resimler, haritalar, fotoğraflar konu ile bütünlük sağlamaktadır. 899 sayfalık ders kitabında 469 tane resim, 585 fotoğraf, 125 harita, 170 tane grafik ve 12 tane de karikatür yer almaktadır. Her bölümün başında konu başlıklarının yer aldığı akış şemaları yer alır. İşlenecek olan konuların hangi tarihler arasında geçtiğini daha anlaşılır biçimde göstermek için tarih şeridi kullanılmıştır. Ders kitabının yazı karakter büyüklüğü 12 punto tercih edilmiştir. Arial Font yazı tipi kullanılarak hazırlanmıştır. Aktivitelerin yapıldığı bölümler hariç, beyaz renk üzerine siyah renk yazı

• Bkz. Ek 21

kullanılmıştır. Ana başlıklar öğrencilerin dikkatini çekebilecek nitelikte oldukça büyük renkte, kırmızı ve mavi renkler kullanılarak verilmiştir. Konu içerisinde yer alan yan başlıkların puntosu ise daha küçük ve renklidir. Ders kitabında vurgulama sıkça yapılmıştır. Vurgulanacak olan kelime koyu renkte ya da renkli basılarak belirginleştirilmiştir. Ders kitabının kenar boşlukları, sayfanın yan kısımlarından 2 cm, aşağı ve yukarıdan 1 cm boşluk bırakılmıştır.

2.5. World Geography

ABD'nin Los Angeles eyaletinde 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan 'World Geography' adlı ders kitabının şekil özelliklerini incelersek; ders kitabının fiziksel özelliklerinin oldukça iyi olduğunu söyleyebiliriz.

World Geography adlı ders kitabının kapağı, kırılmaz sert mukavvadan yapılmıştır. Ciltleme için kullanılan malzeme oldukça kalitelidir. Ders kitabının cildi uzun süre kullanılmaya uygundur. Kapak üzerine yapılan baskı, canlı ve dikkat çekicidir.

Ders kitabının ön kapağına baktığımız zaman^{*}; kapağın üst kısmında ders kitabının açık adı büyük harflerle, sarı renkte yazılmıştır. Hemen altında yayınevini ismi verilmiştir. Mavi, fon rengi olarak tercih edilmiş ve ön kapakta Dünya'nın kıtalarını gösteren bir küre resmi yer almaktadır. Ders kitabının arka kapağına baktığımız zaman ise; fon rengi olarak yeşil tercih

* Bkz. Ek 22,23

edilmiştir. Ders kitabını yayınevinin ismi, ISBN numarası ve barkodu yer almaktadır.

Ders kitabının iç kapağında ise; üst kısımda ders kitabının adı dikkat çekici bir büyüklükte, büyük harflerle ve sarı renkle yazılmıştır. Orta kısımda ders kitabının kimlik bilgileri verilmiştir. Ders kitabının yazarları ve yayınevi belirtilmiştir.

World Geography adlı ders kitabının yazarları şunlardır.

- Dr. Linda L. Greenow
- Dr. Gray S. Elbow
- Dr. W. Frank Ainsley

Ders kitabı Silver Burdett Ginn yayınevinde, 1998 yılında, Parsippany – New Jersey’de basılmıştır.

Ders kitabında kaliteli bir baskı uygulanmıştır. Renkler canlı ve parlaktır. Haritalarda renkler, belirgin ve birbirine karışmamıştır. Ders kitabında kuşe kâğıt kullanılmıştır. Ancak kâğıdın parlak ve kâğıt dokusunun pürüzsüz olması gözü biraz yormaktadır. Yazı karakter büyüklüğü 12 punto olarak seçilmiştir. Arial yazı tipi tercih edilmiştir. Başlıklar; pembe ve mavi renkler kullanılarak, ilgi çekici nitelikte hazırlanmıştır. Vurgulama sıkça yapılmıştır. Vurgulanacak olan kelime koyu renk ile belirginleştirilmiştir.

World Geography adlı ders kitabı, 20 x 26 cm olup, büyük boyutlu bir ders kitabıdır. Sayfalarda A4 kâğıdı kullanılmıştır. Beyaz renk sayfa üzerine siyah renk yazı kullanılmıştır.1590 gr

ağırlığında olan ders kitabı, 12 – 14 yaş grubu öğrencilerin taşımaya uygun değildir. Ders kitabının kenar boşlukları, yan kısımlardan, aşağı ve yukarıdan 1cm’dir.

World Geography adlı ders kitabında görsel malzemelere geniş yer verilmiştir. 753 sayfalık ders kitabında 355 tane harita, 388 fotoğraf, 629 tane resim ve 61 tane grafik yer alır. Kitap genelinde sadece 2 tane karikatür yer almaktadır. Karikatüre fazla yer verilmemiştir.

2. 2.Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik Yönünden İncelenmesi

2.2.1. Human Heritage A World History

Ders kitabı toplam 703 sayfadır. Ders kitabında; içindekiler, açıklamalar, atlas, sözlük, indeks bölümleri ile ünite ve konuların yer aldığı bölümler bulunur.

A.B.D.’nin Virginia eyaletinde, Sosyal Bilgiler 6. sınıf ‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabı içerisinde; tarih, coğrafya ve genel kültür konuları yer alır.

2.1.1. İçindekiler bölümü

Ders kitabının önsözden sonraki sayfasında ‘İçindekiler’ bölümü yer almaktadır. Üniteler, bölümler büyük harfle yazılmıştır. Ünite ve konular anlaşılır bir biçimde düzenlenmiştir

Resim 1: 'Human Heritage A World History' adlı Sosyal Bilgiler ders kitabının içindekiler bölümü:

CONTENTS	
PROLOGUE.....	1
UNIT 1	
PLACE AND TIME.....	2
CHAPTER 1 GEOGRAPHY AND HISTORY.....	4
CHAPTER 2 CLUES TO THE PAST.....	22
CHAPTER 3 PREHISTORIC PEOPLE.....	34
■ CULTURAL CLOSE-UP THE ABORIGINES.....	48
UNIT 2	
RIVER VALLEY CIVILIZATIONS.....	52
CHAPTER 4 MESOPOTAMIA.....	54
CHAPTER 5 EGYPT.....	66
CHAPTER 6 EASTERN RIVER VALLEYS.....	82
■ CULTURAL CLOSE-UP EBLA.....	94
UNIT 3	
IDEAS AND ARMIES.....	98
CHAPTER 7 THE PHOENICIANS AND THE HEBREWS.....	100
CHAPTER 8 MILITARY EMPIRES.....	116
CHAPTER 9 AFRICA AND THE AMERICAS.....	128
■ CULTURAL CLOSE-UP HINDUISM.....	144
UNIT 4	
THE GREEKS.....	148
CHAPTER 10 BEGINNINGS.....	150
CHAPTER 11 THE CITY-STATES.....	162
CHAPTER 12 CULTURAL CONTRIBUTIONS.....	178
CHAPTER 13 THE HELLENISTIC PERIOD.....	192
■ CULTURAL CLOSE-UP CONFUCIANISM.....	202
UNIT 5	
THE ROMANS.....	206
CHAPTER 14 BEGINNINGS.....	208
CHAPTER 15 THE ROMAN REPUBLIC.....	218
CHAPTER 16 THE ROMAN EMPIRE.....	232
CHAPTER 17 CHRISTIANITY.....	246
■ CULTURAL CLOSE-UP THE QIN AND THE HAN.....	258
UNIT 6	
THE EARLY MIDDLE AGES.....	262
CHAPTER 18 THE GERMANS.....	264
CHAPTER 19 THE FRANKS.....	274
CHAPTER 20 THE IRISH AND THE ANGLO-SAXONS.....	288
CHAPTER 21 THE VIKINGS.....	298
■ CULTURAL CLOSE-UP THE MAURİYAS AND GUPTAS.....	310

UNIT 7	
EMERGENCE OF NEW EMPIRES.....	314
CHAPTER 22 THE BYZANTINE EMPIRE.....	316
CHAPTER 23 THE SPREAD OF ISLAM.....	330
CHAPTER 24 THE RUSSIANS.....	346
■ CULTURAL CLOSE-UP THE MONGOLS.....	360

UNIT 8	
THE LATE MIDDLE AGES.....	364
CHAPTER 25 FEUDAL SOCIETY.....	366
CHAPTER 26 THE CHURCH.....	380
CHAPTER 27 RISE OF TRADE AND TOWNS.....	398
CHAPTER 28 RISE OF MONARCHIES.....	410
■ CULTURAL CLOSE-UP THE JAPANESE SAMURAI.....	426

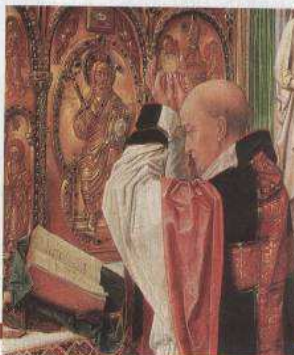
UNIT 9	
BEGINNING OF MODERN TIMES.....	430
CHAPTER 29 THE RENAISSANCE.....	432
CHAPTER 30 THE REFORMATION.....	448
CHAPTER 31 THE AGE OF DISCOVERY.....	466
■ CULTURAL CLOSE-UP THE KHMERS.....	480

UNIT 10	
THE CHANGING WORLD.....	484
CHAPTER 32 NEW WORLD EXPANSION.....	486
CHAPTER 33 POLITICAL REVOLUTIONS.....	502
CHAPTER 34 RISE OF INDUSTRY.....	522
■ CULTURAL CLOSE-UP THE SLAVE TRADE.....	538

UNIT 11	
NATIONS AND EMPIRES.....	542
CHAPTER 35 THE AMERICAS.....	544
CHAPTER 36 UNREST IN EUROPE.....	560
CHAPTER 37 RISE OF IMPERIALISM.....	578
■ CULTURAL CLOSE-UP THE ZULU EMPIRE.....	596

UNIT 12	
THE TWENTIETH CENTURY.....	600
CHAPTER 38 THE WEST.....	602
CHAPTER 39 RISE OF COMMUNISM.....	624
CHAPTER 40 DEVELOPING NATIONS.....	644
■ CULTURAL CLOSE-UP THE WOMEN'S MOVEMENT.....	664

APPENDIX.....	669
ATLAS.....	670
GLOSSARY.....	681
INDEX.....	689

Ders kitabının ‘İçindekiler’ bölümünün Türkçe çevirisini verecek olursak;

Giriş.....	1
1. ÜNİTE:YER VE ZAMAN.....	2
1. Bölüm:Coğrafya ve Tarih.....	4
2. Bölüm: Geçmişin İpuçları.....	22
3. Bölüm:Tarih Öncesi İnsanlar.....	34
• Kültürel Yakınlaşmalar :Aborjinler.....	48
2. ÜNİTE : NEHİR VADİ	
MEDENİYETLERİ.....	52
4. Bölüm : Mezopotamya	54
5. Bölüm : Mısır.....	66
6. Doğu Nehir Vadileri.....	82
• Kültürel Yakınlaşmalar : Ebla.....	94
3. ÜNİTE : FİKİRLER VE ORDULAR.....	98
7. Bölüm : Phoenicianlar ve İbraniler.....	100
8. Bölüm : Askeri İmparatorluklar.....	116
9. Bölüm : Afrika Ve Amerika.....	128
• Kültürel Yakınlaşmalar : Hinduzm.....	144
4. ÜNİTE : YUNANLILAR.....	148
10. Bölüm : Başlangıç.....	150
11. Bölüm : Şehir Devletleri.....	162
12. Kültürel Katkıları.....	178

13. Bölüm : Helenistik Dönem.....	192
Kültürel Yakınlaşmalar : Konfüçyonizm.....	202
5. ÜNİTE : ROMALILAR.....	206
14. Bölüm : Başlangıç.....	208
15. Bölüm : Roma Cumhuriyeti.....	218
16. Bölüm : Roma İmparatorluğu.....	232
17. Bölüm : Hristiyanlık.....	246
• Kültürel Yakınlaşmalar : Qin Ve Han.....	258
6. ÜNİTE : İLK – ORTA ÇAĞ.....	262
18. Bölüm : Almanlar.....	264
19. Bölüm : Frenkler.....	274
20. Bölüm : İrlandalılar Ve Anglo Saksonlar	288
21. Bölüm : Vikingler.....	298
• Kültürel Yakınlaşmalar : Mavryalar Ve Guptalar.....	310
7. ÜNİTE: YENİ İMPARATORLUKLARIN ORTAYA ÇIKMASI.....	314
22. Bölüm : Bzans İmparatorluğu.....	316
23. Bölüm : İslam’ ın Yayılması.....	330
24. Bölüm : Ruslar.....	346
• Kültürel Yakınlaşmalar : Moğollar.....	360

8. ÜNİTE : ORTA ÇAĞIN SONLARI.....	364
25. Bölüm : Feodal Toplum.....	366
26. Bölüm : Kilise.....	380
27. Bölüm : Ticaretin Ortaya Çıkması Ve Kasabalar.....	398
28. Bölüm : Monarşilerin Ortaya Çıkması...	410
• Kültürel Yakınlaşmalar : Japon Samurayı.....	426
9. ÜNİTE : MODERN ÇAĞIN BAŞLANGICI.....	430
29. Bölüm : Rönesans.....	432
30. Bölüm : Reform.....	448
31. Bölüm : Keşif Çağı.....	466
• Kültürel Yakınlaşmalar : ‘Khmerler’	480
10. ÜNİTE : DEĞİŞEN DÜNYA.....	484
32. Bölüm : Yeni Dünya Yayılmaları.....	486
33. Bölüm : Politik İhtilaller.....	502
34. Bölüm : Endüstrinin Ortaya Çıkması....	522
• Kültürel Yakınlaşmalar : Köle Ticareti..	538
11. ÜNİTE : MİLLETLER VE İMPARATORLUKLAR.....	542
35. Bölüm : Amerikalılar.....	544
36. Bölüm : Avrupa’daki Dalgalanmalar.....	560

37. Bölüm : Emperyalizmin Ortaya	
Çıkması.....	578
• Kültürel Yakınlaşmalar : Zulu İmparatorluğu	
.....	596
12. ÜNİTE : 20. YÜZYIL.....	600
38. Bölüm : Batı.....	602
39. Bölüm: Kominizmin Ortaya Çıkması.....	624
40. Bölüm : Gelişen Milletler.....	644
• Kültürel Yakınlaşmalar : Kadın	
Hareketleri.....	664
EKLER.....	669
ATLAS.....	670
SÖZLÜK.....	681
İNDEKS.....	689

2.1.2. Ders Kitabının Konuları

‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabı on iki ünitelerden oluşmaktadır. Üniteler de bölümlere ayrılmıştır. Ders kitabı toplam kırk bölümden meydana gelir.

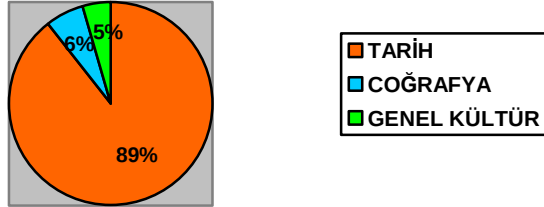
Ders kitabı toplam 689 sayfadan oluşmaktadır.689 sayfalık ders kitabının 494 sayfasında tarih konuları,33 sayfasında coğrafya konuları ve 25 sayfasında da genel kültür konuları yer alır.

494 sayfalık tarih konularının 232 sayfasında İlk çağ tarihi konuları,153 sayfasında Orta çağ tarihi konuları,87 sayfasında Yeniçağ tarihi konuları ve 80 sayfasında da Yakın çağ tarihi konuları anlatılır.

33 sayfalık coğrafya konularının 20 sayfasında ‘Genel Fiziki Coğrafya’ konularını,13 sayfasında da ‘Harita Bilgisi’ konularına değinilmektedir

25 sayfalık genel kültür konularında ise medeniyetlerden ve önemli şahsiyetlerden bahsedilmektedir.

Human Heritage A World History Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi ders kitabının %89'u tarih, %6'sı coğrafya ve %5'i de genel kültür konularına ayrılmıştır.

Şimdi Human Heritage A World History Adlı Ders kitabının konularını ayrı ayrı inceleyelim:

2.1.2.1. Tarih konuları

6. Sınıf Sosyal Bilgiler ‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabının içerisinde yer alan tarih konularını ele alalım;

İlk çağ tarihi konuları

1. Ünite ‘Yer ve Zaman’ başlığını taşımaktadır. Üç bölümden oluşur. Ünitenin 2. ve 3. bölümünde ilk çağ tarihi konularına yer verilir.

23. ve 33. sayfalar arasında yer alan 2. Bölüm ‘Geçmişin İpuçları’ başlığını taşımaktadır. Tarihçilerin çalışmalarından ve arkeoloji biliminin öneminden bahsedilir.

35. ve 47. sayfalar arasında yer alan 3. Bölüm ‘Tarih Öncesi İnsanlar’ başlığını taşımaktadır. Paleolitik ve Neolitik dönemin özellikleri anlatılır.

2. Ünite ‘Nehir Vadi Medeniyetleri’ başlığını taşımaktadır. 3 bölümden oluşur. Bu ünite, ilk çağda kurulan devletlerden bahsedilir. 55. ve 65. sayfalar arasındaki 4. bölüm ‘Mezopotamya’ başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Sümer, Akad, Babil medeniyetleri tanıtılmıştır.

66. ve 80. sayfalar arasındaki 5. bölüm ‘Mısır’ başlığını taşımaktadır. Mısır medeniyetinin özellikleri tanıtılır.

83. ve 91. sayfalar arasındaki 6. bölüm ‘Doğu Nehir Vadileri’ başlığını taşımaktadır. İndus Nehri Vadisinde kurulan

Harappanlar, Aryanlar, Xia ve Shang medeniyetlerinin özellikleri anlatılır.

3. Ünite ‘Fikirler ve Ordular’ başlığını taşımaktadır. 3 bölümden oluşur. Ortadoğu’daki medeniyetlerden ve Amerika’dan bahsedilir. 101. ve 113 sayfalar arasındaki 7. bölüm ‘Phoenicianlar ve İbraniler’ başlığını taşımaktadır. Phoenician Medeniyeti, sonra kurulan İbrani Krallığı ve İsrail Devleti’nin kuruluşundan bahsedilir.

117. ve 125. sayfalar arasındaki 8. bölüm ‘Askeri İmparatorluklar’ başlığını taşımaktadır. Assirianlar’dan, Chaldeanlar’dan ve Persler’den bahsedilir.

129. ve 143. sayfalar arasındaki 9. bölüm ‘Afrika ve Amerika’ başlığını taşımaktadır. Eski Afrika krallıklarından Kush ve Axumlar’dan, Ortaçağ’daki önemli Afrika krallıkları olan Ghana, Mali ve Sunghai krallıklarından, Doğu Afrika’da Zimbabwe ve Kilwa krallıklarından bahsedilir. Sonra, Amerika’da İlkçağda kurulan Maya, Olmec, Aztek ve İnka medeniyetleri anlatılır.

4. Ünite ‘Yunanlılar’ başlığını taşımaktadır. 4 bölümden oluşur ve Rumların tarihi gelişiminden bahsedilir. 150. ve 161. sayfalar arasındaki 10. bölüm ‘Başlangıç’ başlığını taşımaktadır. İlkçağ’da kurulan Minoanlar ve Mycenaeanlar medeniyetlerinden bahsedilir. Truva Savaşı, İlyada ve Odesa destanı anlatılır.

161. ve 177. sayfalar arasındaki 11. bölüm ‘Şehir Devletleri’ başlığını taşımaktadır. Yunan şehir devletleri ve özellikle Sparta ve Atina şehir devletleri anlatılır.

178. ve 191. sayfalar arasındaki 12. bölüm ‘Kültürel Katkıları’ başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Yunanlıların kültür, bilim, fen, din, spor, sanat gibi alanlarda yaptıkları yeniliklerden ve dünya medeniyetine katkılarından bahsedilir.

192. ve 200. sayfalar arasındaki 13. bölüm ‘Hellenistik Dönem’ başlığını taşımaktadır. Büyük İskender ve Makedonya Krallığı’ndan bahsedilmiştir.

5. Ünite ‘Romalılar’ başlığını taşımaktadır. Ünite dört bölümden oluşur. Ünite Roma İmparatorluğundan bahsedilir. 208. ve 217. sayfalar arasındaki 14. bölüm ‘Başlangıç’ başlığını taşımaktadır. Etrüsklerden ve Roma İmparatorluğu’nun kuruluşundan bahsedilir.

218. ve 231. sayfalar arasındaki 15. bölüm ‘Roma Cumhuriyeti’ başlığını taşımaktadır. M.Ö. 509 yılında kurulan Roma Cumhuriyeti’nden bahsedilmiştir.

232. ve 245. sayfalar arasındaki 16. bölüm ‘Roma İmparatorluğu’ başlığını taşımaktadır. Augustus adlı Roma imparatoru ile başlayan Pax Romana dönemi ve bu parlak dönemden sonra İmparatorluğun Alman saldırılarına teslim olması anlatılır.

247. ve 257. sayfalar arasındaki 17. bölüm ‘Hristiyanlık’ başlığı ile; Hristiyanlığın nasıl başladığı ve yayıldığı, Hz. İsa’nın doğumu, hayatı ve Hristiyanlığın neleri etkilediğine değinilmiştir.

Ortaçağ tarihi konuları

6. Ünite ‘İlk – Orta Çağ’ başlığını taşımaktadır. Ortaçağ’ın başlarındaki olaylar konu edilir. Dört bölümden oluşur. 264. ve 273. sayfalar arasındaki 18. bölüm ‘Almanlar’ başlığını taşımaktadır. Almanlardan, Batı Gothlar’dan bahsedilir.

273. ve 287. sayfalar arasındaki 19. bölüm ‘Frenkler’ başlığını taşımaktadır. Franklardan ve özelliklerinden bahsedilir.

288. ve 297. sayfalar arasındaki 20. bölüm ‘İrlandalılar ve Anglo Saksonlar’ başlığını taşımaktadır. Anglelar, Saksonlar, Jutelar birleşerek Anglo – Saksonları oluşturmaları ve Britanya’daki yaşantılarından ayrıca İrlanda kültüründen bahsedilmiştir.

298. ve 309. sayfalar arasındaki 21. bölüm ‘Vikingler’ başlığını taşımaktadır. İskandinav Yarımadası’nda yaşayan Vikinglerin tarihçesinden ve İngiltere’yi fethetmelerinden bahsedilir.

7. Ünite ‘Yeni İmparatorlukların Ortaya Çıkması’ başlığını taşımaktadır ve üç bölümden oluşur. 316. ve 329. sayfalar arasında yer alan 22. bölüm ‘Bizans İmparatorluğu’ başlığını taşımaktadır. Roma İmparatorluğu’nun ikiye ayrılması, Doğu Roma İmparatorluğu, İstanbul’un başkent yapılması, Konstantin

ve Bzans İmparatorluğu'nun dış güçler tarafından yıkıldığı anlatılmıştır.

330. ve 345. sayfalar arasında yer alan 'İslam'ın Yayılması' başlıklı 23. bölümde, Arap yarımadasında başlayan ve Muhammed'in yaydığı bir din olan İslamiyet'ten bahsedilir. Hz. Muhammed ve ona inanan Müslümanların Mekke'yi fethi, Kabe'nin putlardan temizlenerek Allah'a adanması anlatılır. Peygamber'in ölümünden sonra onun takipçilerinin kurduğu Abbasi Devleti ve bu devletin dünya kültür ve medeniyetine katkıları söylenir.

346. ve 359. sayfalar arasında ki 'Ruslar' başlığını taşıyan 24. bölümde, Volga Nehri'ne gelip yerleşen Slavların Karadeniz'de güçlenerek Rusları oluşturduğundan bahsedilir. Moğol istilası ile sarsılan Rusların Çarlık rejimine nasıl geçtiği anlatılır.

8. Ünite 'Ortaçağ'ın Sonları' başlığını taşımaktadır. Dört bölümden oluşur. 366. ve 379. sayfalar arasındaki 25. bölüm 'Feodal Toplum' başlığını taşımaktadır. Ortaçağ'da Avrupa'da ortaya çıkan Feodalizm anlatılır. Şövalyelerden, serflerden, asillerden, derebeylerden bahsedilir.

380. ve 397. sayfalar arasındaki 'Kilise' başlıklı 26. bölümde 'Ortaçağ'da hayatın merkezi kiliselerdi' denilerek kilisenin etkinliğinden bahsedilir. Haçlı Seferleri, nedenleri, sonuçları, Selçuklu Türkleri ve Selahaddin Eyyubi'nin haçlılara karşı başarıları anlatılır.

398. ve 409. sayfalar arasında ‘Ticaretin Ortaya Çıkması ve Kasabalar’ başlıklı 27. bölümde, Venediklerden, Flamanlardan bahsedilir. Ticaretin gelişmesi, kasabaların oluşumu, zengin tüccarların varlığı anlatılır.

410. ve 425. sayfalar arasındaki 28. bölüm ‘Monarşilerin Ortaya Çıkması’ başlığını taşımaktadır. Batı Avrupa’da güçlenen monarşik krallıklardan, Manga Carta Libertuim’den ve İngiltere ile Fransa arasında yaşanan ‘Yüzyıl Savaşları’ndan bahsedilir.

Yeniçağ tarihi konuları

9. Ünite ‘Modern Çağın başlangıcı’ başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden oluşmaktadır. 432. ve 447. sayfalar arasındaki 29. bölüm ‘Rönesans’ başlıklıdır. Avrupa’da yaşanan Rönesans ve matbaanın kullanılmaya başlamasından bahsedilir. 448. ve 465. sayfalar arasındaki 30 bölüm ‘Reform’ başlığını taşır. Avrupa’da yaşanan Reform ve kiliselerdeki değişim anlatılır. 466. ve 479. sayfalar arasındaki 31. bölüm ‘Keşif Çağı’ başlığını taşımaktadır. Coğrafi keşiflerden, Yeni Dünya’ya (Amerika’ya) gelinmesinden bahsedilir.

10. Ünite ‘Değişen Dünya’ başlığını taşımakta olup üç bölümden oluşur. 486. ve 501. sayfalar arasında yer alan 32. bölüm ‘Yeni Dünya Yayılımları’ başlığını taşımaktadır. İngiltere, Fransa, Almanya’nın Amerika kıtasında kurdukları

kolonilerden, İspanya ve Portekiz'in Afrika'da kurdukları kolonilerden bahsedilir.

502. ve 521. sayfalar arasında yer alan 33. bölüm 'Politik İhtilaller' başlığını taşımaktadır. İngiltere'de, Fransa'da ve Amerika'da yaşanan devrimler anlatılır. Monarşinin sona erdiği ve artık demokratik bir dünyaya geçildiğinden bahsedilir.

Yakınçağ tarihi konuları

522. ve 537. sayfalar arasında yer alan 34. bölüm 'Endüstrinin Ortaya Çıkması' başlığını taşımaktadır. Avrupa'da yaşanan Endüstri Devrimi'nden bahsedilir.

11. Ünite 'Milletler ve İmparatorluklar' başlığını taşımaktadır. Üç bölümden oluşan ünitenin 544. ve 559. sayfaları arasında yer alan 35. bölüm 'Amerikalılar' başlığını taşımaktadır. Amerika'nın kuruluşu anlatılır. 560. ve 577. sayfalar arasında yer alan 36. bölüm 'Avrupa'daki Dalgalanmalar' başlığını taşımaktadır. Fransa'da Napolyon Bonapart dönemi, 1820, 1830, 1848 devrimleri anlatılır. Avrupa'daki bazı devletlerin sosyalizme yöneldiğinden bahsedilir. 578. ve 595. sayfalar arasındaki 37. bölüm, 'Emperyalizmin Ortaya Çıkması' başlığını taşımaktadır. Avrupalı devletlerin, dünyanın geri kalmış merkezlerini medenileştirmek istemesinin emperyalizmi doğurduğu anlatılır.

12. Ünite '20. Yüzyıl' başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden oluşur. 602. ve 623. sayfalar arasında yer alan 38. bölüm, 'Batı' başlığını taşımaktadır. 1. ve 2. Dünya Savaşı, Birleşmiş Milletlerin kurulması, Sovyet Rusya ve Amerika arasında yaşanan Soğuk Savaş'tan bahsedilmiştir.

Ders kitabının 624. 643. sayfaları arasında 39. bölüm yer alır. 'Komünizmin Ortaya Çıkması' başlığını taşıyan bölümde komünist rejim ve komünizmle yönetilmiş ülkeler anlatılır.

Ders kitabının 644. ve 664. sayfaları arasında yer alan 40. bölüm, 'Gelişen Milletler' başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Ortadoğu ülkeleri, İsrail Devleti'nin kuruluşu ve gelişmekte olan Afrika ülkeleri kısaca anlatılmaktadır.

2.1.2.2 Coğrafya Konuları

1. Ünite 'Yer ve Zaman' başlığını taşımaktadır. Üç bölümden oluşan ünite, 1. bölüm 'Coğrafya ve Tarih' başlığını taşımaktadır. Bölümde kara şekilleri anlatılır.

Ders kitabındaki coğrafya konuları, her bölüm sonunda, 'Harita Becerileri' kısmında verilmiştir. 1. bölümde Dünya'nın şeklinin düz kağıt zemine nasıl aktarıldığı üzerinde durulmuştur. 3. bölümde yer alan 'Harita Becerileri' bölümünde, ana yönler arasında kalan arayönlerdeki belirtilen bölgeleri bulabilme becerisi geliştirilmek istenmiştir.

Ders kitabının 12. sayfasında yer alan 4. bölümün ‘Harita Becerileri’ kısmında yeryüzü şekilleri (dağ, ova, deniz, plato) hakkında bilgi toplanması istenmektedir.

Ders kitabının 75. sayfasında yer alan 5. bölümün ‘Harita Becerileri’ kısmında, haritalardaki bazı nokta ve şekillerin anlamlandırılması ile ilgili belgeler bulunmaktadır.

7. bölümün 108. sayfasında bulunan ‘Harita Becerileri’ kısmında, harita ölçeklerini okuyup anlama etkinliği yapılmaktadır.

9. bölümün 135. sayfasında bulunan ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Enlem’ konusu hakkında bilgi verilir.

10. bölümde 156. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Boylam’ konusu hakkında bilgi verilir.

11. bölümde 165. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Fiziksel Haritaları Okuma’ konusu işlenmektedir.

14. bölümde 211. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Politik Harita Okuma’ konusu işlenmektedir.

19. bölümde 284. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, küçük ve büyük ölçekli harita bilgisi verilmektedir.

21. bölümde 306. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Tarihi Rotaları Okuma’ başlığı ile tarih boyunca insanların ve ticari malların geçtiği yolları tanıyıp anlamlandırabilme yeteneği kazandırılmak istenmiştir.

24. bölüde 356. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, tarihi haritaları inceleme becerisine yer verilmiştir.

26. bölümde 394. sayfada ‘Harita Becerileri’ kısmında, harita üzerinde tam noktayı bulabilme üzerinde durulmuştur. Enlem ve Boylam koordinatları öğretilmeye çalışılmıştır.

33. bölümde 511. sayfada yer alan ‘Harita Becerileri’ kısmında askeri haritalara değinilmiştir.

36. bölümde 567. sayfada yer alan ‘Harita Becerileri’ kısmında, ‘Tarihi Haritaların Karşılaştırılması’ konusu verilmiştir.

40. bölümde 649. sayfada yer alan ‘Harita Becerileri’ kısmında, demografik haritaları okumaya değinilmiştir.

2.1.2.3 Genel Kültür Konuları

Ders kitabı içerisinde, her ünite sonunda öğrencilere ‘Kültürel Yakınlaşmalar’ ya da ‘Tarihteki İnsanlar’ başlığıyla genel kültür bilgileri verilmiştir.

Ders kitabı içinde yer alan genel kültür konularını ana hatlarıyla ele alalım:

1. Ünite de yer alan ‘Kültürel Yakınlaşmalar’ bölümünde, okuma parçası niteliğinde ‘Aborijinler’ hakkında bilgi verilmiştir.

2. Ünite de yer alan ‘Kültürel Yakınlaşmalar’ bölümü ‘Ebla’ başlığını taşımaktadır. Milattan önceki dönemlerde

Mısır'da ya da Mezopotamya'da var olan Ebla kenti hakkında bilgi verilmektedir.

3. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde Hinduizm öğrencilere anlatılmaktadır.

4. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, Konfüçyanizm hakkında bilgi verilmektedir.

5. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, 'Qin ve Han' başlığı ile Çin hükümdarlarının hayatlarından bahsedilmiştir.

6. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, 'Mauryalar ve Guptalar' hakkında bilgi verilmiştir.

7. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, Rusya'yı 200 yıldan fazla yönetmiş olan 'Moğollardan' bahsedilir.

8. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, 'Japon Samurayı' ele alınmıştır.

9. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, 'Kimmerler' konu edilmiştir.

10. Üniteye yer alan 'Kültürel Yakınlaşmalar' bölümünde, köle ticareti ele alınmıştır. Yeni Dünya'da Avrupalıların en büyük sıkıntısının, çalışacak insan olduğu anlatılır. Bu yüzden Afrikalı siyahların köle olarak kullanılmak istendiği ve

1800’lerde Latin Amerikalıların özgürlüklerini kazanması ile köleliğin sona erdiği konu edilir.

11. Üniteye yer alan ‘Kültürel Yakınlaşmalar’ bölümünde, Güneydoğu Afrika’daki Zulu İmparatorluğu anlatılmıştır.

12. Üniteye yer alan ‘Kültürel Yakınlaşmalar’ bölümünün konusu ‘Kadın Hareketleri’dir. Endüstri devriminin kadınların yaşantılarında sebep olduğu yenilikler ve değişiklikler anlatılmıştır.

‘Human Heritage A World History’ adlı ders kitabının bazı bölümlerinde, ‘Tarihteki İnsanlar’ başlığı ile öğrencilere genel kültür bilgileri verilmiştir.

4. Üniteye yer alan 11. bölümde, ‘Tarihteki İnsanlar’ kısmı ile Buda ve kurmuş olduğu Budizm hakkında bilgi verilir.

5. Üniteye yer alan 16. bölümde, ‘Tarihteki İnsanlar’ bölümünün başlığı ‘Julia Domna’dır. Julia Domna’nın, Roma İmparatorluğu’nun gelişmesine katkıda bulunmuş önemli bir kadın karakter olduğundan bahsedilir.

6. Üniteye yer alan 19. bölümde, ‘Tarihteki İnsanlar’ bölümü ile ‘Li-bo’ ya yer verilmiştir. Li-bo, Çin’in en önde gelen şairlerinden birisidir.

7. Üniteye yer alan 22. bölümde, ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinin başlığı ‘Anna Comnenna’dır. Anna Comnenna, Bizans İmparatoru Comnenus’un eğitimli kızıdır. Comnenus’un kızına nasıl bir eğitim verildiği anlatılır.

8. Üniteye yer alan 26. bölümde, ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinde, Avrupa tarihinde büyük etkisi olan Aquiatine’de yaşamış olan Eleanor’un hayatı anlatılmıştır.

9. Üniteye, 30. bölüm içerisinde yer alan ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinde Hint hükümdarı Akbar ele alınmıştır. Akbar’ın, kendi topraklarında var olan bütün dinlere saygı ve hoşgörü göstermiş bir karakter olduğu üzerinde durulmuştur.

10. Üniteye, 33. bölüm içerisinde yer alan ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinde Latin Amerikalı lider Domingo Sarmiato’ya değinilmiştir. Liderin en önemli özelliği; Aydınlanma Çağı’nda çok önem taşıyan eğitime fazlaca önem vermesidir.

11. Üniteye, 36. bölüm içerisinde yer alan ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinde Florence Nightingale’nin hayatı anlatılır. Florence Nightingale’den sonra hemşirelik mesleğinin saygıdeğer bir meslek haline geldiği söylenmektedir.

12. Üniteye, 38. bölüm içerisinde yer alan ‘Tarihteki İnsanlar’ köşesinde, Robert Goddard isimli bilim adamı ve yaptığı deneylere yer verilmiştir.

2.2. The World Past And Present

East and West

Ders kitabı toplam 716 sayfadır. Ders kitabında; içindekiler, atlas, sözlük, indeks bölümleri yer alır. Ünite ve

konuların anlatıldığı kısım 631 sayfadır. A.B.D.’nin Los Angeles kentinde 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde okutulan ders kitabı içerisinde; tarih, coğrafya ve genel kültür konuları yer almaktadır.

2.2.1. İçindekiler bölümü

Ders kitabında iç kapaktan sonraki sayfa içindekiler bölümüdür. Üniteler baş harfleri büyük ve daha büyük punto ile belirtilmiştir. Öğrenciler bakmak istedikleri konunun sayfasını rahatlıkla bulabilirler. Ünite ve konular anlaşılır biçimde düzenlenmiştir.

The World Past and Present/East and West adlı ders kitabının ‘İçindekiler Bölümü’ şu şekildedir:

CONTENTS

USING YOUR TEXTBOOK	2
FIVE FUNDAMENTAL THEMES OF GEOGRAPHY	4
REVIEWING MAPS AND GLOBES	6
Using Globes	6
Using Maps	9
Different Kinds of Maps	12

UNIT 1 Studying the Earth 14

CHAPTER 1 LEARNING ABOUT EARTH'S GEOGRAPHY 18

LESSON 1 Discovering the Earth	19
LESSON 2 Climates of the World	24
LESSON 3 Earth's Resources	29
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Understanding Latitude and Longitude	32
CHAPTER 1 • Summary and Review	34

CHAPTER 2 LEARNING ABOUT EARLY PEOPLE 36

LESSON 1 All People Have a Culture	37
LESSON 2 How Early People Lived	41
BUILDING CITIZENSHIP People Who Make a Difference Art on the Streets of Boston	45
TRADITIONS Stone Paintings By Virginia Arnold	46
LESSON 3 The Beginnings of Village Life	50
LESSON 4 How Do We Know About the Past?	56
BUILDING TIME SKILLS Reading Time Lines	59
CHAPTER 2 • Summary and Review	60
UNIT 1 REVIEW	62

UNIT 2 Four Early Civilizations 64

CHAPTER 3 ANCIENT EGYPT 68

LESSON 1 The Geography of Ancient Egypt	69
LESSON 2 The History of Ancient Egypt	74
LESSON 3 Egyptian Civilization	81
TRADITIONS Saving Abu Simbel By Eric Kimmel	86
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Reading Historical Maps	90
CHAPTER 3 • Summary and Review	92

CHAPTER 4 THE FERTILE CRESCENT 94

LESSON 1 The Geography of the Fertile Crescent	95
LESSON 2 Mesopotamian Civilization	98
BUILDING CITIZENSHIP People Who Make a Difference Protecting the Environment	105
BUILDING THINKING SKILLS Decision Making	106
LESSON 3 The Birth of Judaism	108
CHAPTER 4 • Summary and Review	114

CHAPTER 5 ANCIENT INDIA AND ANCIENT CHINA 116

LESSON 1 The Indus River Valley	117
LESSON 2 Ancient China	122
BUILDING READING AND WRITING SKILLS Writing a Summary	127
CHAPTER 5 • Summary and Review	128
UNIT 2 REVIEW	130

UNIT 3 Ancient Europe 132

CHAPTER 6 ANCIENT GREECE 136

LESSON 1 The Geography of Ancient Greece	137
LESSON 2 Greek City-States	142
LESSON 3 The Birth of Democracy	148
LESSON 4 The Legacy of Ancient Greece	152
LESSON 5 The Spread of Greek Ideas	163
TRADITIONS The Olympic Tradition By Diana Reische	159
BUILDING THINKING SKILLS Asking Questions	166
BUILDING CITIZENSHIP Point/Counterpoint Should Britain Return the Elgin Marbles to Greece?	168
CHAPTER 6 • Summary and Review	170

CHAPTER 7 ANCIENT ROME 172

LESSON 1 The Geography of Ancient Rome	173
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Reading Contour Maps	176
LESSON 2 The Roman Republic	178
LESSON 3 The Roman Empire	184
LESSON 4 The Legacy of Ancient Rome	188
LESSON 5 The Birth of Christianity	192
CHAPTER 7 • Summary and Review	198
UNIT 3 REVIEW	200

UNIT 4 The Growth of Europe

202

CHAPTER 8 THE MIDDLE AGES

206

LESSON 1 The Geography of Europe	207
LESSON 2 Living in the Middle Ages	212
LESSON 3 The Influence of the Church	217
LESSON 4 A Time of Change	222
BUILDING THINKING SKILLS Understanding Cause and Effect	228
CHAPTER 8 • Summary and Review	230

CHAPTER 9 THE RENAISSANCE

232

LESSON 1 The Art of the Renaissance	233
LESSON 2 The Reformation	238
BUILDING STUDY AND RESEARCH SKILLS Using the Library	242
LESSON 3 Elizabethan England	244
TRADITIONS A Theatrical Tradition <i>By Joseph B. Rubin</i>	248
CHAPTER 9 • Summary and Review	252

CHAPTER 10 THE AGE OF EXPLORATION

254

LESSON 1 Traders and Explorers	255
BUILDING THINKING SKILLS Identifying Fact and Opinion	260
LESSON 2 The Beginning of Modern Science	262
BUILDING CITIZENSHIP People Who Make a Difference	
Learning About the Earth from Space	265
CHAPTER 10 • Summary and Review	266
UNIT 4 REVIEW	268

UNIT 5 Europe and North Asia in Modern Times

270

CHAPTER 11 TWO REVOLUTIONS CHANGE EUROPE

278

LESSON 1 The Industrial Revolution	279
BUILDING CITIZENSHIP Point/Counterpoint	
1820—Is Industrial Growth Good for England?	284
LESSON 2 The French Revolution	286
BUILDING STUDY AND RESEARCH SKILLS	
Using Primary and Secondary Sources	292
CHAPTER 11 • Summary and Review	294

CHAPTER 12 FROM RUSSIA TO THE COMMONWEALTH OF INDEPENDENT STATES 296

LESSON 1	Geography: Russia and Its Neighbors	297
LESSON 2	The Growth of Russia	303
LESSON 3	The Russian Revolution	309
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS	Reading Distribution Maps	314
CHAPTER 12 • Summary and Review		316

CHAPTER 13 THE TWENTIETH CENTURY 318

LESSON 1	World War I	319
BUILDING THINKING SKILLS	Determining Point of View	322
LESSON 2	World War II	324
TRADITIONS	Living Memorials <i>By Eric Kimmel</i>	330
LESSON 3	Europe and North Asia Today	334
BUILDING CITIZENSHIP	Point/Counterpoint How Should Europe's Forests Be Protected?	342
CHAPTER 13 • Summary and Review		344
UNIT 5 REVIEW		346

UNIT 6 Middle East and North Africa 348

CHAPTER 14 THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA LONG AGO 354

LESSON 1	Geography: Middle East and North Africa	355
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS	Using Maps at Different Scales	360
LESSON 2	The Beginnings of Islam	362
LESSON 3	Islamic Civilization	368
CHAPTER 14 • Summary and Review		374

CHAPTER 15 THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA TODAY 376

LESSON 1	New Nations in the Middle East	377
BUILDING THINKING SKILLS	Determining Accuracy	382
LESSON 2	Life Today: Middle East and North Africa	384
BUILDING CITIZENSHIP	People Who Make a Difference The School for Peace	391
TRADITIONS	No-Rooz: A New Year's Celebration <i>By Diana Reische</i>	392
CHAPTER 15 • Summary and Review		396
UNIT 6 REVIEW		398

UNIT 7 Africa South of the Sahara

400

CHAPTER 16 GREAT AFRICAN KINGDOMS

408

LESSON 1	Geography: Africa South of the Sahara	409
LESSON 2	Africa's Ancient Kingdoms	416
LESSON 3	Kingdoms of the African Savanna	420
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS	Understanding Map Projections	424
CHAPTER 16 • Summary and Review		426

CHAPTER 17 MODERN AFRICA

428

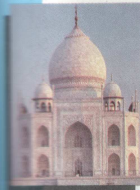
LESSON 1	The Age of Imperialism	429
BUILDING THINKING SKILLS	Drawing Conclusions	436
LESSON 2	Africa Today	438
BUILDING CITIZENSHIP	Point/Counterpoint	
	1960—Should Colonialism Continue in Africa?	444
TRADITIONS	Kente: A Tradition in Cloth By Herbert M. Cole	446
CHAPTER 17 • Summary and Review		450
UNIT 7 REVIEW		452

UNIT 8 South Asia, China, Japan, and Korea

454

CHAPTER 18 SOUTH ASIA

460

LESSON 1	The Geography of South Asia	461
LESSON 2	Hinduism and Buddhism	466
LESSON 3	The Growth of India	472
BUILDING CITIZENSHIP	Point/Counterpoint	
	Is Civil Disobedience a Good Way to Protest?	478
LESSON 4	South Asia Today	480
BUILDING STUDY AND RESEARCH SKILLS	Comparing Circle, Line, and Bar Graphs	484
CHAPTER 18 • Summary and Review		486

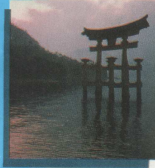
CHAPTER 19 CHINA

488

LESSON 1	The Geography of China	489
BUILDING GEOGRAPHY SKILLS	Reading Time Zone Maps	494
LESSON 2	Chinese Civilization	496
TRADITIONS	Chinese Writing By Ruth Akamine Wassinger	505
LESSON 3	A Changing China	509
BUILDING THINKING SKILLS	Evaluating Information	514
LESSON 4	China Today	516
CHAPTER 19 • Summary and Review		520

CHAPTER 20	JAPAN AND KOREA	522
	LESSON 1 The Geography of Japan and Korea	523
	BUILDING GEOGRAPHY SKILLS	
	Understanding Great-Circle Routes	526
	LESSON 2 The History of Japan	528
	LESSON 3 The History of Korea	534
	LESSON 4 Japan and Korea Today	538
	CHAPTER 20 • Summary and Review	542
	UNIT 8 REVIEW	544

UNIT 9 Southeast Asia, Oceania, and Australia 546

CHAPTER 21	SOUTHEAST ASIA	552
	LESSON 1 The Geography of Southeast Asia	553
	LESSON 2 The History of Southeast Asia	557
	LESSON 3 Southeast Asia Today	561
	BUILDING THINKING SKILLS Using Information	564
	CHAPTER 21 • Summary and Review	566

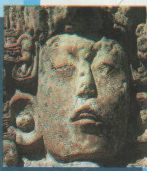

CHAPTER 22	AUSTRALIA AND OCEANIA	568
	LESSON 1 The Geography of Australia and Oceania	569
	BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Reading Maps of the Ocean Floor	574
	LESSON 2 The History of Australia and Oceania	576
	TRADITIONS Walkabout By <i>Carrie Evento</i>	580
	LESSON 3 Australia and Oceania Today	584
	BUILDING THINKING SKILLS Decision Making	588
	BUILDING CITIZENSHIP People Who Make a Difference	
	Bringing Good Health	589
	CHAPTER 22 • Summary and Review	590
	UNIT 9 REVIEW	592

UNIT 10 The Western Hemisphere 594

CHAPTER 23	THE HISTORY OF THE WESTERN HEMISPHERE	602
	LESSON 1 The Geography of the Western Hemisphere	603
	BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Relating Latitude, Altitude, and Climate	608
	LESSON 2 The First Americans	610
	LESSON 3 Europeans Colonize the Americas	616
	LESSON 4 From Colonies to Nations	621
	CHAPTER 23 • Summary and Review	626

	CHAPTER 24 THE WESTERN HEMISPHERE TODAY	628
	LESSON 1 Interdependent Neighbors	629
	TRADITIONS Friends and Amigos <i>By Susan Booth Larson</i>	634
	BUILDING GEOGRAPHY SKILLS Using Cartograms	638
	LESSON 2 Canada and the United States	640
	BUILDING CITIZENSHIP Point/Counterpoint Should Quebec Be a Separate Country?	644
	LESSON 3 Mexico, Central America, and the Caribbean	646
	LESSON 4 South America	650
	CHAPTER 24 • Summary and Review	654
	UNIT 10 REVIEW	656
	CONCLUSION WORKING TOGETHER TOWARD A NEW CENTURY	658
	BUILDING CITIZENSHIP People Who Make a Difference You Can Make a Difference	664
	REFERENCE SECTION	665
	ATLAS	666
	DICTIONARY OF GEOGRAPHIC TERMS	682
	GAZETTEER	684
	BIOGRAPHICAL DICTIONARY	692
	GLOSSARY	697
	INDEX	707
	CREDITS	716
	Building Citizenship	
	PEOPLE WHO MAKE A DIFFERENCE	POINT/COUNTERPOINT
	Art on the Streets of Boston / 45	Should Britain Return the Elgin Marbles to Greece? / 168
	Protecting the Environment / 105	1820—Is Industrial Growth Good for Britain? / 284
	Learning About the Earth from Space / 265	How Should Europe's Forests Be Protected? / 342
	The School for Peace / 391	1960—Should Colonialism Continue in Africa? / 444
	Bringing Good Health / 589	Is Civil Disobedience a Good Way to Protest? / 478
	You Can Make a Difference / 664	Should Quebec Be a Separate Country? / 644

Resim 2: The World Past and Present/East And West adlı ders kitabının içindekiler bölümü

Ders kitabının ‘İçindekiler Bölümünün’ Türkçe çevirisini verecek olursak;

Test Kitabını Kullanma.....	2
Coğrafyanın Beş Teması.....	4
Harita ve Küreyi Kullanma.....	6
• Küreyi Kullanma.....	6
• Haritayı Kullanma.....	9
• Farklı Çeşitlerdeki Haritalar.....	12

ÜNİTE 1 : DÜNYA’YI ANLAMA.....14

Bölüm 1 : Dünya’nın Coğrafyasını

Öğrenme.....18

Ders 1 : Dünya’yı Tanıma.....19

Ders 2 : Dünya Üzerindeki İklimler.....24

Ders 3 : Dünya’nın Kaynakları.....29

• Coğrafya Becerileri : Enlem ve Boylamı

Anlama.....32

Bölüm 1 – Özet ve Tekrar.....34

Bölüm 2 : İlk İnsanları Öğrenme.....36

Ders 1 : İlk İnsanların Kültürleri.....37

Ders 2 : İlk İnsanlar Nasıl Yaşadı.....41

• Vatandaşlık Çalışması : İnsanlar Farklılık Yapandır-

Boston’un Caddeleri Üzerindeki

Sanat.....45

• Gelenekler : Virginia Arnold ile Taş Boyama.....	46
Ders 3 : Köy Hayatına Başlama.....	50
Ders 4 : Geçmiş Nasıl Öğrenebiliyoruz?.....	56
• Zaman Becerileri Çalışma : Tarih Şeridini Okuma.....	59
Bölüm 2 – Özet ve Tekrar.....	60
Ünite 1 – Tekrar.....	62
ÜNİTE 2 : DÖRT İLK MEDENİYET.....	64
<u>Bölüm 3 : Eski Mısır.....</u>	<u>68</u>
Ders 1 : Eski Mısır'ın Coğrafyası.....	69
Ders 2 : Eski Mısır'ın Tarihi.....	74
Ders 3 : Mısır Medeniyeti.....	81
• Gelenekler : Mısır Piramitleri'ni Koruma – Eric Kimmel.....	86
• Coğrafya Becerileri : Tarihi Haritaları Okuma.....	90
Bölüm 3 – Özet ve Tekrar.....	92
<u>Bölüm 4 : Verimli Hilal.....</u>	<u>94</u>
Ders 1 : Verimli Hilal'in Coğrafyası.....	95
Ders 2 : Mezopotamya Medeniyeti.....	98
• Vatandaşlık Çalışması : İnsanlar Farklılık Yapandır Çevreyi Koruma.....	105
• Düşünme Becerileri : Karar Verme.....	106
Ders 3 : Yahudiliğin Doğuşu.....	108

Bölüm 4 – Özet ve Tekrar.....	114
<u>Bölüm 5 : Eski Hindistan ve Eski Çin.....</u>	116
Ders 1 : İndus Nehri Vadisi.....	117
Ders 2 : Eski Çin.....	122
• Okuma ve Yazma Becerileri : Özet Yazma	127
Bölüm 5 – Özet ve Tekrar.....	128
Ünite 2 – Tekrar.....	130
ÜNİTE 3 : ESKİ AVRUPA.....	132
<u>Bölüm 6 : Eski Yunanistan.....</u>	136
Ders 1 : Eski Yunanistan’ın Coğrafyası.....	137
Ders 2 : Yunan Şehir Devletleri.....	142
Ders 3 : Demokrasinin Doğuşu.....	148
Ders 4 : Eski Yunanistan’ın Kalıtları.....	152
Ders 5 : Yunan Düşüncelerinin Yayılması.....	163
• Gelenekler : Olimpiyat Geleneği – Diana Reische.....	159
• Düşünme Becerileri : Soru Sorma.....	166
• Vatandaşlık Çalışması : Görüş / Aykırı Görüş - Elgin Marbles İngiltere’de mi Yunanistan’da mı Olmalı?.....	168
Bölüm 6 – Özet ve Tekrar.....	176
<u>Bölüm 7 : Eski Roma.....</u>	172
Ders 1 : Eski Roma’nın Coğrafyası.....	173

• Coğrafya Becerileri : İzohips Haritalarını	
Okuma.....	176
Ders 2 : Roma Cumhuriyeti.....	178
Ders 3 : Roma İmparatorluğu.....	184
Ders 4 : Eski Roma'nın Kalıtları.....	188
Ders 5 : Hristiyanlığın Doğuşu.....	192
Bölüm 7 – Özet ve Tekrar.....	198
Ünite 3 – Tekrar.....	200
 ÜNİTE 4 : AVRUPA’NIN GELİŞMESİ.....	202
<u>Bölüm 8 : Orta Çağ.....</u>	<u>206</u>
Ders 1 : Avrupa'nın Coğrafyası.....	207
Ders 2 : Orta Çağ'da Yaşam.....	212
Ders 3 : Kilise'nin Nüfuzu.....	217
Ders 4 : Bir Değişim Zamanı.....	222
• Düşünme Becerileri : Neden ve Sonucu	
Anlama.....	228
Bölüm 8 – Özet ve Tekrar.....	230
<u>Bölüm 9 : Rönesans.....</u>	<u>232</u>
Ders 1 : Rönesans'taki Sanat.....	232
Ders 2 : Reform.....	238
• Çalışma ve Araştırma Becerileri : Kütüphaneyi	
Kullanma.....	242
Ders 3 : İngiltere'nin Elizabeth'i.....	244
• Gelenekler : Bir Tiyatro Geleneği – Joseph B.	
Rubin.....	248

Bölüm 9 – Özet ve Tekrar.....	252
<u>Bölüm 10 : Keşif Çağı.....</u>	254
Ders 1 : Tüccarlar ve Keşif.....	255
• Düşünme Becerileri : Gerçek ve Düşüncenin Kimliği.....	260
Ders 2 : Modern Bilimler Başlıyor.....	262
• Vatandaşlık Çalışması : İnsanlar Farklılık Yapandır Uzaydan Dünya Hakkında Bilgi Öğrenme.....	265
Bölüm 10 – Özet ve Tekrar.....	266
Ünite 4 – Tekrar.....	268

ÜNİTE 5 : AVRUPA ve KUZEY ASYA’NIN

MODERN ZAMANLARI.....270

Bölüm 11 : Avrupa’da İki Devrim.....278

Ders 1 : Endüstri Devrimi.....279

- Vatandaşlık Çalışması : Görüş / Karşı Görüş1820 –
Endüstriyel Gelişme İngiltere İçin İyi
Midir?.....284

Ders 2 : Fransız Devrimi.....286

- Düşünme ve Araştırma Becerileri : İlk ve İkincil
Kaynakları Kullanma.....292

Bölüm 11 – Özet ve Tekrar.....294

Bölüm 12 : Rusya’da Kominizmden Bağımsız

Devletlere.....296

Ders 1 : Coğrafya – Rusya ve Komşuları.....	297
Ders 2 : Rusya’nın Gelişmesi.....	303
Ders 3 : Rus Devrimi.....	309
• Coğrafya Becerileri : Yayılma Haritalarını Okuma.....	314
Bölüm 12 – Özet ve Tekrar.....	316
 <u>Bölüm 13 : Yirminci Yüzyıl.....</u>	 318
Ders 1 : Birinci Dünya Savaşı.....	319
• Düşünme Becerileri : Görüş Noktasını Tespit Etme.....	322
Ders 2 : İkinci Dünya Savaşı.....	324
• Gelenekler : Şehitler – Eric Kimmel.....	330
Ders 3 : Bugün Avrupa ve Kuzey Asya.....	334
• Vatandaşlık Çalışması : Görüş / Aykırı Görüş Avrupa’nın Ormanları Nasıl Korunabilir?.....	342
Bölüm 13 – Özet ve Tekrar.....	344
Ünite 5 – Tekrar.....	346
 ÜNİTE 6 : ORTA DOĞU ve KUZEY	
AFRİKA.....	348
 <u>Bölüm 14 : Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın</u>	
<u>Öncesi.....</u>	354
Ders 1 : Coğrafya – Orta Doğu ve Kuzey Afrika.....	355

• Coğrafya Becerileri : Farklı Ölçekli Haritaları Kullanma.....	360
Ders 2 : İslamiyet'in Başlangıcı.....	362
Ders 3 : İslam Medeniyeti.....	368
Bölüm 14 – Özet ve Tekrar.....	374

Bölüm 15 : Bugün Orta Doğu ve Kuzey

<u>Afrika</u>	376
Ders 1 : Orta Doğu İçinde Yeni Uluslar.....	377
• Düşünme Becerileri : Doğruluğu Tespit Etme.....	382
Ders 2 : Bugünkü Yaşam : Orta Doğu ve Kuzey Afrika	384
• Vatandaşlık Çalışması : İnsanlar Farklılık Yapandır Her Yerde Okul.....	391
• Gelenekler : Yeni Bir Yılın Kutlanması : Nevruz – Diana Reische.....	392
Bölüm 15 – Özet ve Tekrar.....	396
Ünite 6 – Tekrar.....	398

ÜNİTE 7 : AFRİKA’NIN GÜNEYİ

SAHARA	400
<u>Bölüm 16 : Büyük Afrika Krallıkları</u>	408
Ders 1 : Coğrafya – Afrika’nın Güneyi Sahara.....	409
Ders 2 : Afrika’nın Eski Krallıkları.....	416
Ders 3 : Afrika Krallıklarındaki Ticaret.....	420

• Coğrafya Becerileri : Harita Projeksiyonlarını	
Anlama.....	424
Bölüm 16 – Özet ve Tekrar.....	426
<u>Bölüm 17 : Yeni Afrika</u>	428
Ders 1 : Emperyalizmin Yaşı.....	429
• Düşünme Becerileri : Afiş Çizme.....	436
Ders 2 : Bugünkü Afrika.....	438
• Vatandaşlık Çalışması : Görüş / Karşı Görüş 1960 –	
Afrika’daki Kolonizm Devam Etti mi?.....	444
• Gelenekler : Geleneksel Bir Kıyafet : Kente –	
Herbert M. Cole.....	446
Bölüm 17 – Özet ve Tekrar.....	450
Ünite 7 – Tekrar.....	452

ÜNİTE 8 : GÜNEY ASYA, ÇİN, JAPONYA ve	
KORE	454
<u>Bölüm 18 : Güney Asya</u>	460
Ders 1 : Güney Asya’nın Coğrafyası.....	461
Ders 2 : Hinduizm ve Budizm.....	466
Ders 3 : Hindistan’da Gelişim.....	472
• Vatandaşlık Çalışması : Görüş / Aykırı Görüş Sivil	
İtaatsizlik İyi Yönde Bir Protesto mudur?.....	478
Ders 4 : Bugünkü Güney Asya.....	480
• Çalışma ve Araştırma Becerileri : Grafik	
Okuma.....	484

Bölüm 18 – Özet ve Tekrar.....	486
<u>Bölüm 19 : Çin.....</u>	488
Ders 1 : Çin'in Coğrafyası.....	489
• Coğrafya Becerileri : Saat Dilimleri Haritası Okuma.....	494
Ders 2 : Çin Medeniyeti.....	496
• Gelenekler : Çince Yazma Sanatı – R. Akamine Wassynger.....	505
Ders 3 : Çin'de Değişim.....	509
• Düşünme Becerileri : Düşüncenin Doğruluğunu Öğrenme.....	514
Ders 4 : Bugünkü Çin.....	516
Bölüm 19 – Özet ve Tekrar.....	520
<u>Bölüm 20 : Japonya ve Kore.....</u>	522
Ders 1 : Japonya ve Kore'nin Coğrafyası.....	523
• Coğrafya Becerileri : Büyük – Daire Rotaları Anlama.....	526
Ders 2 : Japonya'nın Tarihi.....	528
Ders 3 : Kore'nin Tarihi.....	534
Ders 4 : Bugünkü Japonya ve Kore.....	538
Bölüm 20 – Özet ve Tekrar.....	542
Ünite 8 – Tekrar.....	544
ÜNİTE 9 : GÜNEYDOĞU ASYA, OKYANUSYA ve AVUSTRALYA.....	546
<u>Bölüm 21 : Güneydoğu Asya.....</u>	552

Ders 1 : Güneydoğu Asya'nın Coğrafyası.....	553
Ders 2 : Güneydoğu Asya'nın Tarihi.....	557
Ders 3 : Bugünkü Güneydoğu Asya.....	561
• Düşünme Becerileri : Bilgiyi Kullanma.....	546
Bölüm 21 – Özet ve Tekrar.....	566

Bölüm 22 : Avustralya ve Okyanusya.....

Ders 1 : Avustralya ve Okyanusya'nın Coğrafyası.....	569
• Coğrafya Becerileri : Okyanusun Katları Haritasını Okuma.....	574
Ders 2 : Avustralya ve Okyanusya'nın Tarihi.....	576
• Gelenekler : Aborigine Gelenekleri – Carrie Event.....	580
Ders 3 : Bugünkü Avustralya ve Okyanusya.....	584
• Düşünme Becerileri : Karar Verme.....	588
• Vatandaşlık Çalışması: İnsanlar Farklılık Yapandır Sağlıklı, İyi Yaşamı Getirme.....	589
Bölüm 22 – Özet ve Tekrar.....	590
Ünite 9 – Tekrar.....	592

ÜNİTE 10 : BATI YARIMKÜRE.....

Bölüm 23 : Batı Yarımküre'nin Tarihi.....

Ders 1 : Batı Yarımküre'nin Coğrafyası.....	603
• Coğrafya Becerileri : Enlem, Yükseklik ve İklim İlişkisi.....	608

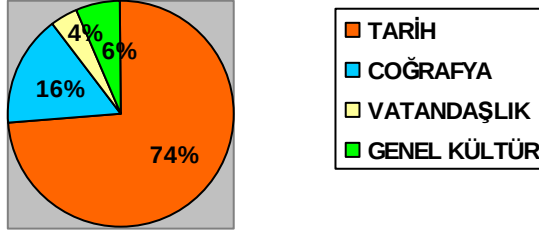
Ders 2 : İlk Amerikalılar.....	610
Ders 3 : Amerika’da Avrupa Kolonileri.....	616
Ders 4 : Kolonilerden Ulusa.....	621
Bölüm 23 – Özet ve Tekrar.....	626
 <u>Bölüm 24 : Bugünkü Batı Yarımküre.....</u>	 628
Ders 1 : Birleşik Devletlerin Komşuları.....	629
• Gelenekler : Arkadaşlar ve Amigolar – Susan Bothlarson.....	634
• Coğrafya Becerileri : Kartogram Haritası Kullanma.....	638
Ders 2 : Kanada ve Birleşik Devletler.....	640
• Vatandaşlık Çalışması: Görüş / Aykırı Görüş Kanada İçinde Ayrı Ülkeler mi Olmalı?.....	644
Ders 3 : Meksika, Orta Amerika.....	646
Ders 4 : Güney Amerika.....	650
Bölüm 24 – Özet ve Tekrar.....	654
Ünite 10 – Tekrar.....	656
Sonuçta Beraber Çalışıp Yeni Bir Ülke Oluşturm.....	658
• Vatandaşlık Çalışması : İnsanlar Farklılık YapandırBir Farklılık Yapabilirsin.....	664

2.2.2. Ders kitabının konuları

A.B.D.’nin Los Angeles kentinde 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde okutulan ‘The World Past and Present, East and West’

adlı ders kitabı içerisinde tarih, coğrafya, vatandaşlık ve genel kültür konularına yer verilmiştir.

The World Past And Present East And West Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi ders kitabının %74'ü tarih konularına %16'sı coğrafya konularına ,%4'ü vatandaşlık bilgisi konularına ,%6'sı genel kültür konularına ayrılmıştır.

Ders kitabında konuların anlatıldığı 631 sayfanın 464 sayfası tarih konularına,102 sayfası coğrafya konularına,40 sayfası genel kültür konularına,25 sayfası vatandaşlık bilgisi konularına ayrılmıştır.

464 sayfalık tarih konularını incelediğimiz zaman;176 sayfası ilköğretim tarihi konularına,25 sayfası ortaöğretim tarihi konularına,51 sayfası üniversite tarihi konularına,211 sayfası da yakınçağ tarihi konularına ayrılmıştır.

102 sayfalık coğrafya konularını incelediğimiz zaman;37 sayfası genel fiziki coğrafya konularına,10 sayfası harita bilgisi

konularına, 55 sayfası da ülkeler coğrafyası konularına yer vermiştir.

25 sayfalık vatandaşlık bilgisi konularını incelediğimiz zaman; Amerika Birleşik Devletlerin yapısından ve toplumsal konulardan bahsedilir.

40 sayfalık genel kültür konularını incelediğimiz zaman, kültürel konulara değinilmiştir.

Şimdi ders kitabı içerisindeki konuları bölümler halinde inceleyelim

2.2.2.1. Tarih konuları

The World Past and Present, East and West adlı ders kitabı içerisindeki tarih konularını inceleyecek olursak;

İlk çağ tarihi

1. Ünite ‘Dünya’yı Anlama’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden oluşur. 2. bölüm ‘İlk İnsanları Öğrenme’ başlığı ile ders kitabının 36. ve 62. sayfaları arasında yer alır. Bu bölümde ilk insanların yaşam tarzlarından, ilk köy yerleşmelerinden bahsedilmektedir.

2. Ünite ‘Dört İlk Medeniyet’ başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden oluşmaktadır. 3. bölüm ders kitabının 68. ve 92. sayfaları arasında yer alır. ‘Eski Mısır’ başlığını alan bölümde, Eski Mısır’ın tarihi, Mısır medeniyetinin özellikleri anlatılır. 4.

bölüm ‘Verimli Hilal’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 94. ve 114. sayfaları arasında yer alan bölümde Mezopotamya medeniyetinin özellikleri anlatılır. 5. bölüm ‘Eski Hindistan ve Eski Çin’ başlığını taşır. Ders kitabının 116. ve 130. sayfaları arasında yer alan bölümde İndus Vadisi’ndeki Hint medeniyeti ve eski Çin uygarlığı anlatılmaktadır.

3. Ünite ‘Eski Avrupa’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden oluşmaktadır. Ders kitabının 136. ve 170. sayfaları arasında yer alan 6. bölüm ‘Eski Yunanistan’ başlığını taşır. Bu bölümde ilk Yunan şehir devletlerinden, Yunan medeniyetinden bahsedilir. 7. bölüm ise ‘Eski Roma’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 172. ve 200. sayfaları arasında yer alan bölümde Roma İmparatorluğu, Roma medeniyeti ve Hristiyanlık dininden bahsedilmektedir.

Orta çağ tarihi

4. Ünite ‘Avrupa’nın Gelişmesi’ başlığını taşımaktadır. Ünite 3 bölümden meydana gelir. Ders kitabının 206. ve 230. sayfaları arasında yer alan 8. bölüm ‘Orta Çağ’ başlığını taşımaktadır. Bölümde, Avrupa’da Orta Çağ’daki yaşam anlatılmaktadır. Kilisenin baskıcı yönetimi üzerinde durulmuştur.

Yeni çağ tarihi

Ders kitabının 232. ve 252. sayfaları arasında bulunan 9. bölüm ‘Rönesans’ başlığını taşımaktadır. Yeni Çağ’da Avrupa’da yaşanan Rönesans ve Reform hareketlerinden bahsedilmiştir.

Ders kitabının 254. ve 268. sayfaları arasında yer alan 10. bölüm ‘Keşif Çağı’ başlığını taşımaktadır. Avrupa’da modern bilimlerin gelişmesi, yaşanan keşif ve icatlar anlatılmaktadır.

Yakın çağ tarihi

5. Ünite ‘Avrupa ve Kuzey Asya’nın Modern Zamanları’ başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden oluşur. Ders kitabının 278. ve 294. sayfaları arasında yer alan 11. bölüm ‘Avrupa’da İki Devrim’ başlığı ile Avrupa’da yaşanan Endüstri Devrimi’nden, Fransız İhtilali’nden bahsedilir. Ders kitabının 296. ve 316. sayfaları arasında yer alan 12. bölüm ‘Rusya’da Komünizmden Bağımsız Devletlere’ başlığını taşımaktadır. Rusya’nın gelişmesinden ve 1917 yılında Rusya’da yaşanan devrimden, komünizm ve sonuçlarından bahsedilir. Ders kitabının 318. ve 344. sayfaları arasında yer alan 13. bölüm ‘Yirminci Yüzyıl’ başlığı altında 1. ve 2. Dünya Savaşı’ndan, bu savaşların dünya ülkeleri üzerinde bıraktığı izlerden bahsedilmektedir.

6. Ünite ‘Orta Doğu ve Kuzey Afrika’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden meydana gelmektedir. 354. ve 374. sayfalar arasında yer alan 14. bölümde Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın tarihçesinden bahsedilir. İslamiyet’in doğuşu ve dünya geneline yayılması üzerinde durulur. 376. ve 398. sayfalar arasında yer alan 15. bölümde Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın bugünkü siyasi, ekonomik, kültürel durumu üzerinde durulur.

7. Ünite ‘Afrika’nın Güneyi Sahara’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölüm ‘Büyük Afrika Krallıkları’ başlığı altında Afrika

Kıtası'nda kurulan eski krallıklar tanıtılmıştır. 428. ve 452. sayfalar arasında yer alan 17. bölüm 'Yeni Afrika' başlığını almıştır. Emperyalizmden ve Afrika Kıtası'ndaki ülkelerden bahsedilmiştir.

8. Ünite 'Güney Asya, Çin, Japonya ve Kore' başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden meydana gelmiştir. Ders kitabının 460. ve 486. sayfaları arasında yer alan 18. bölüm 'Güney Afrika' başlığını almıştır. Bölümde, Hinduizm ve Budizm'den bahsedilmiştir. Gelişen Hindistan ve bugünkü Güney Asya anlatılmıştır. 19. bölüm 'Çin' başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 488. ve 520. sayfaları arasında yer alan bölümde Çin medeniyetinden, Çin'deki değişimden, Çin'in bugünkü siyasi, ekonomik, kültürel gelişiminden bahsedilmiştir. 522. ve 544. sayfalar arasında yer alan 20. bölümde Japonya ve Kore'nin tarihi anlatılmıştır. Günümüzdeki Japonya ve Kore'nin siyasi, ekonomik, kültürel özellikleri üzerinde durulmuştur.

9. Ünite 'Güneydoğu Asya, Okyanusya ve Avustralya' başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden oluşur. 522. ve 566. sayfalar arasında yer alan 21. bölüm 'Güneydoğu Asya' başlığını alır. Güneydoğu Asya'nın tarihi gelişimi ve bugünkü Güneydoğu Asya'nın siyasi, ekonomik, kültürel özelliklerinden bahsedilmiştir. 568. ve 592. sayfalar arasında yer alan 22. bölümde Avustralya ve Okyanusya'dan bahsedilir. Avustralya ve Okyanusya'nın tarihi özellikleri anlatılır. Günümüzde Avustralya ve Okyanusya'nın siyasi, ekonomik, kültürel özellikleri anlatılır.

10. Ünite ‘Batı Yarımküre’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden meydana gelmektedir. Ders kitabının 602. ve 626. sayfaları arasında yer alan 23. bölüm ‘Batı Yarımküre’nin Tarihi’ başlığını taşımaktadır. Bölümde, Amerika’nın yerlilerinden, Aztek, Maya, İnka uygarlıklarından bahsedilmiştir. Amerika’da kurulan İngiliz kolonileri ve kolonilerde yaşanan bağımsız hareketi anlatılmıştır. Ders kitabının 628. ve 656. sayfaları arasında yer alan 24. bölümde Birleşik Devletlerden ve Kanada’dan, Güney Amerika’dan bahsedilmiştir

2.2.2.2. Coğrafya konuları

The World Past and Present, East and West adlı ders kitabı içerisindeki coğrafya konularına kısaca değinecek olursak;

Ders kitabının 2. ve 12. sayfaları arasında yer alan ‘Test Kitabını Kullanma’ bölümünde, coğrafyanın beş teması, harita ve kürenin nasıl kullanılacağı, farklı çeşitlerdeki haritalar anlatılmıştır.

1. Ünite ‘Dünya’yı Anlama’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 18. ve 34. sayfaları arasında yer alan 1. bölüm ‘Dünya’nın Coğrafyasını Öğrenme’ başlığını taşımaktadır. Dünya üzerindeki bölgelerden ve iklim çeşitlerinden, yeraltı ve yerüstü kaynaklarından bahsedilmektedir.

3. bölüm ‘Eski Mısır’ başlığını taşımaktadır. Bölüm içerisinde, 69. ve 73. sayfalar arasında Eski Mısır’ın coğrafyası

tanıtılmıştır. 90. sayfadaki ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde tarihi haritaların nasıl okunacağı üzerinde durulmuştur.

4. bölüm ‘Verimli Hilal’ başlığını taşımaktadır. Bölüm içerisinde 95. ve 97. sayfalar arasında Mezopotamya’nın coğrafyası tanıtılmıştır.

3. Ünite ‘Eski Avrupa’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde yer alan 6. bölüm ‘Eski Yunanistan’ başlığını almıştır. 137. ve 141. sayfalar arasında eski Yunanistan’ın coğrafi özellikleri tanıtılmıştır. 7. bölüm ‘Eski Roma’ başlığını taşımaktadır. 173. ve 175. sayfalar arasında eski Roma’nın coğrafyası anlatılmıştır. Ders kitabının 176. sayfasında yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde, izohips haritalarının nasıl okunacağı üzerinde durulmuştur.

4. Ünite ‘Avrupa’nın Gelişmesi’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde yer alan 8. bölüm ‘Orta Çağ’ başlığını almıştır. 207. ve 211. sayfalar arasında Avrupa’nın coğrafi özellikleri anlatılmıştır.

5. Ünite ‘Avrupa ve Kuzey Afrika’nın Modern Zamanları’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde yer alan 12. bölüm ‘Rusya’da Komünizmden Bağımsız Devletlere’ başlığını alır. 297. ve 302. sayfalar arasında Rusya’nın coğrafi özelliklerinden ve Rusya’nın komşularından bahsedilmiştir. 314. sayfada yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde yayılma haritalarının nasıl okunacağı açıklanmıştır.

6. Ünite ‘Orta Doğu ve Kuzey Afrika’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde yer alan 14. bölüm ‘Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın Öncesi’ başlığını alır. Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın coğrafi özelliklerinden bahsedilir. Ders kitabının 355. sayfasında yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde farklı ölçekli haritaların nasıl kullanılacağı üzerinde durulmuştur.

7. Ünite ‘Afrika’nın Güneyi Sahara’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde yer alan 16. bölüm içerisinde, ders kitabının 409. ve 415. sayfaları arasında Afrika’nın güneyi Sahara’nın coğrafi özelliklerinden bahsedilmiştir. 424. sayfada yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde harita çizmede kullanılan projeksiyon yöntemleri öğrencilere tanıtılmıştır.

8. Ünite ‘Güney Asya, Çin, Japonya ve Kore’ başlığını taşımaktadır. 18. bölüm içerisinde, 461. ve 465. sayfalar arasında Güney Asya’nın coğrafyası anlatılmıştır. 19. bölüm içerisinde, 489. ve 493. sayfalar arasında Çin’in coğrafyasından bahsedilmiştir. 20. bölüm içerisinde, 523. ve 525. sayfalar arasında Japonya ve Kore’nin coğrafi özellikleri açıklanmıştır.

9. Ünite ‘Güneydoğu Asya, Okyanusya ve Avustralya’ başlığını taşımaktadır. 21. bölümde, ders kitabının 553. ve 556. sayfaları arasında Güneydoğu Asya’nın coğrafi özellikleri anlatılmıştır. 22. bölümde, 569. ve 573. sayfalar arasında Avustralya ve Okyanusya’nın coğrafyası anlatılmıştır. 574. sayfadaki ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde haritalarda derinliğin nasıl gösterildiği öğrencilere açıklanmıştır.

10. Ünite ‘Batı Yarımküre’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 603. ve 607. sayfaları arasında Batı Yarımküre’nin coğrafyasından bahsedilmektedir. 608. sayfada yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde enlem, yükseklik ve iklim ilişkisi üzerinde durulmuştur. 629. ve 633. sayfalar arasında Birleşik Devletlerin komşularından bahsedilmektedir. 638. sayfada yer alan ‘Coğrafya Becerileri’ bölümünde kartogram haritasının nasıl kullanılacağı öğrencilere açıklanmıştır.

2.2.2.3. Vatandaşlık bilgisi konuları

1. Ünite içerisinde, ders kitabının 45. sayfasında ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümü yer alır. Dünya üzerinde farklı kültürler olduğu gibi bir ülke içerisinde de farklı kültürlerin olabileceği açıklanmıştır.

2. Ünite içerisinde, ders kitabının 105. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, çevremizi korumanın öneminden bahsedilmiştir.

3. Ünite, ders kitabının 168. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, öğrencilerden görüşlerini savunmaları istenmiştir. Yunan medeniyetine ait bir tarihi eserin İngiltere müzesinde sergilenmesinin doğru olup olmadığı öğrencilere sorulmuştur.

4. Ünite, ders kitabının 265. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde Amerika’nın uzaydaki çalışmaları bahsedilmiştir.

5. Ünite, ders kitabının 284. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde öğrencilerden görüşlerini savunmaları istenmiştir. 1820 yılında İngiltere’de yaşanan endüstriyel gelişmenin iyi sonuçlara mı yoksa kötü sonuçlara mı neden olduğu sorulmuştur. 342. sayfada yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde de Avrupa’daki ormanların nasıl korunabileceği öğrencilere sorulmuştur.

6. Ünite, ders kitabının 391. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, öğrencilere ‘Her Yerde Okul’ başlığı ile eğitimin sadece okullarda değil; okul dışında birçok yerde de öğrenilebileceği vurgulanmıştır.

7. Ünite, ders kitabının 444. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, öğrencilere tartışma ortamı yaratılarak kendi görüşlerini savunmaları istenmiştir. Konu olarak ise; 1960 yılında Afrika’da batılı devletlerin oluşturduğu kolonizmin devam edip etmediği verilmiştir.

8. Ünite, ders kitabının 478. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, öğrencilerin görüşlerini savunmaları istenmektedir. ‘Sivil itaatsizlik iyi yönde bir protesto mudur? Yoksa kötü yönde bir protesto mudur?’ sorusu iki ayrı görüşü savunan öğrenciler arasında tartışma ortamı içinde görüşülmesi istenmektedir.

9. Ünite, ders kitabının 589. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde sağlıklı ve iyi bir yaşam

sürmenin öneminden bahsedilmektedir. Öğrencilere sağlıklı ve iyi bir yaşam sürmeleri için önerilerde bulunulmuştur.

10. Ünite, ders kitabının 644. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde ‘Kanada’nın İçinde Ayrı Ülkeler mi Olmalı?’ başlığı altında Kanada’daki kozmopolit yapıdan bahsedilmiştir.

Ders kitabının 644. ve 658. sayfaları arasında yer alan ‘Vatandaşlık Çalışması’ bölümünde, Amerika’daki insanların hep beraber çalışarak kendilerine yeni bir ülke oluşturdıklarından bahsedilir. Amerika sınırları içerisinde yaşayan herkes Amerikalıdır. ‘Bir Farklılık Yapabilirsin’ başlığı altında öğrencilere yeni buluş ve icat yapmanın önemi açıklanmıştır. Öğrencilere, düşünerek çok farklı gerçeklere ulaşabilecekleri, daha önce hiç kimsenin çözemediği problemleri kendilerinin çözebilecekleri mesajı verilmektedir.

2.2.2.4.Genel kültür konuları

The World Past and Present East and West adlı ders kitabı içerisinde yer alan genel kültür konularına kısaca değinecek olursak;

Ders kitabında her ünite içerisinde ‘Gelenekler’ başlığını taşıyan bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümde genel kültür konularına değinilmektedir.

1. Ünite içerisinde, ders kitabının 46. sayfasında yer alan bölümde taş oymacılığından bahsedilir. Tarih öncesi dönemlerde mağaralarda yapılan resimlerden ve taş boyamacılığından bahsedilir. Arkeolog Virginia Arnold'un izlenimlerine de yer verilmiştir.

2. Ünite, ders kitabının 86. sayfasında yer alan bölümde Mısır piramitlerinden bahsedilir. Mısır piramitlerinin nasıl korunduğu ile ilgili çalışmalar, Eric Kimmel'in görüşleri ışığı altında öğrencilere anlatılmıştır.

3. Ünite, ders kitabının 59. sayfasında yer alan bölümde olimpiyat geleneğinden bahsedilmiştir. Olimpiyatların ilk defa eski Yunan şehir devletlerinde yapıldığı ve günümüze kadar geldiği üzerinde durulmuştur. Diana Beische'nin düşüncelerine de yer verilmiştir.

4. Ünite, ders kitabının 248. sayfasında yer alan bölümde tiyatro geleneğinden bahsedilmiştir. Joseph B. Rubin'in düşünceleri ışığı altında ilk defa Avrupa'da başlayan tiyatro sanatının oluşumu ve gelişimi açıklanmaktadır.

5. Ünite, ders kitabının 330. sayfasında yer alan bölümde, İkinci Dünya Savaşı sonrasında oluşturulan şehitlikler konu edilmiştir. Almanya'da yer alan şehitlikler, katledilen Yahudiler üzerinde durulmuştur. Eric Kimmel'in bu konu ile ilgili açıklamalarına da yer verilmiştir.

6. Ünite, ders kitabının 392. sayfasında yer alan bölümde Nevruz Bayramı üzerinde durulmuştur. Nevruz Bayramı'nın, İran'da bir çeşit Noel kutlaması olduğu söylenmektedir. İranlı bir ailenin Nevruz Bayramı'nda neler yaptığı anlatılmıştır. Ayrıca Diana Reische'nin açıklamalarına da yer verilmiştir.

7. Ünite, ders kitabının 446. sayfasında yer alan bölümde, Afrika'da geleneksel bir kıyafet olan 'Kente' den bahsedilmektedir. Kente kıyafetinin nasıl dikildiği, Afrika'da yaşayan insanların bu kıyafeti giydiği ve bu kıyafetin tarihçesi anlatılmaktadır. Ayrıca Herbert M. Cole'nin açıklamalarına da yer verilmiştir.

8. Ünite, ders kitabının 505. sayfasında yer alan bölümde Çin yazma sanatı üzerinde durulmuştur. R. Akamine Wassinger'in açıklamalarının yer aldığı bölümde Çin alfabesinin çok farklı olduğu söylenmektedir. Her harfte ayrı tekniklerin kullanıldığı Çince yazılardan bahsedilmektedir.

9. Ünite, ders kitabının 580. sayfasında yer alan bölümde eski bir uygarlık olan Aborigine gelenekleri üzerinde durulmuştur. Konu ile ilgili olarak Carrie Evento'nun açıklamaları verilmiştir.

10. Ünite, ders kitabının 634. sayfasında yer alan bölümde 'Amigolar'dan bahsedilmektedir. Susan Booth Carson'un açıklamalarına yer verilmiştir.

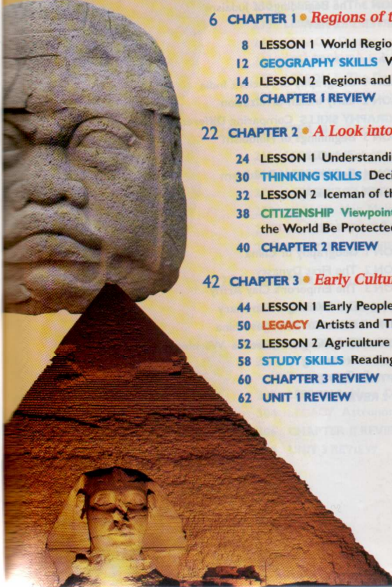
2.3. World Adventures In Time and Place

Ders kitabı toplam 739 sayfadır. Ancak içindekiler, açıklama, atlas, sözlük, indeks bölümleri dışında tutularak numaralandırılmıştır. Ünite ve konular 635 sayfadan oluşur. Sosyal bilgiler ders kitabı içerisinde; tarih, coğrafya, vatandaşlık, genel kültür konuları yer almaktadır.

2.3.1. İçindekiler Bölümü

Ders kitabının, iç kapaktan sonraki sayfasında “İçindekiler” bölümü yer almaktadır. Üniteler, bölümler baş harfleri büyük, renkli ve daha büyük punto ile konular da baş harfleri büyük, siyah koyu renk punto ile belirtilmiştir. Öğrencinin dikkatini çekebilecek şekilde renkler kullanılarak daha ilgi çekici hale getirilmiştir. Öğrenciler bakmak istedikleri konunun sayfasını rahatlıkla bulabilirler. Ünite ve konular anlaşılır bir biçimde düzenlenmiştir.

Resim 3:Ders kitabının ‘içindekiler bölümü’ şekildeki gibidir:

CONTENTS

xiv *Your Textbook at a Glance*

G2 **NATIONAL GEOGRAPHIC**
Five Themes of Geography

G4 *Reviewing Geography Skills*

G4 **PART 1** Using Globes
G6 **PART 2** Using Maps
G9 **PART 3** Different Kinds of Maps

UNIT ONE *Understanding the World*

2

4 **ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC**
Stony Silence

6 **CHAPTER 1 • Regions of the World**

8 **LESSON 1** World Regions
12 **GEOGRAPHY SKILLS** Working with Latitude and Longitude
14 **LESSON 2** Regions and Culture
20 **CHAPTER 1 REVIEW**

22 **CHAPTER 2 • A Look into the Past**

24 **LESSON 1** Understanding History
30 **THINKING SKILLS** Decision Making
32 **LESSON 2** Iceman of the Alps
38 **CITIZENSHIP Viewpoints** When Should Cultural Sites Around the World Be Protected?
40 **CHAPTER 2 REVIEW**

42 **CHAPTER 3 • Early Cultures**

44 **LESSON 1** Early People
50 **LEGACY** Artists and Their Environments
52 **LESSON 2** Agriculture Changes the World
58 **STUDY SKILLS** Reading Time Lines
60 **CHAPTER 3 REVIEW**
62 **UNIT 1 REVIEW**

iii

UNIT TWO

River Valley Civilizations

64

- 66 ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC
High and Dry

68 CHAPTER 4 • Ancient Egypt

- 70 LESSON 1 Geography of Ancient Egypt
74 LESSON 2 Land of the Pharaohs
82 LEGACY Egyptian Boats
84 LESSON 3 Ancient Egyptian Civilization
92 GEOGRAPHY SKILLS Using Maps at Different Scales
94 LESSON 4 Daily Life in Ancient Egypt
100 CHAPTER 4 REVIEW

102 CHAPTER 5 • Ancient Mesopotamia

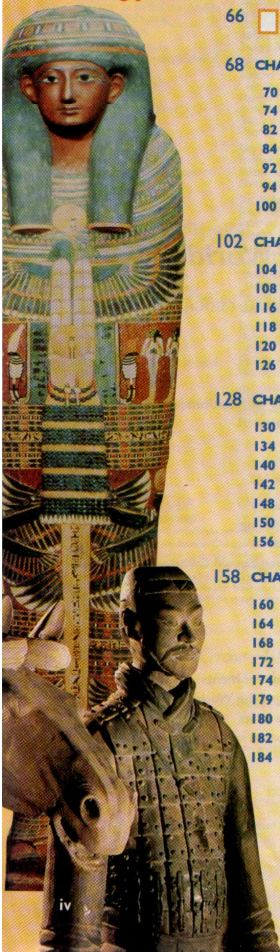
- 104 LESSON 1 Geography of the Fertile Crescent
108 LESSON 2 Sumer and Babylon
116 LEGACY The Wheel
118 THINKING SKILLS Identifying Cause and Effect
120 LESSON 3 The Beginnings of Judaism
126 CHAPTER 5 REVIEW

128 CHAPTER 6 • Ancient India

- 130 LESSON 1 Geography of Ancient India
134 LESSON 2 Early Indian Civilization
140 GEOGRAPHY SKILLS Comparing Different Kinds of Maps
142 LESSON 3 Beginnings of Hinduism
148 LEGACY Indian Dance
150 LESSON 4 Beginnings of Buddhism
156 CHAPTER 6 REVIEW

158 CHAPTER 7 • Ancient China

- 160 LESSON 1 Geography of China
164 LESSON 2 The First Dynasty
168 LESSON 3 The Emperor's Clay Army
172 STUDY SKILLS Writing a Summary
174 LESSON 4 Confucius Changes China
179 CITIZENSHIP Making a Difference Working for Education
180 LEGACY Silk Making
182 CHAPTER 7 REVIEW
184 UNIT 2 REVIEW

UNIT THREE

New Ideas and New Empires

186

188 ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC
Lost in Translation

190 CHAPTER 8 • Ancient Greece

192 LESSON 1 Geography of Ancient Greece

196 LESSON 2 The Rise of Greek Cities

202 LEGACY The Olympics

204 LESSON 3 Athens' Age of Glory

210 THINKING SKILLS Making Conclusions

212 LESSON 4 The Greek Empire

218 CITIZENSHIP Viewpoints Where Should the Elgin Marbles Be Displayed?

220 CHAPTER 8 REVIEW

222 CHAPTER 9 • Ancient Rome

224 LESSON 1 Geography of Ancient Rome

228 GEOGRAPHY SKILLS Reading Elevation Maps and Profiles

230 LESSON 2 The Rise of the Roman Republic

236 LESSON 3 The Roman Empire

244 LEGACY Domes and Arches

246 LESSON 4 Beginnings of Christianity

252 LESSON 5 The Decline of the Roman Empire

258 CHAPTER 9 REVIEW

260 CHAPTER 10 • Ancient Arabia

262 LESSON 1 Geography of Arabia

266 LESSON 2 Beginnings of Islam

272 LESSON 3 A Muslim Caliphate

278 LEGACY Map Making

280 GEOGRAPHY SKILLS Reading Historical Maps

282 CHAPTER 10 REVIEW

284 CHAPTER 11 • Ancient America

286 LESSON 1 Geography of Middle America

290 STUDY SKILLS Reading Climographs

292 LESSON 2 The Olmec Civilization

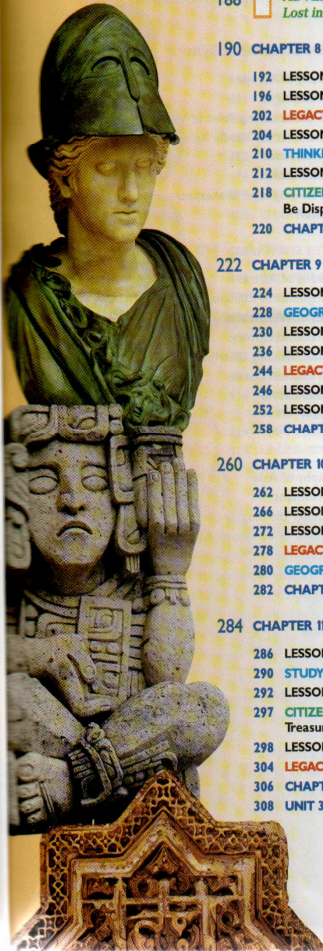
297 CITIZENSHIP Making a Difference The Rain Forest Treasures Trail

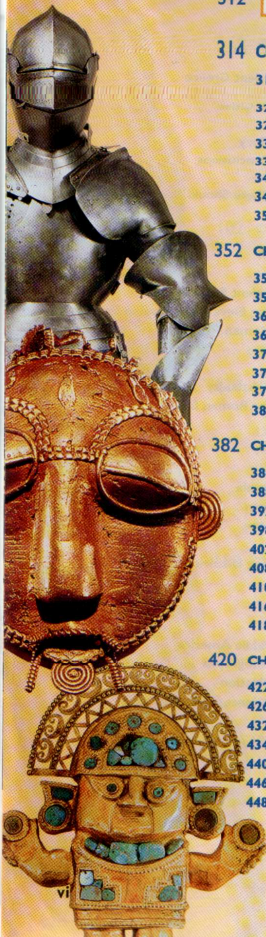
298 LESSON 3 Maya Civilization

304 LEGACY Astronomy

306 CHAPTER 11 REVIEW

308 UNIT 3 REVIEW

UNIT FOUR**World Regions in Transition****310****312** **ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC**
*City in the Sky***314 CHAPTER 12 • Cultures of Medieval Europe****316** LESSON 1 Geography of Europe**320** LESSON 2 The Middle Ages**328** **THINKING SKILLS** Determining Point of View**330** LESSON 3 The Church in the Middle Ages**336** LESSON 4 The Renaissance**342** LESSON 5 The Reformation**348** **LEGACY** The Art of Language: Shakespeare**350** **CHAPTER 12 REVIEW****352 CHAPTER 13 • Empires and Cultures of Africa****354** LESSON 1 Geography of Africa**358** LESSON 2 The Kingdoms of Ethiopia**362** LESSON 3 Empires of West Africa**368** **LEGACY** Griots and Oral History**370** **GEOGRAPHY SKILLS** Reading Distribution Maps**372** LESSON 4 Africa's Eastern Coast**376** LESSON 5 Great Zimbabwe**380** **CHAPTER 13 REVIEW****382 CHAPTER 14 • Empires and Cultures of Asia****384** LESSON 1 Geography of Asia**388** LESSON 2 The Ottomans**392** LESSON 3 India Under the Moguls**398** LESSON 4 The Khmer of Southeast Asia**402** LESSON 5 Great Empires of China**408** **THINKING SKILLS** Making Generalizations**410** LESSON 6 Feudal Japan**416** **LEGACY** Printing and Calligraphy**418** **CHAPTER 14 REVIEW****420 CHAPTER 15 • Empires and Cultures of the Americas****422** LESSON 1 Geography of the Americas**426** LESSON 2 The Aztec Empire**432** **GEOGRAPHY SKILLS** Using Map Projections**434** LESSON 3 The Inca Empire**440** LESSON 4 Early People of North America**446** **CHAPTER 15 REVIEW****448** **UNIT 4 REVIEW**

UNIT FIVE

Dawn of the Modern World

450

- 452 ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC
Golden Voyage

454 CHAPTER 16 • European Expansion

- 456 LESSON 1 The Beginning of Modern Science
461 **CITIZENSHIP** *Making a Difference* Making History in Space
462 LESSON 2 An Age of Exploration
466 LESSON 3 Europeans in the Americas
472 **THINKING SKILLS** Analyzing the Credibility of a Source
474 LESSON 4 Africans in the Americas
478 LESSON 5 A European Colony in Canada
482 CHAPTER 16 REVIEW

484 CHAPTER 17 • Revolutions Change the World

- 486 LESSON 1 The French Revolution
492 LESSON 2 Independence in the Americas
498 **LEGACY** The United States Constitution
500 LESSON 3 The Industrial Revolution
506 **GEOGRAPHY SKILLS** Using Cartograms
508 LESSON 4 The Rise of Industrial Japan
514 **CITIZENSHIP** *Viewpoints* 1853: What Did the Japanese
Think About Opening Their Country to the West?
516 CHAPTER 17 REVIEW
518 UNIT 5 REVIEW

UNIT SIX

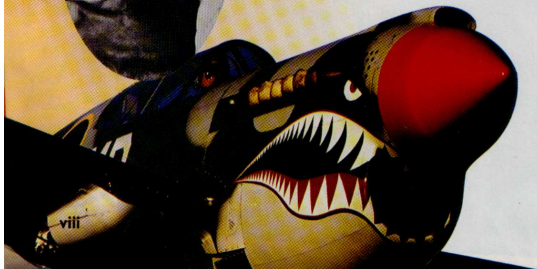
A Century of Conflict

520

BRITONS

JOIN YOUR COUNTRY'S ARMY!
GOD SAVE THE KING

522 ☐ ADVENTURES WITH NATIONAL GEOGRAPHIC
The Last Unknown Place

524 CHAPTER 18 • A World at War

- 526 LESSON 1 The Great War
- 532 LESSON 2 The Russian Revolution
- 540 LESSON 3 World War II
- 548 GEOGRAPHY SKILLS Time Zone Maps
- 550 LESSON 4 Communism in China
- 556 LESSON 5 Cold War
- 562 CHAPTER 18 REVIEW

564 CHAPTER 19 • New Nations

- 566 LESSON 1 Independence in Africa
- 572 STUDY SKILLS Political Cartoons
- 574 LESSON 2 New Nations in the Middle East
- 579 CITIZENSHIP Making a Difference
Building Bridges to Friendship
- 580 LESSON 3 India's Struggle for Independence
- 586 LESSON 4 New Nations in Southeast Asia
- 592 CHAPTER 19 REVIEW

594 CHAPTER 20 • A Changing World

- 596 LESSON 1 A Changing Europe
- 604 THINKING SKILLS Evaluating Information for Accuracy
- 606 LESSON 2 A Changing Africa
- 613 CITIZENSHIP Making a Difference
A More Equal Chance for Justice
- 614 LESSON 3 A Changing Asia
- 622 LESSON 4 The Changing Americas
- 630 CITIZENSHIP Viewpoints
Why Is International Trade Important?
- 632 CHAPTER 20 REVIEW
- 634 UNIT 6 REVIEW

Ders kitabının ‘içindekiler bölümünün’ Türkçesini verecek olursak;

İÇİNDEKİLER

TEST KİTABINA BİR BAKIŞ

G–2 Coğrafya’nın beş teması

G–4 Coğrafya becerilerine yeniden bakış

Bölüm 1 Küreyi kullanma

Bölüm 2 Haritayı kullanma

Bölüm 3 Farklı çeşitlerdeki haritalar

ÜNİTE 1: DÜNYAYI ANLAMA

Sayfa Numarası

4.....National Geographic ile Macera-Acımasız Sessizlik

6.....Bölüm 1: Dünyanın Bölümleri

8.....Ders 1 Dünyanın Bölgeleri

12.....Coğrafya Becerileri Enlem ve Boylamda Çalışma

14.....Ders 2 Bölgeler ve Kültürler

20.....Bölüm 1 Yeniden Bakış (Tekrar)

22.....Bölüm 2:Geçmiş Bir Bakış

24.....Ders 1 Tarihi Anlama

30.....Düşünme Becerileri Karar Verme

32.....Ders 2 Alplerin Buz Adamı

38.....Vatandaşlık Bakış Açısı Dünya Çevresindeki Kültürel

Bölgeler Ne Zaman Korunması Gerek ?

40..... Bölüm 2 (Tekrar)

42.....	Bölüm 3: İlk Kùltürler
44.....	Ders 1 İlk İnsanlar
50.....	Gelenek İnsanın Yaşamında Bulunan Kalıt Ressamlar ve Çevreleri
52.....	Ders 2 Dünyadaki Tarımsal Değişiklikler
58.....	Çalışma Becerileri Zaman Çizelgelerini Okumak
60.....	Bölüm 3 (Tekrar)
62.....	Ünite 1 (Tekrar)
64.....	ÜNİTE 2 IRMAK-VADİ UYGARLIKLARI
66.....	National Geographic ile Macera-Yüksek ve Kuru
68.....	Bölüm 4: Eski Mısır
70.....	Ders 1 Eski Mısır'ın Coğrafyası
74.....	Ders 2 Firavunların Toprakları
82.....	Gelenek,Kalıt Mısır'ın Kayıkları
84.....	Ders 3 Eski Mısır Uygarlığı
92.....	Coğrafya Becerileri
94.....	Ders 4 Eski Mısır'da Günlük Yaşamı
100.....	Bölüm 4 (Tekrar)
102.....	Bölüm 5: Eski Mezopotamya
104.....	Ders 1 Verimli Hilalin Coğrafyası
108.....	Ders 2 Sümer ve Babil
116.....	Gelenek,Kalıt Teker
118.....	Düşünme Beceriler Etki ve Sebep Ayırt Etmesi
120.....	Ders 3 Kudüs'ün Başlangıçlar
126.....	Bölüm 5 (Tekrar)

- 128.....Bölüm 6 :Eski Hindistan
- 130.....Ders 1 Eski Hindistan’ın Coğrafyası
- 134.....Ders 2 İlk Hindistan Uygarlığı
- 140.....Coğrafya Becerileri Değişik Çeşitlerdeki Haritaları
Karşılaştırma
- 142.....Ders 3 Hinduizm’in Başlangıcı
- 148.....Gelenek,Kalıt Hindistan Dansı
- 150.....Ders 4 Budizm’in Başlangıcı
- 156.....Bölüm 6 (Tekrar)
- 158.....Bölüm 7: Eski Çin
- 160.....Ders 1 Çin’in Coğrafyası
- 164.....Ders 2 İlk Hanedan
- 168.....Ders 3 İmparatorun Kıl,Balçık Ordusu
- 172.....Çalışma Becerileri Özet Yazma
- 174.....Ders 4 Konfüçyus Çin’i Değiştirir
- 179.....Vatandaşlık,Farklılık Yapma Öğrenim İçin Çalışma
- 180.....Gelenek,Kalıt İpek Yapımı
- 182.....Bölüm 7 (Tekrar)
- 184.....Ünite 2 (Tekrar)
- 186.....ÜNİTE 3 YENİ FİKİRLER,YENİ
İMPARATORLUKLAR
- 188..... National Geographic ile Macera-Çeviride Kayıp
- 190.....Bölüm 8: Eski Yunan
- 192.....Ders 1 Eski Yunan’ın Coğrafyası

- 196.....Ders 2 Yunan Şehirlerinin Yükselişi
- 202.....Gelenek,Kalıt Olimpiyatlar
- 204.....Ders 3 Atina'nın Ünlü Çağı
- 210.....Düşünce Becerileri Sonuç Çıkarma
- 212.....Ders 4 Yunan İmparatorluğu
- 218.....Vatandaşlık-Bakış açısı Elgin Maibles Nerede Sergileniyor?
- 220.....Bölüm 8 (Tekrar)
- 222.....Bölüm 9: Eski Roma
- 224.....Ders 1 Eski Roma'nın Coğrafyası
- 228.....Coğrafya Becerileri Harita ve Profillerin Yükselmesini Okuma
- 230.....Ders 2 Roma Cumhuriyeti'nin Yükselişi
- 236.....Ders 3 Roma İmparatorluğu
- 244.....Gelenek,Kalıt Kubbeler ve Kemerler
- 246.....Ders 4 Hristiyanlığın Başlangıcı
- 252.....Ders 5 Roma İmparatorluğu'nun İlanı
- 258.....Bölüm 9 (Tekrar)
- 260.....Bölüm 10: Eski Arabistan
- 262.....Ders 1 Arabistan'ın Coğrafyası
- 266.....Ders 2 İslamiyet'in Başlangıcı
- 272.....Ders 3 Bir Müslüman Halife
- 278.....Gelenek,Kalıt Harita Yapımı
- 280.....Coğrafya Becerileri Tarihi Haritaları Okuma
- 282.....Bölüm 10 (Tekrar)

- 284.....Bölüm 11: Eski Amerika
- 286.....Ders 1 Orta Amerikanın Coğrafyası
- 290.....Çalışma Becerileri Climograph Okuma
- 292.....Ders 2 Olmec Uygarlığı
- 297.....Vatandaşlık-Farklılık Yapma Yağmur Ormanları Hazine İzleri
- 298.....Ders 3 Maya Uygarlığı
- 304.....Gelenek,Kalıt Astronomi
- 306.....Bölüm 11 (Tekrar)
- 308.....Ünite 3 (Tekrar)
- 310.....Ünite 4 GEÇİŞTE DÜNYA BÖLGELERİ
- 312..... National Geographic ile Macera-Gökyüzündeki Şehir
- 314.....Bölüm 12: Orta Çağ Avrupa Kültürleri
- 316.....Ders 1 Avrupa'nın Coğrafyası
- 320.....Ders 2 Orta Çağ
- 328.....Düşünme Becerileri Bakış Açısına Karar Verme
- 330.....Ders 3 Orta Çağ'daki Kilise
- 336.....Ders 4 Rönesans
- 342.....Ders 5 Reform
- 348.....Gelenek,Kalıt Sanat Dili, Shakespeare
- 350.....Bölüm 12 (Tekrar)
- 352.....Bölüm 13: Afrika'nın İmparatorlukları ve Kültürleri
- 354.....Ders 1 Afrika'nın Coğrafyası
- 358.....Ders 2 Ethiopia'nın Krallıkları
- 362.....Ders 3 Batı Afrika'nın Krallıkları

- 368.....Gelenek,Kalıt Griots ve Sözel Sözlü Tarih
- 370.....Coğrafya Becerileri Harita Dağılımı Okuması
- 372.....Ders 4 Afrika'nın Doğu Sahili
- 376.....Ders 5 Büyük Zimbabwe
- 380.....Bölüm 13 (Tekrar)
- 382.....Bölüm 14 :Asya Kültürleri ve İmparatorlukları
- 384.....Ders 1 Asya'nın Coğrafyası
- 388.....Ders 2 Osmanlılar
- 392.....Ders 3 Moğollar 'ın Altındaki Hindistan
- 398.....Ders 4 Doğu Asya'nın Kimmer
- 402.....Ders 5 Çin'in Büyük İmparatorlukları
- 408.....Düşünme Becerileri Genelleme Yapma
- 410.....Ders 6 Feodal Japon
- 416.....Gelenek, Kalıt Basım ve Güzel El Yazısı Sanatı
- 418.....Bölüm 14 (Tekrar)
- 420.....Bölüm 15 :Amerika'nın Kültür ve Uygarlıkları
- 422.....Ders 1 Amerika'nın Coğrafyası
- 426.....Ders 2 Aztek İmparatorluğu
- 432.....Coğrafya Becerileri İzdüşüm Haritası Kullanma
- 434.....Ders 3 İnka İmparatorluğu
- 440.....Ders 4 Kuzey Amerika'nın İlk İnsanları
- 446.....Bölüm 15 (Tekrar)
- 448.....Ünite 4 (Tekrar)
- 450.....ÜNİTE 5 MODERN DÜNYANIN İLK IŞIKLAR
- 452..... National Geographic ile Macera-Altın Gemi Seyahatler

- 454.....Bölüm 16: Avrupa İle İlgili Yayılma
- 456.....Ders 1 Modern Bilimin Başlangıcı
- 461.....Vatandaşlık, Farklılık Yapma Zamanda Tarih Yapma
- 462.....Ders 2 Bir Çağ Araştırması
- 466.....Ders 3 Amerika’da Avrupalılar
- 472.....Düşünme Becerileri Bir Kaynağın Güvenilirlik Analizi
- 474.....Ders 4 Amerika’da Afrikalılar
- 478.....Ders 5 Kanada’da Bir Avrupa Kolonisi
- 482.....Bölüm 16 (Tekrar)
- 484.....Bölüm 17 :Dünyayı Değiştiren Devrimler
- 486.....Ders 1 Fransız Devrimi
- 492.....Ders 2 Amerika’da Bağımsızlık
- 498.....Gelenek, Kalıt Birleşik Milletlerin Oluşumu
- 500.....Ders 3 Endüstriyel Japonya’nın yükselişi
- 506.....Coğrafya Becerileri Kartogram Kullanma
- 508.....Ders 4 Endüstriyel Japonya’nın Yükselişi
- 514.....Vatandaşlık-Bakış Açısı 1853 Japonlar Ülkelerini Batı’ya Açma Hakkında Ne Düşünüyorlar?
- 516.....Bölüm 17 (Tekrar)
- 518.....Ünite 5 (Tekrar)

520.....ÜNİTE 6 BİR SAVAŞ YÜZYILI

- 522..... National Geographic ile Macera-Son Bilinmeyen Yer

524.....	Bölüm 18 :Savaş İçinde Bir Dünya
526.....	Ders 1 Büyük Savaş
532.....	Ders 2 Rusya Devrimi
540.....	Ders 3 Dünya Savaşı 2
548.....	Coğrafya Becerileri Zaman Bölge Haritaları
550.....	Ders 4 Çin'deki Kominizim
556.....	Ders 5 Soğuk Savaş
562.....	Bölüm 18 (Tekrar
564.....	Bölüm 19 :Yeni Uluslar
566.....	Ders 1 Afrika'da Bağımsızlık
572.....	Çalışma Becerileri Politik Karikatürler
574.....	Ders 2 Ortadoğu'da Yeni Uluslar
579.....	Vatandaşlık, Farklılık Yapma Arkadaşlık Köprüsü İnşa Etme
580.....	Ders 3 Hindistan'ın Bağımsızlık Savaşı
586.....	Ders 4 Güneydoğu Asya'da Yeni Uluslar
592.....	Bölüm 19 (Tekrar)
594.....	Bölüm 20: Değişen Bir Dünya
596.....	Ders 1 Değişen Bir Avrupa
604.....	Düşünme Becerileri Doğruluk İçin Bilgi Değerlendirme
606.....	Ders 2 değişen Bir Avrupa
613.....	Vatandaşlık, Farklılık Yapma Adalet İçin Daha Eşit Bir Fırsat,İmkan
614.....	Ders 3 Değişen Bir Asya
622.....	Ders 4 Değişen Bir Amerika

630.....Vatandaşlık, Farklı Bakış Açısı Uluslar arası Ticaret

Neden Önemli?

632.....Bölüm 20 (Tekrar)

634.....Ünite 6 (Tekrar)

REFERANS BÖLÜMÜ

R-4. Atlas

R-20 Dünyanın Ülkeleri

R-36 Zaman Çizelgesinde Dünya Tarihi

R-46 Coğrafi Terimler Sözlüğü

R-48 Okunamayan Kelimelerin Okunuşu

R-55 Biyografik Sözlük

R-60 Küçük Sözlük, Ek Sözlük

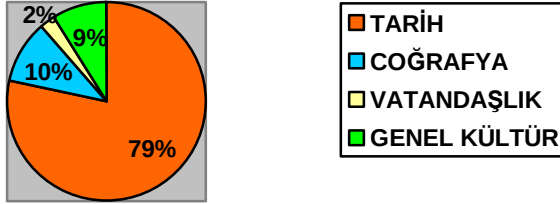
R-70 İndeks, Dizin

2.3.2 Ders kitabının konuları

Ders kitabında tarih, coğrafya, vatandaşlık, genel kültür, toplumsal hayat, ekonomi, güncel olaylar gibi birçok alana ait bilgi bulunmaktadır. Konular, birbiri ile ilişkilendirilerek verilmiştir. Birbirinden bağımsız değildir. Ders kitabı 6 ünite ve 20 bölümden meydana gelmiştir. Her bölüm de derslere ayrılmıştır. Bölümler numaralandırılırken üniteler esas alınmamış, kitabın başından sonuna 20 bölüme ayrılmıştır. Bir ünite içinde coğrafya, vatandaşlık, genel kültür konuları beraber yer verilmiştir. 635 sayfadan oluşan ders kitabının, 409 sayfası tarih konularını anlatır. 54 sayfa coğrafya, 47 sayfa genel kültür

konuları ve 13 sayfada vatandaşlık konularına yer verilmiştir. 409 sayfalık tarih konularını incelediğimiz zaman kitabın 202 sayfasında eski çağ tarihi konuları, 87 sayfasında orta çağ tarihi konuları 25 sayfada yeniçağ tarihi konuları, 105 sayfada ise yakın çağ tarihi konularına yer verilmiştir.

World Adventures In Time And Place Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Ders konularının kitap içindeki oranlarını söyleyecek olursak; yukarıdaki grafikte de ifade edildiği gibi, kitabın %79'u tarih konularına, %10'u coğrafya konularına , %9 'u genel kültür konularına ve %2'si vatandaşlık konularına tarih konularına ayrılmıştır.

Görülüyor ki Amerika 'da 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrenci en fazla tarih öğretimi yer almaktadır.6. sınıf müfredatında eskiçağ tarihi konularının ağırlığı dikkat çekmektedir. Amerika'nın Virginia eyaletinde yaklaşık 180 – 190

gün devam eden okul süresi boyunca yaklaşık 136 140 saat sosyal bilgiler dersi görülür.

Şimdi ders kitabındaki konuları ayrı ayrı inceleyelim:

2.3.2.1 Tarih konuları

6. sınıf sosyal bilgiler “World Adventures in Time and Place” adlı ders kitabının içerisinde yer alan tarih konularını ele alalım;

1. ünite “Dünyayı Anlama” başlığını taşımaktadır. Üç bölümden oluşan ünitenin, 2. ve 3. bölümlerinde tarih konularına yer verilir. 22. ve 37. sayfalar arasında yer alan 2. bölüm “Geçmişe Bir Bakış” başlığı ile iki dersten oluşur. Birinci ders “Tarihi Anlama” başlığı altında tarih biliminin tanımı yapılır. Tarih biliminin özelliklerinden bahsedilir.

Eski çağ tarihi

2.bölümde, ilk ders tarih bilimi hakkında genel bilgiler içermektedir. Bundan sonraki dersler de eski çağ tarihinden bahsedilir. İkinci ders, “Alplerin Buz Adamı” başlığı altında arkeologların Alp Dağları’nda yaptıkları bir inceleme sırasında buzlar altında tarih öncesi bir mezar bulunduğu belirtilir. Mezar içerisinde o dönemde yaşayan insanların, kıyafetleri, kullandıkları eşyalar da bulunmaktadır. Beş yüz yıl önceki yaşam hakkında bilgi verir.

42. ve 57. sayfalar arasındaki 3. bölüm “İlk Kùltürler” başlığı ile iki dersten oluşur. Birinci ders “İlk İnsanlar” başlığı ile çok eskiden dünyadaki yaşamdan bahseder. Bilim adamlarının, ilk insanların nerede ve nasıl yaşadıkları konusunda anlaşımadıklarını ancak kimilerinin ilk yaşamın Afrika’da başladığını iddia ettiklerini belirtir. Tanzania’daki bulgular bunu doğruladığını belirtilir. İlk taş çağının özelliklerinden, insanların avcılık ve toplayıcılıkla uğraştıklarından bahseder. İkinci ders “Tarım Dünyayı Değıştirir” başlığı altında yeni taş çağından, Konya Çatalhöyük’ten bahseder. Çatalhöyük’te yaşam tarzı ile bugünkü şehir yaşamı tarzını karşılaştırır. Yeni tip evler bulunduğunu, kalabalık bir yerleşim yeri olduğunu belirtir.

2. ünite “İrmak ve Vadi Uygarlıkları” başlığını taşımaktadır. 68. ve 180. sayfalar arasındaki 4., 5., 6., ve 7. bölümler tarih konularını içerir.

4. bölüm “Eski Mısır” başlığı ile dört dersten oluşur. Birinci ders, “Eski Mısır’ın Coğrafyası” başlığı altında eski Mısır’ın coğrafyasından, Nil Nehri’nin öneminden bahseder. Nil’in bir hediyesi olan Mısır uygarlığında yaşanan taşkın ve kuraklıklardan, tarım sistemlerinden, Nil Nehri üzerindeki seyahatten bahseder. İkinci ders, “Firavun’un Toprakları” başlığı ile eski Mısır’ı tanıtmaktadır. Mısır firavunları için yapılan piramitlerinden bahsetmektedir. Üçüncü ders “Eski Mısır Uygarlığı” başlığı ile Mısır’daki liderlerden, Hyksos’la yapılan savaşlardan, Mısırlıların karadan denizlere açılıp, ticaretlerini

nasıl geliştirdiklerinden, Hatsheput adında bir bayan liderleri ve bu liderin başarılarından bahsedilir. Dördüncü ders, “Mısır’da Günlük Yaşam” başlığı ile eski Mısırlıların yaşam tarzını ve Mısırlı çocukların nehirde nasıl oyunlar oynadığını anlatır.

5. bölüm “Eski Mezopotamya” başlığını taşımaktadır. 3 dersten oluşan bölümde birinci ders, “Verimli Hilalin Coğrafyası” başlığı ile iki nehir arasındaki topraklardaki tarımdan, yaşanan taşkın ve kuraklıklardan bahseder. İkinci ders, “Sümer ve Babiller” başlığı ile Sümerlerden ve Babil uygarlığından bahsedilir. Ayrıca; Sümerlerin yazı sistemini nasıl bulduklarından, bölgedeki okullardan da bahsedilir. Üçüncü ders, “Yahudiliğin Başlangıcı” başlığıyla Yahudiliğin ortaya çıkışından bahseder. Ur şehrinde yaşanan Abraham, İncil’de de belirtildiği gibi kabilesiyle Mısır’a gitmiş, Mısır’da Musa ‘ya peygamberlik gelmiştir. Tarah adında Musa’ya inananların okuduğu bir kitap anlatılır. Mısır’dan eski topraklarına geri dönüşleri ve İsrail Krallığı’nın kuruluşundan bahsedilir.

6. bölüm “Eski Hindistan” başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bölümde, birinci derste, “Eski Hindistan Coğrafyası” başlığı altında İndus nehrinden ve bu alanda yapılan tarımdan bahsedilir. İkinci ders, “İlk Hindistan Uygarlığı” başlığı ile İndus vadisinde gelişen uygarlığın özelliklerinden bahseder. Üçüncü derste, “Hinduizm Başlangıcı” başlığı ile bu dinin yazıtlarından, kültürlerinden, kast sisteminden, realkarnasyondan bahsedilir. Hinduizmin ilk mimari yapıtları

Veduslar'ın özellikleri, bugünkü Hinduizm, tanrı-tanrıça heykelleri ile gelişen sanat eserleri anlatılır. Dördüncü derste, “Budizm’in başlangıcı” başlığı ile Buda'nın hayatından, seyahatlerinden, Budizm'in öğrettiklerinden bahsedilir.

7. bölüm , “Eski Çin” başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bölümde birinci derste, “Çin'in Coğrafyası” başlığı ile Huang nehri vadisinden, Çinlilerin Huang ırmağını kontrol altına alarak nasıl tarım yapmaya başladıklarından, Loess topraklarında yetiştirilen Ürünlerden, eski Çin'deki bölgelerden bahsedilir. İkinci ders, “İlk Hanedan” başlığı ile Çin'i hâkimiyeti altına alan ve yöneten bir hanedandan, özelliklerinden bahseder. Üçüncü derste, “İmparatorun Kil ve Balçık Ordusu” başlığı ile Çin'de yaşayan çiftçilerin ve askerlerin imparatorluğu nasıl güçlendirdiği anlatılır. Dördüncü ders, “Konfüçyus Çin'i Değiştirir” başlığı ile Konfüçyus'un fikirlerini, Çin'i nasıl değiştirdiğini söyler.

Üçüncü ünite, “Yeni Fikirler, Yeni İmparatorluklar” başlığını taşımaktadır. 190. ve 300. sayfalar arasında yer alan ünite, dört bölümden oluşmaktadır.

8. bölüm olan “Eski Yunan” bu ünitenin ilk bölümüdür. Dört dersten meydana gelen bölümde, birinci ders, “Eski Yunan'ın Coğrafyası” başlığı ile Akdeniz'e hâkim olan Yunan Uygarlığının coğrafyasından bahseder. Dağları, denizleri, adaları, gelişen tarımı ve yetiştirilen tarım ürünleri belirtilir. İkinci ders, “Yunan Şehirleri'nin Yükselişi” başlığı ile eski Yunanistan'daki

şehir devletlerinden, bu devletlerin birbiri ile mücadelesinden, yönetim biçimlerinden bahseder. Sparta ve Athina şehir devletlerinin özelliklerinden, “insan kendisinin lideridir” denilerek eski çağlarda gelişen demokrasiden, ünlü Yunan şairi ve ressamlarından söz eder. Üçüncü ders, “Athina’nın Ünlü Çağı” başlığı altında Athina şehir devletinin başarılarından övgü ile söz eder. Dördüncü ders, “Yunan imparatorluğu” başlığı ile Büyük İskender’in başarılarından bahseder. Makedonya Kralı, büyük İskender’in savaşları, başarıları, kurduğu şehir devletleri ve devletin özellikleri anlatır.

9. bölüm, “Eski Roma” başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bölümde birinci ders, “Eski Roma’nın Coğrafyası” başlığı ile Roma İmparatorluğu’nun kurulduğu şimdiki İtalya topraklarından, Roma’nın Akdeniz hâkimiyetinden, oluşturduğu kolonilerden bahseder. İkinci derste, “Roma Cumhuriyeti’nin Yükselişi” başlığı ile Roma Cumhuriyeti’nin kuruluşu, yönetiliş biçimi, Roma’nın kazandığı başarıları anlatılır. Üçüncü derste “Roma İmparatorluğu” başlığı ile Roma’daki değişimlerden, Cleopatra, J.Caesar’dan bahsedilir. Caesar’in diktatörlüğü döneminde yaşanan olayları konu alır. Dördüncü ders, “Hristiyanlığın Başlangıcı” başlığı altında Yahudilikten sonra ortaya çıkan Hristiyanlıktan bahseder. Hz. İsa’nın hayatından, Mesih oluşundan, 12 havariden, bir Hristiyan kilisesinin özelliklerinden, ilk Hristiyanların yaşadıkları olumsuzluklardan bahseder. Beşinci ders, “Roma İmparatorluğu’nun İlanı” başlığı ile Roma İmparatorluğu’nun ilanı ve gelişmesini anlatır.

Dünya'nın en uzun süren devleti Roma'nın başarılarından söz eder. Roma'nın ikiye ayrılması, Hristiyanlığı benimsemesi, Bizans Devleti'nin özellikleri, Bizansın yeni bir dil (Romanca) ortaya çıkardıklarını, Roma'nın mimarisi, İstanbul'un güzellikleri anlatılır.

10. bölüm “Eski Arabistan” başlığını taşımaktadır. 3 dersten oluşan bölümde birinci ders, “Arabistan’ın Coğrafyası” başlığı ile verilmiştir. Coğrafi bilgilerin yanı sıra Arabistan’ın eski kültürlerinden bahsetmiştir. “Eski Arabistan’da, coğrafyası nedeniyle, birbirinden kopuk kabileler yaşamaktaydı. Fakat 600’lü yıllarda bir dinle birleştiler” diyerek, İslamiyet’i, Arapları bir araya getiren güç olarak gösterir. İkinci ders, “İslamiyet’in Başlangıcı” başlıklıdır. İslamiyet’in nasıl bir din olduğu, Arap yarımadasında ortaya çıkan bu dinin bütün dünyaya yayılışını, Kuran’ı Kerim’i, Hz. Muhammed’in hayatını ayrıntılı biçimde ele alır. Hz. Muhammed’e vahiyler geldiğini, Muhammed’in görevinin, Allahın emirlerini insanlara bildirmek olduğunu söyler. Hz. Muhammed ve ilk insanların Mekke’de gördükleri tepkiyi, Medine’ye Hicret’i, İslam’ın beş şartından (Allah’a iman, namaz, oruç, zekat, hacdan) bahseder. Kuran’ı Kerim’in İsa’yı ve Yahudilik dinini reddetmediğini, İslam dinini insanlığın barışa ve kardeşliğe davet ettiğini övgü dolu sözlerle anlatır. Üçüncü ders, “Bir Müslüman Halife” başlığı ile halifelerden, Bağdat şehrinin öneminden, camilerden bahseder. “Bağdat ticaret, sanat, bilim merkeziydi. Birçok Yunan eseri Arapçaya çevrilerek okundu. İbn-i Sina dünyaca ünlü bir doktordu.

Matematik, fen de gelişmiştir. Astronomi ile ilgilenmişlerdir.”
Diyerek Müslümanların başarılarından bahseder.

11. bölüm “Eski Amerika” başlıklıdır. 3 dersten oluşan bölümün birinci dersi, “Orta Amerika’nın Coğrafyası” başlıklıdır. Coğrafi bilgiler verilmiş olup, ayrıca ilkçağ Amerika’sı hakkında bilgi vermiştir. İkinci ders, Olmec Uygarlığı” başlıklıdır. “Amerika’nın en eski uygarlıklarından biri olan Olmec’ler çok önemli binalar inşa etti. Hiç yazılı eserleri olmamasına rağmen M.Ö. 1200’lerde birçok sanat eseri bıraktılar” diyerek Meksika çevresine yerleşen bu uygarlığın tarımda “kaz ve yol” diye bir buluş bulduğundan bahseder. Oymacılığın geliştiğinden ve Olmec ticaretinden bahseder. Üçüncü ders “Maya Uygarlığı” başlıklıdır. Mayaların yazılı bir dillerinin olduğunu, yıldızları izlemede başarı kazandıklarını, pokta - pok adlı topla oynanan dini nitelikli bir oyunlarının olduğunu, kaybedenlerin de tanrıya kurban edildiği söylenir. Tarım, özellikle mısırın önemli olduğu, Copan şehrindeki yaşamın nasıl olduğu anlatılmıştır.

Orta çağ tarihi

314. ve 445. sayfalar arasındaki 12. ,13. , 14. ,15. bölümler 4. ünitenin konu kapsamına girmektedir.

4. ünite “Geçişte Dünya Bölgeleri” başlığını taşımaktadır. Kronolojiye uygun bir akış seyreden ders kitabında, eski çağ tarihindeki kültür ve uygarlıklardan sonra orta çağda yaşanan tarihi olaylar konu edilmiştir.

12. bölüm “Orta çağ Avrupa Kültürü” başlığı altında beş dersten oluşur. Birinci ders, Avrupa’nın Coğrafyası” başlıklıdır. Tarih konularını ele aldığımız için bu ders coğrafya konuları içerisinde verilecektir. İkinci ders, “Orta çağ” başlıklıdır. Bu derste Roma İmparatorluğu’nun yıkılışı ile Avrupa’nın yeni bir tarihe girdiği söylenir. “Orta çağda Avrupa’nın lideri Frenkler ve Fransa’dır” diye belirtmektedir. Fransa kralının başarılarından, ayrıca lord ve ladylerin özelliklerinden, şövalyelerin nasıl bir eğitim aldıklarından, serflerin hayatını nasıl kazandıklarından, tarımdaki gelişmelerden, Avrupa şehirleri ve şarkılarından bahsedilir. Üçüncü ders, “Orta Çağ’daki Kilise” başlığı ile Orta Çağ’ın Avrupa için “İnanç Çağı” olduğu belirtilir. Bütün Avrupa’nın, kiliselerin etkisi altında olduğundan, Haçlı seferleri ve önemli sonuçlarının olduğundan bahsedilir. Dördüncü derste, “Rönesans” başlığı ile İtalya’da Rönesans hareketleri ile Avrupa’nın sanatta ne kadar ilerledikleri anlatılır. Beşinci derste, “Reform” başlığı ile Almanya’da Martin Luther’in başlattığı ve sonra bütün Avrupa’da etkisini gösteren dinde değişmeyi öngören Reform hareketlerinin bütün Avrupa’yı nasıl etkilediğinden bahsedilir.

13. bölüm “Afrika’nın İmparatorlukları Ve kültürleri” başlığını taşımaktadır. 5 dersten oluşan bölümde birinci ders, “Afrika’nın Coğrafyası” başlıklıdır. Coğrafi bilgiler verildiğinden bu bölümde anlatılmayacaktır. İkinci derste “Etopya Krallıkları” başlığı altında Kush ve Ahsum krallıklarından bahsedilir. Afrika’da Hristiyanlığın nasıl yayıldığı ve taştan yapılan

kiliselerin özellikleri anlatılır. Üçüncü derste, “Batı Afrika’nın Uygarlıkları” başlığı ile Ghana İmparatorluğu’ndan bahsedilir. Tuz ve altının, o bölge ticareti için önemi, altının nasıl çıkarıldığı, hangi bölgelere ihraç edildiği üzerinde durulur. Mali Krallığı ve Songhai Krallıklarından bahsedilir. Dördüncü derste, “Afrika’nın Doğu Kıyıları” başlığı altında, bu bölgedeki krallıklardan bahseder. Hint Okyanusu’nda ticaretin nasıl yayıldığı anlatılır. Afrika’nın doğu sahillerindeki insanların yaşantısını, geçim kaynaklarını, ticaretin bölgeye etkisini anlatır. Beşinci derste, “Büyük Zimbabwe” başlığı ile Afrika’da çıkartılan altının en çok Zimbabwe’den çıkarıldığını söyler. Büyük taş duvarlar yaptıklarını, altın ticaretini nasıl kontrol ettiklerini ve bu bölge insanının yaşam tarzını anlatır.

14. bölüm “Asya’nın Kùltürleri Ve İmparatorlukları” başlığını taşımaktadır. 6 dersten oluşur. Birinci ders “Asya’nın Coğrafyası” başlıklıdır. Coğrafya konuları içinde verilecektir. İkinci derste “Osmanlılar” başlığı ile Osmanlı Devleti’nden bahseder. Devletin nasıl kurulduğu, İstanbul için Bizans’la savaştıkları ve 1000 senelik Roma İmparatorluğu’nun nasıl yıkıldığı anlatılır. Osmanlı Devleti’nin devlet teşkilatından, Sultanların özelliklerinden, Kanun-i Sultan Süleyman’ın fetihlerinden bahseder. İstanbul’daki Osmanlı yaşamı, saraylar ve camiler, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu anlatılır. Üçüncü ders “Moğolların Yönetimi Altında Hindistan” başlığı ile Moğollar’dan ve Moğollar’ın Asya hâkimiyetinden söz edilir. Türklere yakın bir ırk olduğunu belirten Moğollar’ın,

Hindistan’da kurdukları bir krallık anlatılır. Lideri Akbar isminde bir Moğol olan bu krallığın, ticarete çok geliştiğini söyler. Şah Cihan’ın karısı için yaptırdığı Tac Mahal ve bu yapıtın özellikleri anlatılır. Dördüncü derste, “Güneydoğu Asya’nın Khmer’i” başlığı ile Khmer Krallığı anlatılır. Bugünkü Kamboçya’da, bölgedeki tarımın nasıl etkilendiğinden, tanrı kralların halk üzerindeki hâkimiyetinden bahsedilir. Beşinci ders, “Çin’in Büyük İmparatorlukları” başlığını taşır. Çin’in istilacılardan korunmak için Çin Seddi yaptıklarını ancak akınları durduramadığını söyler. 1209 yılında Cengiz Han adındaki Moğol liderin Çin’i kontrol altına aldığı anlatılır. Kubilay Han’ın Çin’deki başarıları anlatılır. Kula han’ın ölümüyle Çin üzerinde Moğol hâkimiyetinin sona erdiği, tarihi ipek yolu düzergahı ve bunun önemi söylenir. Altıncı derste, “Feodal Japan” başlığı ile Japonya’nın tüm tarihi boyunca kapalı bir uygarlık olduğunu söyler. Bu nedenle geleneklerinin hiç bozulmadığı, Shinto adıyla anılan dinlerinin olduğu, japonya’da Konfüçyus öğretilerinin etkisi ve kralların özellikleri anlatılır.

15. bölüm “Amerika’nın Kültür Ve Uygarlıkları” başlığını taşır. 4 dersten oluşan bölümde birinci ders, Amerikanın coğrafyasından bahseder. İkinci derste “Aztekler” başlığı ile Orta Amerika’nın en güçlü uygarlığı Aztekler’den ve onların özelliklerinden bahsedilir. Üçüncü derste “İnkalar” başlığı ile Güney Amerika’daki en önemli uygarlık olan İnkalar’dan ve onların yaşayışından, dini inançlarından bahsedilir. Dördüncü ders, “Kuzey Amerika’nın İlk İnsanları” başlığı ile bu bölgede

yaşayan insanların yaşam tarzını, ormandan yararlanarak nasıl bir hayat kurduklarını anlatılır.

Yeni çağ tarihi

16. ve 17. bölümler, beşinci ünitenin “Modern Dünya’nın İlk Işıkları” konularını oluşturur. Daha önceki sayfalarda bazı derslerde yeniçağ tarihi konularına değinilmiş olsa da (Rönesans, Reform, Kanun-i Sultan Süleyman’ın fetihleri...) yeniçağ tarihi ile ilgili birçok konuya 16. bölümde değinilmiştir.

454. ve 481. sayfalar arasında yer alan 16. bölüm “Avrupa İle İlgili Yayılma” başlığını taşımaktadır. 5 dersten oluşur. Birinci derste, “Modern Bilimin Başlangıcı” başlığı altında Avrupa’daki sanatta ve bilimdeki gelişmeler anlatılmıştır. Coğrafi keşiflerin sebepleri ve sonuçları, Rönesans ve Reform ile birlikte sanatta ve mimarideki gelişim, deneyler ve icatların neler olduğu açıklanmıştır. İkinci ders, “Bir Çağ Araştırması” başlığı ile dünyanın bilimsel olarak araştırıldığı, keşif ve icatların önemi, Avrupa’da gelişen ticaret ve ekonomi üzerinde durulmuştur. Üçüncü derste, “Amerika’da Avrupalılar” başlığı ile Amerika’nın keşfi ve İspanyolları – Portekizlerin Amerika’da kurdukları koloniler hakkında bilgi vermektedir. Dördüncü derste, “Amerika’da Afrikalılar” başlığı ile Hint Okyanusu’na giden yeni bir ticaret yolu bulunması ile Avrupa’nın Afrika üzerinde egemenliğinin arttığını, Afrika’daki köleleri de Amerika’daki kolonilerde çalışması için getirildiğini ve sömürgecilik faaliyetlerini anlatır. Beşinci derste, “Kanada’da Bir Avrupa

Kolonisi” başlığı ile Kanada’nın bulunuşu anlatılır. Aziz Lawrance Nehri vadisinde bulunan çok lezzetli bir balık, o bölgeyi ticaret merkezi haline getirdiği anlatılır. Doğu Kanada’daki hayattan bahseder. Kanada’ya Fransızların egemen olduğu söylenmektedir.

Yakın çağ tarihi

Ünite 5 içerisinde yer alan 17. bölüm (Dünya’yı Değiştiren Devrimler) ve 6. ünite (Bir Savaş Yüzyılı) Yakınçağ konularının anlatıldığı kısımlardır.

484. ve 513. sayfalar arasında yer alan 17. bölüm “Dünya’yı Değiştiren Devrimler” başlığını taşımaktadır. 4 dersten oluşan bölümün birinci dersi “Fransız Devrimi” başlıklıdır. Bu derste 1789 yılında Avrupa’da Fransa kralı 16. Louis’e karşı isyan eden, özgürlük ve adalet isteyen halkın yarattığı devrim anlatılır. Avrupa Vatandaşlık Ve Yurttaş Hakları Beyannamesi’nin imzalanışı anlatılır. Fransa’da güçlü bir kral olan Napolyon ve onun başarıları anlatılır. İkinci ders “Amerika’da Bağımsızlık” başlığı ile İspanya, Portekiz, Fransız, İngiliz kolonilerindeki yaşamdan bahsedilir. Kolonilerdeki insanlar bir araya gelerek Amerika’da bağımsızlık istediklerini ve bunu nasıl sağladıklarını anlatır. Üçüncü ve dördüncü derslerde “Endüstriyel Japonya’nın Yükselişi” başlıklarını taşımaktadır. Çevresinden soyutlanmış bir ülkenin kendisini nasıl açtığını, Meiji Restarosyonu sonrası Japonya’nın yaşadığı değişimi,

Amerika ile Japonya'nın imzaladığı ticaret anlaşmasının özelliklerini, Japonya ticareti ve sanayisi ele alınır.

524. ve 629. sayfalar arasında yer alan 18. ,19. ,ve 20. bölümler, 6. ünitenin konularını oluşturur. 6. ünite “Bir Savaş Yüzyılı” başlığını taşımaktadır.

18. bölüm “Savaş İçinde Bir Dünya” başlığı altında 5 dersten oluşur. Birinci ders “Büyük Savaş” başlığı ile 1.Dünya Savaşı’ndan bahsedilir. Savaşın sebepleri, sonuçları, savaştan sonra imzalanan anlaşmalar anlatılır. İkinci derste “Rusya Devrimi” başlığı ile 1917’de Rusya’da yaşanan Bolşevik İhtilali konu edilir. Rusya’da sosyalist rejimi getiren bu ihtilal ile Sovyet Sosyalist cumhuriyetler Birliği kurulduğu anlatılır. Stalin’in terör uygulamaları, devleti çok güçlü hale getirdiği söylenir. Üçüncü ders “İkinci Dünya Savaşı” başlığı ile Hitler’in Nazizminden bahsedilir. Almanya’daki Yahudi katliamları, Amerika’nın Japonya’ya attığı atom bombası atmasının sebepleri ve sonuçları, İkinci Dünya Savaşı’nın sonuçları anlatılmıştır. Dördüncü derste “Çin’deki Komünizm” başlığı ile Çin’de yaşanan rejim değişikliği ve sonuçları anlatılır. Çinlilerin komünizmle iyi şeyler hayal ettiklerini ancak her şeyin tam bir kâbusa dönüştüğünü söyler. Dünya’daki bütün komünist devletlerin de sonunun aynı olduğu, çok şey kaybettikleri anlatılır. Beşinci derste “Soğuk Savaş” başlığı ile Kore’de yaşanan savaş, 1949 yılında NATO’nun kuruluşu ve komünist devletlerin Varşova Paktı’nı oluşturması anlatılır. Almanya’nın Berlin duvarı ile ikiye

ayrılması, Amerika’da komünizmi benimseyen tek devlet Küba ile yaşanan krizin nasıl çözümlendiği konu edilir.

19. bölüm “Yeni Uluslar” başlığını taşımaktadır. 4 dersten oluşur. Birinci derste “Afrika’da Bağımsızlık” başlığı ile İngilizlerin Afrika’daki sömürgeleri ve Afrikalı insanların bağımsızlık hareketleri anlatılır. İkinci ders “Ortadoğu’da Yeni Uluslar” başlığı ile Ortadoğu’daki yeni milletler ve devletlerden, İsrail Devleti’nin yaşadığı problemlerden bahsedilir. İsrail Devleti’nin Filistin topraklarının gerçek sahibi olduğu, kökenlerinin çok eski olduğunu belirtir. Üçüncü derste “Hindistan’ın Bağımsızlık Savaşı” başlığı ile İngiliz sömürgesi olan Hindistan’daki Hintlilerin, bağımsızlık istemeleri ve bunun için verilen mücadeleler konu alınmaktadır. Dördüncü derste “Güneydoğu Asya’da Yeni Uluslar” başlığı ile Amerika’nın Vietnam’la savaşı, sonuçları ve Güneydoğu Asya’da ortaya çıkan yeni devletlerden bahseder .

20. bölüm “Değişen Bir Dünya” başlığını taşımaktadır. 4 dersten oluşan bölümde birinci ders “Değişen Bir Avrupa” başlığı ile Sovyetlerdeki değişiklikten, Gorbaçov’dan bahseder. Rusya’da yerel savaşlar ve komünizm ardından yaşam anlatılır. İkinci ders “Değişen Bir Afrika” başlığı ile Güney Amerika’nın bölünmesi, siyahî ırktaki insanların yaşadığı zorluklar ve bugünkü Afrika’nın durumu anlatılır. Üçüncü derste “Değişen Bir Asya” başlığı ile Japonya’nın yeniden kuruluşunu, Japon ekonomisinin inşa edilmesi ve süper güç haline gelmeleri,

Singapur'daki gelişmeler, Çin'de değişen ekonomi, Hong Kong'da yaşanan belirsizlik konu edilmiştir. Dördüncü derste “Değişen Bir Amerika” başlığı ile bugünkü Latin Amerika ve Meksika'dan bahseder. Demokrasinin gelişimi, yaşanan sıkıntılar, sağlanan gelişmeler konu edilir.

Böylece, “World Adventures Time and Place” adlı ders kitabının tarih konuları genel hatlarıyla açıklandı. Şimdi de ders kitabının coğrafya bilimi ile ilgili konularına bir göz atalım:

2.3.2.2. Coğrafya konuları

“World Adventures Time and Place” adlı ders kitabının coğrafya konularını genel hatlarıyla ele alalım;

Ders kitabının en başında “Coğrafya Becerilerine Yeniden Bakış” başlıklı bir bölüm bulunmaktadır. Bu bölüm üç kısma ayrılmıştır. Birinci kısımda “Küreyi Kullanma” başlığı ile dünyanın şeklin, dünyanın yarım kürelerinin neler olduğu, paralelin, meridyenin ne demek olduğu anlatılmıştır. İkinci kısımda “Haritayı Kullanma” başlığı altında ana ve ara yönlerden, harita ölçeklerinden bahseder. Üçüncü kısımda “Farklı Çeşitlerdeki Haritalar” başlığını almıştır. Harita çeşitlerinden bahseder. Siyasi, fiziki, yükseklik, tarihi, kabartma, dağılım – yayılma, haritalarının özellikleri anlatılır.

Birinci ünite, (Dünya'yı Anlama) 6. ve 21. sayfalar arasında yer alan birinci bölüm “Dünya'nın Bölümleri” başlığı altında iki dersten oluşur. Birinci derste dünyanın bölgelerinden

bahseder. Fiziksel, iklim, kültürel ve diğer bölgeler anlatılır. İkinci derste “Bölgeler ve Kùltürler” başlığı ile kùltürlerin dünya içerisinde değışkenlik gösterdiğinden bahsedilir. Coğrafya becerileri bölümünde, enlem ve boylam çalışmaları yapılması istenir.

İkinci ünite (Irmak ve Vadi Uygarlıkları) 92. ve 93. sayfalarda coğrafya becerileri bölümünde “Farklı Ölçeklerdeki Haritaları Kullanma” başlığı ile küçük ve büyük ölçekli haritalardan bahsedilerek, bu haritaların nasıl kullanılacağı anlatılır. 140. ve 141. sayfalardaki coğrafya becerileri bölümünde değışik çeşitlerdeki haritaları karşılaştırmaları istenir.

4. bölümün birinci dersi “Eski Mısır’ın Coğrafyası” başlıklıdır. Mısır’ın coğrafi konumundan, ikliminden, yer şekillerinden, nehirlerinden bahsedilir.

5. bölümün birinci dersinde “Verimli Hilalin Coğrafyası” başlığı altında bölgenin yer şekilleri anlatılır.

6. bölümün birinci dersinde “Eski Hindistan’ın Coğrafyası” başlığıyla Hindistan’ın coğrafi özellikleri hakkında bilgi verilir.

7. bölümün birinci dersinde “Çin’in Coğrafyası” başlığı ile Çin’in coğrafi özellikleri hakkında bilgi verir.

Üçüncü ünite (Yeni Fikirler, Yeni İmparatorluklar) 8. bölümün birinci dersinde “Eski Yunanistan’ın Coğrafyası” başlığı altında Akdeniz ülkesi Yunanistan’ın coğrafi özellikleri,

denizciliğin gelişme nedenleri, üzüm yetiştiriciliği üzerinde durulmaktadır.

9. bölümün birinci dersinde “Eski Roma’nın Coğrafyası” başlığı ile bölgenin coğrafi özellikleri tanıtılır. 228. ve 229. sayfalarda yer alan coğrafya becerileri bölümünde “Harita ve Profillerin Yükselişini Okuma” başlığı ile profiller hakkında bilgi verir. Öğrencilerin de profilleri okumasını ister.

10. bölümün ilk dersinde “Arabistan’ın Coğrafyası” başlığı ile Arap yarımadasının coğrafyasından bahsedilir. Yer şekilleri, bölgedeki çöller, halkın geçim kaynakları üzerinde durulur. 280. ve 281. sayfalardaki coğrafya becerileri bölümünde öğrencilere tarihi haritaları okuma öğretilir.

11. bölümün ilk dersinde “Orta Amerika’nın Coğrafyası” başlığı ile Amerika kıtasının yer şekillerinden ana hatlarıyla bahseder.

Dördüncü ünite (Geçişte Dünya Bölgeleri) 12. bölümün birinci dersinde Avrupa’nın coğrafyasından bahsedilir. Dağları, ovaları, nehirleri, Avrupa’yı çevreleyen denizler, iklim özellikleri, halkın geçim kaynakları, ticaretin gelişmesi hakkında bilgi verilir.

13. bölümün ilk dersinde Afrika kıtasının coğrafyasından bahseder. Yer şekilleri, tarım arazileri, bölgede çıkarılan madenler, iklim özellikleri anlatılır. 370. ve 371. sayfalarda

coğrafya becerileri bölümünde öğrencilere harita dağılımının okunması öğretilmiştir.

14. bölümün ilk dersinde Asya kıtasının coğrafyasından bahsedilir. Asya'nın yer şekilleri, iklimi, coğrafi özellikleri anlatılır.

15. bölümün birinci dersinde Amerika kıtasının coğrafyası hakkında bilgi verilir. Kıtanın yer şekilleri, iklimi, çevreleyen denizleri, kültür bölgelerini açıklar. 432. ve 433. sayfalardaki coğrafi beceriler bölümünde iz düşüm, (İzohips) haritalarını kullanma öğretilmektedir.

2.3.2.3. Vatandaşlık konuları

Ders kitabında vatandaşlık başlıklı kısımlar yer almaktadır. Ancak bu kısımlarda Vatandaşlık Bilgisi konuları işlenmektedir. Kitabın vatandaşlık bölümlerinde öğrenciyi düşündüren, bazı konularda daha duyarlı davranmasını sağlayan sorular sorulmaktadır. “World Adventures Time and Place” adlı ders kitabındaki vatandaşlık bilgisi kısımlarını ana hatlarıyla ele alalım;

Birinci ünitenin 38. ve 39. sayfalarında, Vatandaşlık Bakış Açısı bölümü, “Dünya Çevresindeki Kültürel Bölgeler Ne Zaman Korunması Gerek?” başlığını taşımaktadır. Bu konu ile ilgili farklı görüşleri ortaya koymuştur. Daha sonra öğrencilerden bu görüşler arasından hangisine katıldığını, hangisine katılmadığını bildirmeleri isteniyor. Neden katılıp, katılmadıklarının

açıklanmasını ve bütün sınıf konu ile ilgili belirlediği ortak iki yargı yazmaları isteniyor.

İkinci ünite 199. sayfada Vatandaşlık farklılık yapma bölümü “öğrenim İçin Çalışma” başlıklıdır. Çin’de yaşayan Gwee Joh’un çalışma konusundaki düşünceleri belirtilmektedir.

Üçüncü ünite 218. sayfada Vatandaşlık bakış açısı bölümü “Elgin Marbles Nerede Sergileniyor?” başlığını taşımaktadır. Antik Yunan tarihi eseri olan Elgin Marbles’in sergilenişi hakkında görüşler verilir. Daha sonra öğrencilere “sizce nerede sergilenmelidir?” sorusu yöneltilerek, kendi görüşünü ortaya koymasını ister. “Birleşik devletlerde bu konuyla ilgili ne gibi örnekler çıkabilir?” diye öğrencinin fikirlerini belirtmesi istenir. 297. sayfada ise Vatandaşlık farklılık yapma bölümü yer alır. Bu bölüm “Yağmur Ormanları Hazine İzleri” başlığını alır. Dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan insanlar ve onların yaşantılarından bahseder.

Beşinci ünite 461. sayfada Vatandaşlık farklılık yapma bölümü yer alır. Bu bölüm “Zamanda Tarih Yapma” başlığını taşımaktadır. Tarihte gerçekleştirilen keşif, buluş ve icatlardan bahsedilir. 514. sayfadaki Vatandaşlık bakış açısı bölümü “1853: Japonlar Ülkelerini Batıya Açma Hakkında Ne Düşünüyor” başlığı altında bu konuda farklı görüşler belirtilir. Daha sonra öğrencilerden hangi konuşmacının fikirlerine katılıp, katılmadığı sorulmaktadır.

Altıncı ünite 579. sayfada Vatandaşlık farklılık yapma bölümü “Arkadaşlık İnşa Etme” başlıklıdır. Yahudi bir kızın Arap arkadaşı ile çok iyi anlaştığını, farklı milletlerden olmalarına rağmen birbirlerini çok sevdikleri anlatılıyor. 613. sayfada Vatandaşlık farklılık yapma bölümü “Adalet İçin Daha Eşit bir Fırsat, İmkân” başlıklıdır. Güney Amerikalı Alexandra’nın bütün insanların eşit haklara sahip olduğunu belirttiği konuşmasına yer verilmiştir. 630. sayfada Vatandaşlık farklı bakış açısı bölümü “Uluslar Arası Ticaret Neden Önemlidir?” başlığını almıştır. Konuyla ilgili farklı görüşler verilmiş öğrencinin hangisine katılıp hangisine katılmadığı sorulmuştur.

2.3.2.4. Genel kültür konuları

Ders kitabı içerisinde tarih ve coğrafya konuları dışında genel kültür alanında da bilgiler verildiğini görüyoruz. Her ünite ve bölüm sonunda “Genel Kültür” başlığı ile öğrenciye ilgi çekici konular sunulmuştur. Ayrıca konular anlatılırken küçük tablolar halinde “Bunları Biliyor Muydunuz?” köşeleri hazırlanmıştır. Burada da öğrencinin dikkatini çekebilecek, konu ile ilgili bir ayrıntıyı açıklayan genel kültür bilgileri verilmiştir. Ayrıca ; “İnsanın geçmişinden günümüze gelen, bugüne getirilenler, kalıt” anlamına gelen “Legacy” bölümünde açıklanan bilgiler de genel kültür alanına girmektedir. “World Adventures In Time And Place” adlı sosyal bilgiler ders kitabının genel kültür konularını ayrı ayrı inceleyelim:

Genel kültür bölümü

Ders kitabında “Genel Kültür” başlığı ile verilen genel kültür konularını açıklayalım:

Birinci ünite (Dünya’yı Anlama) 18. ve 19. sayfalar arasında yer alan genel kültür bölümünün başlığı, “Dünya’daki Kùltürler”’dir. Burada değişik kùltürlerden 5 tane çocuğun resmi bulunmaktadır. Bu çocukların konuştukları dil, hobileri, en çok sevdiği yiyecekler, okulda gördüğü dersler ve ev hayatı hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Dünya’da farklı kùltürler olduğunu anlatmaya çalışmıştır.

48. – 49. sayfada yer alan genel kültür bölümü “Dünya’da Eski Taş Çağı Teknolojisi” başlığını taşımaktadır. Her kıtada milat öncesi yıllarda yapılmış taştan araç-gereçler gösterilmekte ve kısa bilgiler verilmektedir.

88. – 89. sayfalarda yer alan genel kültür bölümü “Eski Bir Mezarın Hazineleeri” başlığı ile Mısır’da Firavun Tutankhamun’un mezarı ve özellikleri anlatılmaktadır.

.Üçüncü ünite (Yeni Fikirler, Yeni İmparatorluklar) 216. – 217. sayfalarda yer alan genel kültür bölümü “Eski Dünya’nın Yedi Harikası” başlığını taşımaktadır. Yedi eserin beş tanesi Yunanistan’a ait, birisi Mısır piramitleri, bir diğeri de Babil Bahçeleri’dir.

242. – 243. sayfalarda “Pompeii’de Casnwk Yaşam” başlığı altında Roma şehri Pompeii’deki yaşamdan bahseder.

276. – 277. sayfalarda “Halife Döneminde Yaşam” başlığı ile Bağdat’ta saray hayatı anlatılmış, minyatür resimler verilmiştir.

Dördüncü ünite (Geçişte Dünya Bölgeleri) 340. – 341. sayfalar arasında genel kültür bölümü “Rönesans’ın Yayılması” başlığını taşır. Rönesans dönemi sanat ve mimarisini açıklar. O dönemde yapılan eserlerin fotoğraflarını vermektedir.

364. sayfada Afrika’daki önemli merkez Timbuktu şehri tanıtılmış, mimarisi hakkında bilgi verilmiştir.

406. – 407. sayfalarda yer alan genel kültür bölümünde İpek yolunda ticaret başlığını taşımaktadır. Tarihi İpek yolu güzergâhı ve önemi hakkında bilgi verilmiştir

444. sayfalarda yer alan genel kültür bölümünde “Kuzey Amerika’nın Yerlileri” başlığı ile harita üzerinde Kuzey Amerika’nın hangi bölgesinde, kimlerin yaşadığı belirtilmiştir.

Beşinci ünite (Modern Dünya’nın İlk Işıkları) 503. sayfada yer alan genel kültür. Bölümü “Sanayi Devriminin İcatları” başlığını taşımaktadır. O dönemde icat edilen makineler tanıtılır.

Altıncı ünite (Bir Savaş Yüzyılı) 530. sayfada yer alan genel kültür bölümü “1.Dünya Savaşının Silahları” başlığı altında dünya, o dönemdeki teknoloji ve yapılan tankları, uçakları tanıtmıştır.

602. sayfada “Avrupa’nın Ekonomisi” başlığı ile günümüz Avrupa’sının ekonomisinden bahseder. Kırsal – kentsel yaşam yüzdeleri, geçim kaynakları, ülkelerin ekonomi açısından sıralanışı verilmiştir.

611. sayfada “Afrika’nın Ekonomisi” başlığı ile Afrika’nın ekonomisinden, kırsal – kentsel yaşam yüzdeleri, geçim kaynakları, ülkelerin ekonomik açıdan sıralanışı verilmiştir.

620. sayfada “Asya’nın Ekonomisi” başlığı ile Asya’nın ekonomisinden, 628. sayfada “Amerika’nın Ekonomisi” başlığı ile Amerika’nın ekonomisinden bahsetmektedir. Geçim kaynakları, kırsal – kentsel yaşam yüzdeleri, ülkelerin ekonomik açıdan sıralanışları verilmiştir.

Geçmişten gelen, kalıt

Ders kitabının genel kültür konuları işlediği ikinci bölüm de geçmişten gelen, kalıt (Leagcy) bölümüdür. Bu bölümde ders kitabında anlatılan uygarlıkları, krallıkların ya da imparatorlukların dünya medeniyetine katkıları açıklanmıştır.

Ünite 1’ de, 50. – 51. sayfalarda yer alan kalıt bölümü “Ressamlar ve Çevreleri” başlığını taşımaktadır. Burada milat öncesi çağlarda yapılan ve günümüze kadar gelebilen mağaralardaki eski insanların yapmış olduğu resimler ve bunların özellikleri açıklanır.

Ünite 2’ de 82. – 83. sayfalarda “Mısır’ın Kaynakları” başlıklı bölümde, o dönemde Mısırlıların yapmış olduğu

kayıkları ve günümüze örnek teşkil ettiği açıklanır.116. – 117. sayfalarda yer alan bölümün başlığı “Tekerlek”tir. Sümerlerin bulduğu tekerlek bugün her cihanda kullanılır.148. – 149. sayfalarda yer alan “ Hindistan Dansı” adlı bölümde bölgedeki danslardan ve bunların anlamlarından bahseder. 180. -181. sayfalarda “İpek Yapımı başlıklı bölümde ipeğin nasıl elde edildiği, kozaların oluşumu ve ipeğin işlenmesinden bahseder.

Ünite 3’ de 202. – 203. sayfalarda yer alan bölümün başlığı “Olimpiyatlar” dır. Olimpiyatların öneminden bahseder.244. – 245. sayfalarda “Kubbeler ve Kemerler” başlığı altında Roma döneminde inşa edilen yapıtlar incelenmiştir.304. – 305. sayfalarda “Astronomi” başlığı ile Mayaların yıldızları izlediği kule ve en son Amerika’nın geldiği nokta anlatılmaktadır.

Ünite 4’ de, 348. – 349. sayfalarda yer alan bölümün başlığı “Sanat Dili, Shakespeare” dir. Bu başlık altında Shakespeare’nin hayatı ve eserleri anlatılmıştır. 368. – 369. sayfalarda yer alan bölümün başlığı “Griots ve Sözel Tarih” dir. Burada Afrikalı olan Griotların ilk olarak sözel tarihi başlattıkları açıklanır. 416. – 417. sayfalarda yer alan bölümde “Basım ve Güzel El Yazı Sanatı” başlığı ile Japonların el yazı sanatı hakkında bilgi verir.

Ünite 5’ de 498. – 499. sayfalarda “Birleşik Milletlerin oluşumu” başlığı ile Amerika Birleşik Devletleri’nin kuruluşunu anlatır.

“Bunları biliyor muydunuz?” bölümü

17. sayfada yer alan “Bunları Biliyor Muydunuz?” köşesinde “Bugün Hindistan’da hangi Diller Konuşuluyor?” başlığı ile Hindistan’da konuşulan çok çeşitli diller hakkında bilgi vermiştir.

37. sayfada, “Arkeologlar; Buz Adamın Özelliklerini Nasıl Buldular?” başlığı altında arkeologların bir tarihi eseri incelerken ne gibi bilimsel çalışmalar yaptıkları hakkında bilgi verilir.

163. sayfada, “Huang Nehri Niçin Çin’in Acısıdır?” başlığı ile bu nehrin taşması ile Çin’e yaşattığı zorluklardan bahsedilmiştir.

206. sayfada, “Eski Yunanistan’da Ne Gibi Etkinlikler Düzenleniyordu?” başlığı ile bölgedeki düşünür ve bilim adamlarının yaptığı çalışmalar anlatılır.

241. sayfada, “Roma Mimarları Geçiş Binaları Nasıl Yaptı?” başlığı ile Roma’daki mimarının özellikleri anlatılır.

289. sayfada, “Nasıl Çalışır?” başlığı ile termometrelerin özelliklerinden bahsedilir.

375. sayfada, “Zanzibar’da Yetiştirilen Çiçek” başlığı ile karanfil baharatının bu bölgede yetiştirildiğini anlatır.

391. sayfada, “Süleyman’ın Bahçesinde Hollanda’dan Gelenler Neydi?” başlığı ile türban kelimesinin kökeninin

İngilizcede lale anlamına gelen “tulip” kelimesinden geldiğini söyler.

437. sayfada, “İknalar İmparatorluktaki Ticareti Nasıl Kaydettiler?” başlığı ile İknaların önemli olayları kaydetmek için geliştirdikleri bir metot açıklanır.

459. sayfada, “Galileo’nun Zamanında Teleskoplar Nasıldı?” başlığı ile teleskopların günümüzde ne kadar geliştiği anlatılır.

531. sayfada, “Sam Amca Kimdi?” başlığı ile “Sam aslında kimsenin amcası değildi, o birinci dünya savaşının posteriydi” diyerek bu poster hakkında bilgi verir.

568. sayfada, “Dünya’da Boykot Nerede ve Ne Zaman Başlamıştır?” başlığı altında boykotun tarihçesinden bahseder. 1800’lerde İrlanda’da doğduğu söylenir.

621. sayfada, “Hong Kong İsmini Nereden Aldı?” başlığı ile Hong Kong kelimesinin kökeninden bahsedilir. Hong Kong’un kelime anlamının güzel kokulu limon ya da yer anlamına geldiğini söyler.

2.4 The American Journey

A.B.D.’nin Los Angeles kentinde 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde okutulan The Amerikan Journey adlı ders kitabı toplam 930 sayfadır. Ders kitabı içerisinde Ders kitabı içerisinde içindekiler bölümü, konuların anlatıldığı üniteler, atlas, sözlük,

indeks bölümleri yer almaktadır.

2.4.1. İçindekiler bölümü

The Amerikan Journey adlı ders kitabında iç kapaktan sonraki sayfada içindekiler bölümü yer alır. Üniteler baş harfleri büyük, renkli ve daha büyük punto ile belirtilmiştir. Konular baş harfleri büyük, siyah renk ile yazılmıştır.

Ders kitabında öğrencilerin kolayca anlayabileceği şekilde düzenlenen ‘İçindekiler Bölümü’ şekildeki gibidir:

Table of Contents

Why It's Important Reference Atlas

United States Expansion	RA2
United States Facts	RA4
United States (Political)	RA6
United States (Physical)	RA8
Mexico, the Caribbean, and Central America	RA10
Canada	RA12
The World (Political)	RA14

Geography HANDBOOK

1

Unit 1

Different Worlds Meet Beginnings to 1625

Chapter 1

The First Americans

- 1 Early Peoples
- 2 Cities and Empires
- 3 North American Peoples

Chapter 2

Exploring the Americas

- 1 A Changing World
- 2 Early Exploration
- 3 Spain in America
- 4 Exploring North America

Unit 2

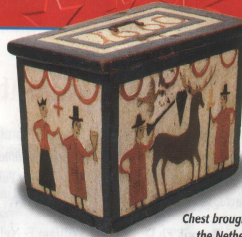
Colonial Settlement 1587–1770

Chapter 3

Colonial America

- 1 Early English Settlements
- 2 New England Colonies
- 3 Middle Colonies
- 4 Southern Colonies
- 5 Other European Settlements

xvi

Chest brought from
the Netherlands,
colonial period

Chapter 4

The Colonies Grow

102

- 1 Life in the Colonies
- 2 Government, Religion, and Culture
- 3 France and Britain Clash in America
- 4 The French and Indian War

Unit 3

12

Creating a Nation 1763–1791

Chapter 5

Road to Independence

132

- 1 Taxation without Representation
- 2 Building Colonial Unity
- 3 A Call to Arms
- 4 Moving Toward Independence

36

The Declaration of Independence

156

Chapter 6

The American Revolution

162

- 1 The Early Years
- 2 The War Continues
- 3 The War Moves West and South
- 4 The War Is Won

66

Chapter 7

A More Perfect Union

188

- 1 The Articles of Confederation
- 2 Convention and Compromise
- 3 A New Plan of Government
- 4 Ratifying the Constitution

70

Civics in Action: A Citizenship Handbook

214

The Constitution of the United States

230

Table of Contents

Unit 4

The New Republic 252 1789–1825

Chapter 8

A New Nation 256

- 1 The First President 257
- 2 Early Challenges 262
- 3 The First Political Parties 266
- 4 President John Adams 270

Chapter 9

The Jefferson Era 276

- 1 The Republicans Take Power 277
- 2 The Louisiana Purchase 281
- 3 A Time of Conflict 289
- 4 The War of 1812 296

Chapter 10

Growth and Expansion 304

- 1 Economic Growth 305
- 2 Westward Bound 313
- 3 Unity and Sectionalism 318
- 4 The Monroe Doctrine 322

Unit 5

The Growing Nation 328 1820–1860

Chapter 11

The Jackson Era 332

- 1 From Adams to Jackson 333
- 2 Jacksonian Democracy 336
- 3 Conflicts Over Land 342
- 4 Jackson and the Bank 348

Chapter 12

Manifest Destiny 354

- 1 The Oregon Country 355
- 2 Independence for Texas 362
- 3 New Mexico and California 368
- 4 War with Mexico 372
- 5 New Settlers in California and Utah 376

Chapter 13

North and South 384

- 1 The North's Economy 385
- 2 The North's People 390
- 3 Southern Cotton Kingdom 396
- 4 The South's People 401

Chapter 14

The Age of Reform 410

- 1 Social Reform 411
- 2 The Abolitionists 416
- 3 The Women's Movement 424

Unit 6

Civil War and Reconstruction 432 1846–1896

Chapter 15

Road to Civil War 436

- 1 Slavery and the West 437
- 2 A Nation Dividing 442
- 3 Challenges to Slavery 448
- 4 Secession and War 453

The Victory Ball at Fredericksburg, 1781
by Jean L.G. Ferris

Table of Contents

Chapter 16 The Civil War	460	Chapter 20 Toward an Urban America	574
1 The Two Sides	461	1 The New Immigrants	575
2 Early Years of the War	466	2 Moving to the City	584
3 A Call for Freedom	472	3 A Changing Culture	590
4 Life During the Civil War	476		
5 The Way to Victory	482		
Chapter 17 Reconstruction and Its Aftermath	494	Unit 8 Reform, Expansion, and War	598
1 Reconstruction Plans	495	1865–1920	
2 Radicals in Control	499		
3 The South During Reconstruction	504	Chapter 21 Progressive Reforms	602
4 Reconstruction Ends	508	1 Progressive Movement	603
5 Change in the South	513	2 Women and Progressives	609
		3 Progressive Presidents	616
		4 Excluded From Reform	622
Unit 7 Reshaping the Nation	520	Chapter 22 Overseas Expansion	630
1858–1914		1 Expanding Horizons	631
		2 Imperialism in the Pacific	635
Chapter 18 The Western Frontier	524	3 Spanish-American War	640
1 The Mining Booms	525	4 Latin American Policies	646
2 Ranchers and Farmers	531		
3 Native American Struggles	538	Chapter 23 World War I	654
4 Farmers in Protest	544	1 War in Europe	655
		2 America's Road to War	660
Chapter 19 The Growth of Industry	550	3 Americans Join the Allies	665
1 Railroads Lead the Way	551	4 The War at Home	670
2 Inventions	556	5 Searching for Peace	674
3 An Age of Big Business	560		
4 Industrial Workers	566	Unit 9 Turbulent Decades	684
		1919–1945	
		Chapter 24 The Jazz Age	688
		1 Time of Turmoil	689
		2 Desire for Normalcy	693
		3 A Booming Economy	698
		4 The Roaring Twenties	702
		5 Clashing Cultures	708

*Fan brought to America
from China*

Table of Contents

Chapter 25 The Depression and FDR 714

- 1 The Great Depression 715
- 2 Roosevelt's New Deal 720
- 3 Life During the Depression 728
- 4 Effects of the New Deal 733

Chapter 26 World War II 740

- 1 Road to War 741
- 2 War Begins 745
- 3 On the Home Front 750
- 4 War in Europe and Africa 755
- 5 War in the Pacific 761

Unit 10 Turning Points 768 1945–1975

Chapter 27 The Cold War Era 772

- 1 Cold War Origins 773
- 2 Postwar Politics 780
- 3 The Korean War 785
- 4 The Red Scare 789

Chapter 28 America in the Fifties 796

- 1 Eisenhower's Domestic Policy 797
- 2 Eisenhower and the Cold War 800
- 3 1950s Prosperity 807
- 4 Problems in a Time of Plenty 813

Chapter 29 The Civil Rights Era 820

- 1 The Civil Rights Movement 821
- 2 Kennedy and Johnson 826
- 3 The Struggle Continues 830
- 4 Other Groups Seek Rights 838

Chapter 30 The Vietnam Era 846

- 1 Kennedy's Foreign Policy 847
- 2 War in Vietnam 852
- 3 The Vietnam Years at Home 858
- 4 1968—Year of Crises 862
- 5 Nixon and Vietnam 867

World War II
Service Star flag

Unit 11 Modern America 876 1968–Present

Chapter 31 Search for Stability 880

- 1 Nixon's Foreign Policy 881
- 2 Nixon and Watergate 886
- 3 A Time for Healing 892
- 4 The Carter Presidency 897

Chapter 32 New Challenges 904

- 1 The Reagan Presidency 905
- 2 The Bush Presidency 910
- 3 The Clinton Presidency 918
- 4 Toward the 21st Century 924

Appendix

Presidents of the United States	A1
White House Facts	A8
Documents of America's Heritage	A9
Gazetteer	A21
Glossary	A26
Index	A36
Spanish Glossary	A59
Credits and Acknowledgments	A70

Table of Contents

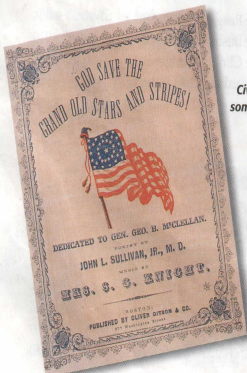
NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY

Journeys

A Missionary's Journey	56
Journey to Jamestown	76
Journey to Independence	154
Lewis & Clark	286
Trail of Tears	340
Underground Railroad	446
An Immigrant's Journey	582
A Suffragist's Journey	614
A Hard Times Road	726
The Freedom Riders	836
Technology's Journey	922

Hands-On HISTORY Lab Activity

Making Soap	100
Go for the Gold	382
Morse Code	492
Retrieving Oil	572
Taffy Pull	682
Recycling Your Own Paper	932

Civil War
songsheet

America's LITERATURE

<i>Morning Girl</i> by Michael Dorris	14
<i>The Kidnapped Prince</i> by Olaudah Equiano	68
<i>Johnny Tremain</i> by Esther Forbes	130
<i>Night Flying Woman</i> by Ignatia Broker	254
<i>A Son of the Middle Border</i> by Hamlin Garland	330
<i>The Red Badge of Courage</i> by Stephen Crane	434
<i>Life on the Mississippi</i> by Mark Twain	522
<i>Patriotic Songs: Over There</i> by George M. Cohan and <i>Uncle Sam</i> by Edward Bushnell	600
<i>The Invisible Thread</i> by Yoshiko Uchida	686
<i>I Know Why the Caged Bird Sings</i> by Maya Angelou	770
<i>Barrio Boy</i> by Ernesto Galarza	878

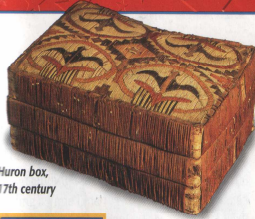
Ceremonial
Aztec shield

INTERDISCIPLINARY

Activities

Living in the English Colonies	115
The American Revolution	181
Traveling West	371
Inventions of the Late 1800s	565
The Great War	669
All That Jazz	707
The Space Race	806
Our Fragile Planet	896

Table of Contents

Huron box,
17th century

American Memories

An Aztec Home	51
A Rice Plantation	92
A Colonial Home	111
On the Battlefield	179
America in 1787	207
Building Warships	292
Travel and Fashion	315
Eastern Native American Life	345
Mexican American Cowhand	369
African American Life in the South	404
African American Family Life	506
Life of Plains Native Americans	539
The Gilded Age	562
The New American City	587
Chinese Immigrant Life	623
In the Trenches	667
An American Music	705
A 1930s Kitchen	723
Life in the Suburbs	809
March on Washington, 1963	833
Healing the Wounds	872
Teens of the '70s	894

TECHNOLOGY AND HISTORY

Spanish Galleon	45
Colonial Printing Press	112
The Conestoga Wagon	294
Textile Mill	308
The Cotton Gin	397
Civil War Camera	479
Steam Locomotive	528
Submarine	662
Henry Ford's Assembly Line	700
Jet Travel	811
Personal Computer	926

Causes and Effects

Migration to the Americas	18
European Voyages of Exploration	44
Slave Trade Emerges	125
Colonies Declare Independence	143
French-American Alliance in 1778	173
Political Parties Emerge	269
Westward Movement	378
World War I	672
The Cold War	791
Move Toward Equality	824

Wood and reed chair

Social Studies Connections

Economics: Motives for Exploration	42
Geography: A New Frontier	288
Citizenship: Thoreau—The Abolitionist	407
Citizenship: Struggling for Liberty	512
Geography: The Panama Canal Locks	651
Economics: Brother Can You Spare a Dime?	719
World History: The Berlin Wall	917

Table of Contents

*** Linking PAST & PRESENT

What's In a Name?	31
Astrolabe to Satellite	39
The First Thanksgiving	53
Peddlers to Malls	75
Acadians	123
Boycotts	136
Symbol of a Traitor	149
Women in War	165
Old Allies	174
The Election of Senators	206
The 27th Amendment	219
Mailing a Letter	259
"Modern" Medicine	317
Jeans	377
Ladies' Legwear Creates Scandal	426
From Hardtack to Unmeltable Chocolate	455
The Grange	545
Return of the Train	554
Vaudeville to Virtual Reality	593
Trade With Japan	632
Nationalism	656
The Draft	663
Aerial Warfare	763
German Reunification	777
Political Power	816
Honoring King	834
Women and Sports	839
From War to Tourism	855
China's Leaders	883

Lantern

Sholes and Glidden
typewriter

Linen shirt

Multimedia Activities

Historic America Electronic Field Trips

Cahokia Mounds	33
St. Augustine	97
Lexington and Concord	147
Lowell Factories	312
Frederick Douglass's Home	423
Gettysburg	489
Sutter's Mill	530
Seneca Falls	608
U.S.S. Arizona Memorial	760
Vietnam Veterans War Memorial	873

Surfing the "Net"

Modern Explorers	33
Tools of the Trade	97
Modern Inventors	147
E-Mail Your Government Official	312
The Underground Railroad	423
Abraham Lincoln	489
How to Become a Citizen	530
Women and the Progressive Movement	608
The Holocaust	760
The Vietnam War	873

Table of Contents

SKILL BUILDER

Social Studies Skills

Understanding the Parts of a Map	26
Reading a Time Line	63
Reading a Bar Graph	83
Reading a Military Map	170
Reading a Flowchart	273
Reading a Diagram	325
Understanding Latitude and Longitude	361
Reading a Circle Graph	395
Reading a Special-Purpose Map	537
Reading a Time Zones Map	555
Reading a Line Graph	581
Interpreting a Political Cartoon	621
Analyzing News Media	737

Critical Thinking Skills

Understanding Cause and Effect	125
Distinguishing Fact From Opinion	153
Making Comparisons	203
Recognizing Bias	441
Identifying the Main Idea	517
Making Generalizations	697
Drawing Conclusions	843
Predicting Consequences	901

Technology Skills

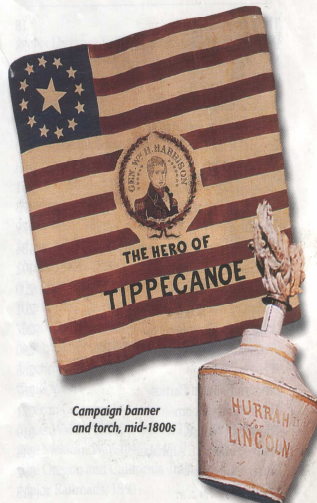
Using a Computerized Card Catalog	429
Using a CD-ROM	481
Developing Multimedia Presentations	645
Using E-Mail	793
Using the Internet	817
Building a Database	866
Using an Electronic Spreadsheet	929

Study and Writing Skills

Writing a Journal	301
Analyzing Primary Sources	347
Outlining	679
Writing a Paragraph	765

America's FLAGS

Spain, 1492	47
Flag of New France	62
Flag of England	81
Continental Colors 1775–77	149
First Stars and Stripes 1777–1795	169
Betsy Ross Flag, 1790	261
The First Star-Spangled Banner, 1779–1818	300
Flag of 1818	319
The Great Star Flag	319
Texas Republic, 1839	366
Confederate Battle Flag, 1861	483
Seventeenth Flag of the Union, 1863	483
The 37-Star Flag	500
Twentieth Flag of the Union, 1876	526
Twenty-fifth Flag, 1912	620
Stars and Stripes Today	799
U.S. Flag Etiquette	934

Campaign banner
and torch, mid-1800s

Table of Contents

TV dinner, 1950s

Footnotes to History

The Land Bridge	18	Early Freedom Rider	421
Preserving Meat	38	Women Physicians	425
It's a Girl!	72	A Humble Start	449
Indentured	113	Different Names, Same Battle	467
A Close Call	118	A Soldier's ID	474
Friendly Persuasion?	135	No Escaping	487
Tough Defense	140	Your Name is Mud	497
Midnight Ride	143	A Fateful Decision	502
Divided Loyalties	151	Gold Rush Words	526
Worthless Paper?	173	Rain on the Roof	534
The Cure May Be Worse	179	Where the Buffalo Roamed	539
Two Substitutes Surrender	184	The Price Is Right	576
The State of Franklin	192	A Cosmopolitan City	585
Let's Have Quiet!	200	The Olympics	594
A Man of Many Signatures	201	Teddy Bears	617
Long-Term Planning	207	Seward's Revenge	633
Presidential Design	260	Hollywood Revolution	650
A Hero Passes	265	Holiday Truce	658
Modern Political Parties	267	Repaying a Debt	667
The Laundry Room	271	Silent Cal	695
The White House	319	A Presidential Family	721
Native American Alphabet	344	Monopoly	731
Birth of the Chip	392	A Young Scholar	781
Braille	413	Like Father, Like Son	787
		"Witch" Trials	790
		Bomb Goes Airborne	803
		Thurgood Marshall	823
		The Prize	832
		Peace Prize	870
		No More Red	882
		Young Leader	885
		Watergate Statistics	890
		Twenty-fifth Amendment	893
		Oldest President	906
		The Brady Bill	919
		Madeleine Albright	925

Carpetbag

Table of Contents

Maps

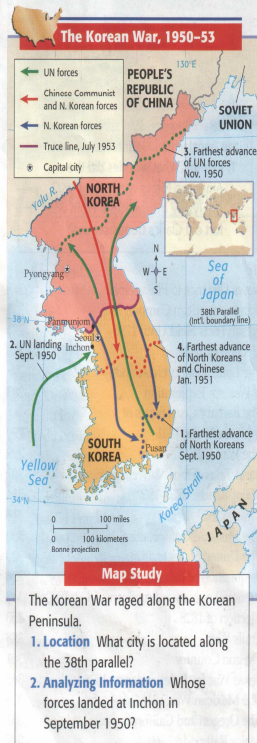
United States Expansion	RA2
United States (Political)	RA6
United States (Physical)	RA8
Mexico, the Caribbean, and Central America	RA10
Cariada	RA12
The World (Political)	RA14
Continental United States: Physical Profile	RA16
Physical Regions of the United States	3
Climate Regions of the United States	5
Natural Resources of the United States	7
Population Shifts, 1980–1995	8
Prehistoric Migrations Through the Americas	19
Empires of the Maya, Aztec, and Inca	26
Native American Cultures Before 1500	30
Selected Sites of the Mound Builders	34
Early Ohio Villages, 1740	35
African Trading Kingdoms	40
Motives for Exploration	42
European Voyages of Exploration	48
Spanish Explorers, 1513–1598	52
French Explorers, 1535–1682	60
Missions in New Spain by the 1700s	65
The First English Settlements	73
The New England Colonies	79
The Middle Colonies	85
The Southern Colonies	89
Settlement of the British Colonies	99
Triangular Trade Routes	106
North America in 1753	117
The French and Indian War, 1754–1763	122
National Origins of Colonists, 1760	127
Proclamation of 1763	134
The Battles of Lexington and Concord	144
The Quebec Act, 1774	161
The Revolutionary War, 1776–1777	166
Battle of Bunker Hill, June 17, 1775	170
The Revolutionary War in the West, 1778–1779	177
The Revolutionary War in the South, 1778–1781	178
Land Claims in North America, 1783	187
Western Land Claims of the Original States	191
The Northwest Territory, 1785	193

News Distance to Philadelphia, 1790	213
Native American Campaigns	264
British Forts Held Until 1796	274
Election of 1800	278
The Louisiana Purchase and Western Exploration	283
The Barbary Coast States of North Africa, 1801	290
The War of 1812	298
Land Taken From Native Americans	302
Major Roads, 1820–1850	314
Canals, 1820–1850	316
The Missouri Compromise, 1820	320
The United States in 1824	323
Acquisition of Florida, 1819	326
Removal of Native Americans, 1820–1840	343
Election of 1828	353
Trails West	358
Oregon Country	361
Texas War for Independence, 1835–1836	365
The Mexican War, 1846–1848	374
The Oregon and California Trails	381
Major Railroads, 1860	387

Table of Contents

Southern Crops in 1860	400	The Civil War in the West, 1862–1863	484
Northern Products in 1860	408	The Final Battles of the Civil War, 1864–1865	486
The Underground Railroad	419	Battle of Gettysburg	491
The Compromise of 1850	444	Military Reconstruction Districts, 1867	501
Kansas–Nebraska Act, 1854	444	Disputed Election of 1876	510
Seceding States, 1860–1861	456	Western Land Use, 1890	537
Election of 1860	459	Western Native American Lands, 1860–1890	540
The Civil War in the East, 1861–1863	468	Mining in the West	548

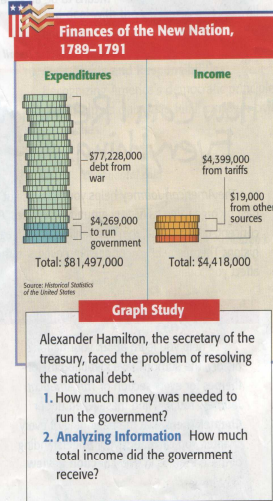

The Cattle Kingdom	549
Major Western Railroads Before 1900	553
United States Time Zones	555
Labor's Struggle for Justice, 1880–1920	568
Industrial Expansion	571
Largest Eastern Cities in 1900	597
Voting Rights for Women, 1919	611
Regions of the Federal Reserve System	629
United States Overseas Possessions, 1900	637
The Spanish-American War	642
The Panama Canal	653
Europe in World War I	657
The Western Front	666
Europe After World War I	676
The Eastern Front	681
Dust Bowl Migration	729
The Tennessee Valley Authority	739
World War II in Europe and Africa	756
World War II in the Pacific	762
D-Day Invasion, June 6, 1944	767
Europe After World War II	774
The Election of 1948	782
The Korean War, 1950–53	786
The Occupation of Berlin	795
The Cold War in Europe, 1955	802
The Appalachia Region, 1950s	819
Segregation in United States Schools, 1950	822
Route of the Freedom Rides, 1961	845
The Cuban Missile Crisis: October 14–28, 1962	850
The Vietnam War	868
The Election of 1960	875
The Election of 1968	875
Europe, 1997	912
The Election of 1996	925
Persian Gulf War, 1991	931

Table of Contents

Charts, Graphs, and Tables

United States Facts	KA4	Urban and Rural Population Growth, 1860–1900	586
Geographic Facts About the United States	1	Length of School Year, 1880–1920	596
Migration to the Americas	18	World War I	672
European Voyages of Exploration	44	World War I Casualties	675
Major European Explorers, 1487–1682	61	Auto Sales, 1920–1929	699
Population of Six English Colonies, 1700	83	Families With Radios, 1922–1929	704
Founding the Thirteen Colonies	91	Immigration–1921 to 1930	713
Value of American Exports and Imports with England, 1700–1750	98	Stock Prices, 1920–1932	716
Slave Trade Emerges	125	The New Deal	722
Restrictions on Colonial Trade, 1650–1750	139	The Nation Gears Up for Conflict	747
Colonies Declare Independence	143	U.S. Women in the Labor Force, 1900–1950	752
French-American Alliance in 1778	173	The Cold War	791
The Articles of Confederation and the United States Constitution	203	Where Americans Lived, 1901–1960	808
The Federal System	217	Homes With Television Sets	812
The Amendment Process	218	Move Toward Equality	824
The American System of Checks and Balances	222	United States in the Vietnam War	860
How a Bill Becomes a Law	223	Gasoline Consumption and Prices	903
The Federal Court System	225	Gross National Debt	907
Finances of the New Nation, 1789–1791	260		
Differences Between the First Political Parties	268		
Political Parties Emerge	269		
Conflicts in the Northwest Territory	273		
How Banks Work	275		
Urban Population Growth in America, 1800–1850	311		
Election of 1824	334		
Westward Movement	378		
Immigration, 1820–1860	394		
Agricultural and Nonagricultural Workers, 1840–1870	395		
Cotton Production in America, 1800–1860	398		
Cotton as a percentage of U.S. exports in 1860	409		
Resources of the North and South, 1861	463		
Final Election Results, 1877	510		
Agricultural Production in the South, 1850–1890	514		
Native American Population	542		
Inventions of the Late 1800s	557		
Immigration to the United States, 1860–1920	581		

Resim4:The American Journey adlı ders kitabının içindekiler bölümüdür.

Ders kitabının ‘İçindekiler Bölümü’nün Türkçe çevirisini verecek olursak;

ÜNİTE 1 : FARKLI DÜNYALAR

KARŞILAŞIYOR.....12

Bölüm 1 : İlk Amerikalılar.....16

1 : İlk İnsanlar.....17

2 : Şehirler ve İmparatorluklar.....21

3 : Kuzey Amerika Toplulukları.....27

Bölüm 2 : Amerikalıları Keşif.....36

1 : Değişen Dünya.....37

2 : İlk Keşif.....43

3 : Amerika’daki İspanya.....50

4 : Kuzey Amerika’yı Keşif.....58

ÜNİTE 2 : SÖMÜRGEÇİ YERLEŞİM (1587 – 1770).....66

Bölüm 3 : Sömürgeci Amerika.....70

1 : İlk İngiliz Yerleşimleri.....71

2 : Yeni İngiltere Sömürgeleri.....78

3 : Orta Sömürgeleri.....84

4 : Güney Sömürgeleri.....88

5 : Diğer Avrupa Yerleşimleri.....94

Bölüm 4 : Sömürgelerin Büyümesi.....102

1 : Sömürgelerde Hayat.....103

2 : Devlet, Din ve Kültür.....110

3 : Amerika’daki Fransız ve Britanya Savaşı.....116

4 : Fransız ve Hindistan Savaşı.....	120
--------------------------------------	-----

ÜNİTE 3 : BİR MİLLET, ULUS MEYDANA GETİRME

(1763 – 17919).....	128
----------------------------	------------

<u>Bölüm 5 : Özgürlük Yolu.....</u>	<u>132</u>
-------------------------------------	------------

1 : Vergi Tahsilatı.....	133
--------------------------	-----

2 : Sömürgeci Birlik Kurma.....	138
---------------------------------	-----

3 : Ordulara Çağrı.....	142
-------------------------	-----

4 : Özgürlüğe Hareket.....	148
----------------------------	-----

Özgürlüğün İlanı.....	156
-----------------------	-----

<u>Bölüm 6 : Amerikan Devrimi.....</u>	<u>162</u>
--	------------

1 : İlk Yıllar.....	163
---------------------	-----

2 : Savaş Devam Ediyor.....	171
-----------------------------	-----

3 : Savaş Batıya ve Güneye Kayıyor.....	176
---	-----

4 : Savaşın Kazanılması.....	182
------------------------------	-----

<u>Bölüm 7 : Daha Bütün Bir Birlik.....</u>	<u>188</u>
---	------------

1 : Konfederasyon Fırkası.....	189
--------------------------------	-----

2 : Kongre ve Uzlaşma.....	196
----------------------------	-----

3 : Hükümetin Yeni Planı.....	204
-------------------------------	-----

4 : Anayasayı Tasdik.....	209
---------------------------	-----

<u>Bölüm 8 : Yeni Bir Millet.....</u>	<u>256</u>
---------------------------------------	------------

1 : İlk Başkan.....	257
---------------------	-----

2 : İlk Çekişmeler.....	262
-------------------------	-----

3 : İlk Politik Partiler.....	266
-------------------------------	-----

4 : Başkan John Adams.....	270
----------------------------	-----

<u>Bölüm 9 : Jefferson Dönemi</u>	276
1 : Cumhuriyetçiler Gücü Ele Alıyor.....	277
2 : Lovisiana Alımı.....	281
3 : Kargaşa Dönemi.....	289
4 : 1812 Savaşı.....	296
<u>Bölüm 10 : Büyüme ve Genişleme</u>	304
1 : Ekonomik Büyüme.....	305
2 : Batı Sınırı.....	313
3 : Birlik ve Bölgecilik.....	318
4 : Monroe Doktrini.....	322
ÜNİTE 5 : BÜYÜYEN MİLLET (1820 – 1860)	328
<u>Bölüm 11 : Jackson Dönemi</u>	332
1 : Adams’dan Jackson’a.....	333
2 : Jackson Demokrasisi.....	336
3 : Toprak Üzerine Tartışmalar.....	342
4 : Jackson ve Banka.....	348
<u>Bölüm 12 : Monifesto Kaderi</u>	354
1 : Oregon Sikesi.....	355
2 : Teksas İçin Özgürlük.....	362
3 : Yeni Meksika ve Kaliforniya.....	368
4 : Meksika’yla Savaş.....	372
5 : Utah ve Kaliforniya’da Yeni Görüşmeler.....	376
<u>Bölüm 13 : Kuzey ve Güney</u>	384
1 : Kuzey Ekonomisi.....	385
2 : Kuzey Toplumu.....	390

3 : Güney Pamuk Krallığı.....	396
4 : Güney Toplumu.....	401

<u>Bölüm 14 : Reform Dönemi.....</u>	410
1 : Sosyal Reform.....	411
2 : Kölelik Kaldırılması, Taraftarları.....	416
3 : Kadın Harekatı.....	424

ÜNİTE 6 : İÇ SAVAŞ VE YENİDEN YAPILANMA.....432

<u>Bölüm 15 : İç Savaşa Giden Yol.....</u>	436
1 : Kölelik ve Batı.....	437
2 : Bir Millet Bölünüyor.....	442
3 : Köleliğe Mücadele Daveti.....	448
4 : Ayrılma ve Savaş.....	453

<u>Bölüm 16 : İç Savaş.....</u>	460
1 : İki Taraf.....	461
2 : Savaşın İlk Yılları.....	466
3 : Özgürlüğe Çağrı.....	472
4 : İç Savaşta Hayat.....	482

<u>Bölüm 17 : Yeniden Yapılanma ve Kötü Sonuçları.....</u>	494
1 : Yeniden Yapılanma Planları.....	495
2 : Kontroldeki Radikaller.....	499
3 : Yapılanma Sürecinde Güney.....	504
4 : Yeniden Yapılanma Bitiyor.....	508
5 : Güneydeki Değişim.....	513

ÜNİTE 7 : MİLLETİ YENİDEN YAPILANDIRMA.....520

Bölüm 18 : Batı Sınırı.....524

1 : Madencilik Hamleleri.....525

2 : Kovboylar ve Çiftçiler.....531

3 : Yerli Amerikalı Çabaları.....538

4 : Çiftçiler Protestoda.....544

Bölüm 19 : Sanayi Gelişimi.....550

1 : Demiryolları Ön Planda.....551

2 : İcatlar.....556

3 : Büyük İş Dönemi.....560

4 : Sanayi İşçileri.....566

Bölüm 20 : Şehirleşen Amerika.....574

1 : Yeni Göçmenler.....575

2 : Şehre Göç.....584

3 : Değişen Kültür..... 590

ÜNİTE 8 : REFORM, GENİŞLEME VE SAVAŞ (1865 – 1920).....598

Bölüm 21 : Sürekli Reformlar.....602

1 : İlerleyen Hareket.....603

2 : Kadınlar ve İlerlemeler.....609

3 : İlerleyen Başkanlar.....616

4 : Reformdan Çıkarılma.....622

Bölüm 22 : Deniz Asırı Genişleme.....630

1 : Genişleyen Ufuklar.....631

2 : Pasifikte Emperyalizm.....635

3 : İspanya – Amerika Savaşı.....	640
4 : Latin Amerika Politikaları.....	646
<u>Bölüm 23 : Birinci Dünya Savaşı.....</u>	<u>654</u>
1 : Avrupa’da Savaş.....	655
2 : Amerikalıların Savaşa Giden Yolu.....	660
3 : Amerikalılar Müttefiklere Katılıyor.....	665
4 : Yurttaki Savaş.....	670
5 : Barış Arayışları.....	674
ÜNİTE 9 : KARGAŞALI YILLAR (1919 – 1945).....	684
<u>Bölüm 24 : Jazz Dönemi.....</u>	<u>688</u>
1 : Kargaşa Zamanı.....	689
2 : Normalliğe Özlem.....	693
3 : Hareketlenen Ekonomi.....	698
4 : Çalkantılı Yirmiler.....	702
5 : Çatışan Kültürler.....	708
<u>Bölüm 25 : Depresyon ve FDR.....</u>	<u>714</u>
1 : Büyük Çöküntü.....	715
2 : Roosevelt’in Yeni Anlaşması.....	720
3 : Çöküntü Döneminde Yaşam.....	728
4 : Yeni Anlaşmanın Etkileri.....	733
<u>Bölüm 26 : İkinci Dünya Savaşı.....</u>	<u>740</u>
1: Savaşa Giden Yol.....	741
2 : Savaş Başlıyor.....	745
3 : Yurt Cephesinde.....	750
4 : Avrupa ve Afrika’da Savaş.....	755

5 : Pasifikte Savaş.....	761
--------------------------	-----

ÜNİTE 10 : DÖNÜM NOKTALARI (1945 – 1975).....768

<u>Bölüm 27 : Soğuk Savaş Dönemi.....</u>	768
---	-----

1 : Soğuk Savaş Kökenleri.....	772
--------------------------------	-----

2 : Savaş Öncesi Politikalar.....	780
-----------------------------------	-----

3 : Kore Savaşı.....	785
----------------------	-----

4 : Kızıl Korku.....	789
----------------------	-----

<u>Bölüm 28 : 1950’lerde Amerika.....</u>	796
---	-----

1 : Eisenhower İç Politikası.....	797
-----------------------------------	-----

2 : Eisenhower ve Soğuk Savaş.....	800
------------------------------------	-----

3 : 1950’li Zenginlik.....	807
----------------------------	-----

4 : Bollukta Sorunlar.....	813
----------------------------	-----

<u>Bölüm 29 : Sivil Hakları Dönemi.....</u>	820
---	-----

1 : Sivil Haklar Hareketi.....	821
--------------------------------	-----

2 : Kenedy ve Johnson.....	826
----------------------------	-----

3 : Çaba Devam Ediyor.....	830
----------------------------	-----

4 : Diğer Gruplar hak Arıyor.....	838
-----------------------------------	-----

<u>Bölüm 30 : Vietnam Dönemi.....</u>	846
---------------------------------------	-----

1 : Kenedy’nin Yabancı (Dış) Politikası.....	847
--	-----

2 : Vietnam Savaşı.....	852
-------------------------	-----

3 : Yurttta Vietnam Yılları.....	858
----------------------------------	-----

4 : 1968 Krizi.....	862
---------------------	-----

5 : Nixon ve Vietnam.....	867
---------------------------	-----

ÜNİTE 11 : MODERN AMERİKA (1968 SONRASI)876

Bölüm 31 : Denge Arayışı.....880

1 : Nixon'un Dış Politikası.....881

2 : Nixon ve Watergate.....886

3 : Toparlanma Dönemi.....892

4 : Carter Başkanlığı.....897

Bölüm 32 : Yeni Çekişmeler.....904

1 : Reagan Başkanlığı.....905

2 : Bush Başkanlığı.....910

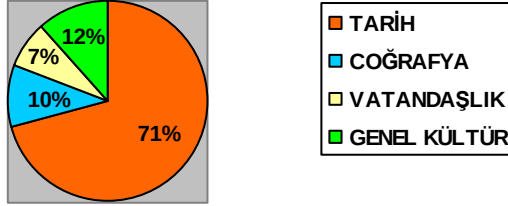
3 : Clinton Başkanlığı.....918

4 : 21. Yüzyıla Doğru.....924

2.4.2. Ders kitabının konuları

The Amerikan Journey adlı ders kitabı 930 sayfadır. Ders kitabında konuların anlatıldığı kısım ise 880 sayfadır. Ders kitabı içerisinde tarih, coğrafya, vatandaşlık, genel kültür konularına yer verilmiştir.

The American Journey Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi; ders kitabının %71'i tarih konularına;%10'u coğrafya konularına,%7'si vatandaşlık bilgisi konularına ,%12'si de genel kültür konularına ayrılmıştır

Ders kitabında konuların anlatıldığı 880 sayfa içerisinde 623 sayfa tarih,89 sayfa coğrafya,65 sayfa vatandaşlık bilgisi,103 sayfa genel kültür konuları yer alır.

623 sayfalık tarih konuları içerisinde; Amerikan tarihi anlatılmıştır. İlk Amerikalılardan başlayarak günümüz ABD'ne kadar yaşanan birçok siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel gelişme verilmiştir.

89 sayfalık coğrafya konuları içerisinde; Amerika'nın coğrafi yapısı ve harita bilgisi konularına değinilmiştir.

65 sayfalık vatandaşlık bilgisi konuları içerisinde; Amerikan anayasasının tarihçesini ve maddelerini, ayrıca

öğrencilere haklarını arama alışkanlığı kazandırmayı amaçlayan etkinliklere yer verilmiştir.

103 sayfalık genel kültür konuları içerisinde; Amerikan bayraklarından Amerikan kültürü giyim kuşam yaşam tarzı hakkında bilgiler verilmiştir.

Şimdi ders kitabındaki konuları ayrı ayrı inceleyelim:

2.4.2.1. Tarih konuları

1. Ünite ‘Farklı Dünyalar Karşılaşıyor’ başlığını taşımaktadır. 1. Ünite iki bölümden oluşur. 1. bölüm; ‘İlk Amerikalılar’ başlığı ile verilmiştir. Ders kitabının 16. ve 35. sayfaları arasında yer alan 1. bölüm 3 dersten oluşur. 1. ders ‘İlk Topluluklar’ başlığını taşır. Günümüz Amerika’sının ilk Amerikalılar tarafından oluşturulduğu anlatılır. Bu ilk toplulukların hala örf ve adetlerine bağlı olarak yaşadıkları belirtilmektedir. Kuzey Amerika’ya gelen ilk toplulukların Asya’dan Bering boğazını geçerek geldikleri söylenmektedir. 2. ders ‘Şehirler ve İmparatorluklar’ başlığını taşır. Maya, Aztek ve İnka Medeniyetlerinden bahsedilir. 3. ders ‘Kuzey Amerika Toplulukları’ başlığı ile ilk çağda Kuzey Amerika’daki etnik yapıdan bahsedilmiştir.

Ders kitabının 36. ve 65. sayfaları arasında yer alan 2. bölüm, ‘Amerikalıları Keşif’ başlığını taşır. Dört dersten meydana gelen bölümde 1. ders, ‘Değişen Dünya’ başlığını taşır. Coğrafi keşifler ve sonuçları, Eski Afrika krallıkları, Avrupa’da

yaşanan Rönesans ve etkilerinden bahsedilmiştir. ‘İlk Keşif’ başlığını taşıyan 2. derste; Marco Polo, Bartholomev Dias, Vasco da Gama’nın keşifleri anlatılır. 3. ders, ‘Amerika’daki İspanya’ başlığı ile İspanyolların Amerika’daki ticaretleri anlatılır. 4. ders ‘Kuzey Amerika’yı Keşif’ başlığını taşır. Yeniçağ’da Avrupa’da yaşanan reform hareketleri ve sonuçlarından bahsedilir. Avrupa ülkelerinin Kuzey Amerika’yı nasıl keşfettikleri anlatılır.

2. Ünite ‘Sömürgeci Yerleşim’ başlığını taşır. Ünite iki bölümden oluşmaktadır. Ders kitabının 70. ve 101. sayfaları arasında yer alan 3. bölüm ‘Sömürgeci Amerika’ başlığını taşır ve 5 dersten oluşur. 1. derste, ‘İlk İngiliz Yerleşimleri’ başlığı ile Amerika’ya yerleşen ilk İngiliz topluluklarından bahsedilir. 2.ders ‘Yeni İngiltere Sömürgeleri’ başlığı ile İngiltere yerleşimleri, Kral Philip’in açtığı savaş anlatılır. 3.ders ‘Orta Sömürgeleri’ başlığı ile Orta Amerika’da koloni kuran devletlerden bahsedilir. 4 derste ‘Güney Sömürgeleri’ başlığı ile Kuzey Amerika’nın güneyinde koloni kuran devletlerden bahsedilir. 5. ders ‘Diğer Avrupa Yerleşimleri’ başlığı ile Kuzey Amerika’nın diğer yerlerinde kurulan kolonilerden bahsedilir.

102. ve 127. sayfalar arasında kalan 4. bölüm ‘Sömürgeler Büyüyor’ başlığı ile 4 dersten oluşur. Bu bölümde Kuzey Amerika’ya gelen İngiliz, İskoç, Portekiz, Alman, Hollandalı, Fransız, İsveç ve Finlandiya gibi göçmenlerin Kuzey Amerika topraklarına kolayca adapte olduğu ve bölgenin dillerini önemli

ölçüde benimsediklerinden bahsedilir. Kolonilerdeki kültürel, dini, ekonomik, siyasi özelliklerden bahsedilmiştir.

3. Ünite, ‘Bir Millet, Bir Ulus Meydana Getirme (1763 – 1791)’ başlığını taşımaktadır. Ünite 3 bölümden meydana gelmektedir.

132. ve 161. sayfalar arasında yer alan 5. bölüm ‘Özgürlüğe Giden Yol’ başlığını taşımaktadır. 4 dersten oluşur. Bu bölümde; Kuzey Amerika’daki kolonilerin özgürlüğe giden yolda gösterdikleri çabaların bugün de çok önem arz ettiğinden bahsedilir. Britanya politikalarına karşı gösterilen özgürlük hareketinde Boston Katliamı, John Adams’ın çalışmaları, Boston çay partisi, Bunker Hill Savaşı’ndan ve özgürlük yolunda yaşananlardan bahsedilir.

6. bölüm kitabın 162. ve 187. sayfaları arasında yer alır. ‘Amerikan Devrimi’ başlığını alan bu bölümde; 1776 yılında Birleşik Devletler özgürlüğünü beyan etmesine rağmen, o dönemde hiçbir ülke Amerika Birleşik Devletleri’ni özgür bir millet olarak tanımadığı anlatılmıştır. Fransa, Britanya, İspanya ve diğer Avrupa ülkelerinin kendilerini tanımalarını sağlamak için gösterdikleri çabalardan bahsedilir. George Washington’un çalışmaları anlatılır.

188. ve 251. sayfalar arasında yer alan 7. bölüm ‘Daha Bütün Bir Birleşme’ başlığını taşımaktadır. Bu bölümde; Amerikan kolonileri Britanya ile politik bağlarını koparıktan

sonra bağımsız hükümetler oluşturmaya çalıştıklarından bahsedilir. İç siyasette yaşanan çalkantılar ve uzlaşma çalışmalarının anlatıldığı bu bölümde 1788 yılında ilk Anayasanın nasıl oluşturulduğu açıklanır.

4 Ünite, ‘Yeni Cumhuriyet’ başlığını taşımaktadır. Ünite üç bölümden meydana gelir. Ders kitabının 256. ve 275. sayfaları arasında yer alan 8. bölüme ‘yeni Bir Millet ‘ başlığı verilmiştir. 8. bölüm dört dersten oluşur. Bu bölümde; George Washington yönetiminin yeni bir hükümet kurmada karşılaştıkları zorluklar, 1790’lı yıllarda başlayan ihtilal ve savaşın Avrupa’ya sıçraması sonucu Washington ve John Adams’ın bütün çabalarına rağmen, Birleşik devletlerin Avrupa güçleri ile girilen siyasi çekişmeleri konu edilir. Başkan Washington’un ve John Adams’ın hayatı ve özellikleri anlatılır.

276. ve 303. sayfalar arasında yer alan 9. bölüm ‘Jefferson Dönemi’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Jefferson’un Amerika Başkanı olması ile birlikte Cumhuriyetçilerin iktidara geldiği söylenmektedir. Cumhuriyetçilerin getirdikleri yenilikler ve federaller ile aralarındaki çekişmeler, 1812 yılında yaşanan iç savaş konu edilir.

304. ve 327. sayfalar arasında kalan 10. bölüm, ‘Büyüme ve Genişleme’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; 1790 ve 1825 yılları arasında tekstil, Amerikan ekonomisinde önemli bir rol oynadığından, aynı dönemde birçok

insanın batıya göç ettiğinden, 1823’de Birleşik Devletler Monroe Doktrini ile Amerika’da baskın bir role sahip olduklarından, bu faktörlerin ulusu şekillendirmede etkin olduğundan bahsedilmektedir.

5. Ünite, ‘Büyüyen Millet’ başlığını taşımaktadır. Ünite, dört bölümden oluşur. 332. ve 353. sayfalar arasında yer alan 11. bölüm ‘Jackson Dönemi’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Başkan Adrew Jackson döneminden bahsedilmiştir. Jackson’a birçok Amerikalının hayran olduğu, halktan biri olduğu için de 4 Mart 1929’daki konuşmasına çok büyük bir kalabalığın dinlemeye geldiği anlatılır. Jackson’un eşitlik adına çok şey yaptığı vurgulanır.

354. ve 383. sayfalar arasında yer alan 12. bölüm, ‘Manifesto Kaderi’ başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bu bölümde; Kaliforniya’nın kuzeyinde yer alan Oregon ülkesinden, Texas’ın bağımsızlığına kavuşmasından ve Meksika ile yapılan savaşlardan ve sonuçlarından bahsedilir.

384. ve 409. sayfalar arasında yer alan 13. bölüm ‘Kuzey ve Güney’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Birleşik Devletlerin kuzey bölgelerinde ekonominin daha az gelişmiş olduğu, güney bölgelerinde daha fazla fabrikanın olduğu söylenmektedir. Ekonomik faaliyetlerin halkın yaşam tarzını da etkilediğinden bahsedilmiş, kuzey toplumu ile güney toplumu arasındaki farklılıklar açıklanmıştır.

Ders kitabının 410. ve 431. sayfaları arasında yer alan 14. bölüm ‘Reform Dönemi’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Reform fikrinin Amerikan tarihi boyunca tehdit oluşturduğundan bahsedilir. 1800’li yılların ortalarında, Amerikan reformcu hasta insanların zulme maruz kaldığı ya da bunun gibi sosyal problemler üzerinde yoğunlaştıkları anlatılır. Eğitim alanında yaşana reformlardan, öğretmenleri hayat standartlarının geliştirildiğinden, kadınların da birçok alanda söz sahibi olmaya başladıklarından bahsedilir.

6. Ünite ‘İç Savaş ve Yeniden Yapılanma’ başlığını taşımaktadır. Ünite, 3 bölümden oluşmaktadır. Ders kitabının 436. ve 459. sayfaları arasında yer alan 15. bölüm ‘İç Savaşa Giden Yol’ başlığını almıştır. Köleliğin, iç savaş öncesi yıllarda, Kuzey ve Güneyin bölünmesinde ana neden olduğundan bahsedilir. Kölelik, Kuzey ve Güney arasında iç savaşa ve birliğin bozulmasına sebep olmuştur. Bugün bile, Amerikalıların kölelik yasası ile uğraştığı belirtilmektedir.

460. ve 493. sayfalar arasında yer alan 16. bölüm, ‘İç Savaş’ başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bu bölümde; iç savaşın Birleşik Devletleri oluşturduğundan, Güneyin ekonomisini çökertirken, Kuzey ve Batı’nın hızla gelişmesine katkıda bulunduğundan bahsedilir. Afrikalı Amerikalıların bağımsızlıklarını kazandıklarından ve ayrıca iç savaşın eyaletler üzerinde federal hükümetin gücünü kurduğundan bahsedilmektedir.

494. ve 519. sayfalar arasında yer alan 17. bölüm, ‘Yeniden Yapılanma ve Kötü Sonuçları’ başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bu bölümde; yeniden yapılanmanın hükümet ve sivilin hakları konusunda sorunlar ortaya çıkardığından bahsedilir. Federal hükümetin ve eyaletlerin haklı güçleri üzerine olan tartışmanın günümüzde de devam ettiği söylenmektedir. Amerikalıların sivil hakları sağlamada ve bütün Amerika siviline eşit fırsatlar sağlamada birçok problemle boğuştuğu açıklanmaktadır.

7. Ünite, ‘Milleti Yeniden Yapılandırma’ başlığını taşımaktadır. Ünite, üç bölümden oluşmaktadır. 524. ve 549. sayfalar arasında yer alan 18. bölüm ‘Batı Sınırı’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Yerlilerin, yeni gelen Amerikan göçmenlerinin ilerlemesine karşı gelmelerinden, Yerli – Amerikalı çatışmalarından bahsedilmektedir. Bununla birlikte Birleşik Devletlerin de, ‘Manifesto Kaderi’ rüyasını da gerçekleştirmiş olduklarından bahsedilir.

550. ve 573. sayfalar arasında yer alan 19. bölüm, ‘Sanayi Gelişimi’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; 1900’lü yılların ilk yıllarında ulusun ekonomisinde birçok değişimin oluştuğundan bahsedilir. Büyük, güçlü şirketlerin kurulduğundan, sendikaların organize edildiğinden, iş sahipleri ve işverenlerin daha iyi verim için birlikte çalışma yöntemleri bulmaya çalıştıklarından, bu yıllarda ayrıca günlük yaşamda bir takım değişimlerin olduğundan bahsedilmektedir.

574. ve 601. sayfalar arasında kalan 20. bölüm, ‘Şehirleşen Amerika’ başlığını taşımaktadır. Üç dersten oluşan bu bölümde; 1800’lü yılları ortalarında Yunanistan, Rusya, Hırvatistan, İtalyanlar ve Türklerden birçok göçmenin Amerika’ya büyük gruplar halinde göç ettiklerinden bahsedilir. Göçmenlerin yurtlarını terk ederek Amerika’ya gelmelerinde Amerika’yı ‘Fırsatlar Ülkesi’ olarak görmelerinden kaynaklandığı söylenir. Amerika’daki modern şehir ulusunun da bu yıllar arasında şekillenmeye başladığı açıklanmıştır.

8. Ünite, ‘Reform, Genişleme ve Savaş’ başlığını taşımaktadır. Ünite, üç bölümden oluşur. 602. ve 629. sayfalar arasında yer alan 21. bölüm, ‘Sürekli Reformlar’ başlığını taşımaktadır. Amerika’da 1800’lü yılların sonlarında ve 1900’lü yılların başlarında güç kazandığı söylenmektedir. ‘İlerici Hareket’ olarak adlandırılan bu reformların beraberinde sosyal ve kültürel problemleri getirdiği anlatılır. Kadınların ilk defa oy kullanma hakkını elde ettiğinden ve ilerici başkanlardan bahsedilmektedir.

630. ve 653. sayfalar arasında yer alan 22. bölüm, ‘Deniz Asırı Genişleme’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; 1800’lü yılların sonlarında ve 1900’lü yılların başlarında kazanılan toprak parçalarından, Hawai ve Alaska’nın da Birleşik Devletlere nasıl katıldığından bahsedilir. Günümüzde de Birleşik Devletlerin deniz asırı bölgelere, örneğin Port Riko,

Virgin Adaları, Guam gibi bölgelere sahip olduğu söylenmektedir.

654. ve 683. sayfalar arasında yer alan 23. bölüm, ‘Birinci Dünya Savaşı’ başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bölümde; Birinci Dünya Savaşı’ndan bahsedilmektedir. Savaşta, Birleşik Devletlerin tarafsız kalmasına rağmen daha sonra savaşın içine çekildiğinden, savaşın ülke üzerine derin bir etki bıraktığından ve savaşın bitiminde Birleşik Devletlerin Dünya’nın en büyük güçlerinden biri olarak kabul edildiğinden bahsedilir.

9. Ünite, ‘Çalkantılı Yıllar’ başlığını taşımaktadır. Ünite, üç bölümden oluşur. Ders kitabının 688. ve 713. sayfaları arasında yer alan 24. bölüm, ‘Jazz Dönemi’ başlığını almıştır. Beş dersten oluşan bölümde; insanların 1920’li yıllarda oluşan yeni bir müzikten dolayı bu döneme ‘Jazz Dönemi’ denildiği söylenmiştir. Bu yıllarda Amerika ekonomisinin gelişmesiyle halkın refah seviyesi de yükselmiştir. Ancak bütün Amerikalıların bu ekonomik iyileşmeden faydalanamadıkları belirtilmiştir. Bu yıllarda ırk kavgalarının da arttığından bahsedilmektedir.

714. ve 739. sayfalar arasında yer alan 25. bölüm, ‘Depresyon FDR’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; 1920’li yılların altın günlerinin aslında gizli ve açık olmayan problemlerinin de olduğundan bahsedilmektedir. 1929

yılında yaşanan kargaşa ve etkilerinden, Roosevelt'in çözüm arayışlarından bahsedilir.

740. ve 767. sayfalar arasında yer alan 26. bölüm, 'İkinci Dünya Savaşı' başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bu bölümde; İkinci Dünya Savaşı anlatılmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonunda Birleşik Devletlerin, Dünya'nın en güçlü ulusu olarak ön plana çıktığından, ayrıca güçlü silahların (atom bombasının) tek sahibi olduğundan, bu durumun Birleşik Devletler için yeni sorumluluklar getirdiğinden bahsedilmektedir.

10. Ünite, 'Dönüm Noktaları' başlığını taşımaktadır. Ünite, dört bölümden meydana gelmektedir. Ders kitabının 772. ve 795. sayfaları arasında yer alan 27. bölüm, 'Soğuk Savaş Dönemi' başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği arasında İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan soğuk savaş dönemi anlatılır. İki devlet arasındaki ezeli rekabet, modern dünyanın birçoğunu yeniden şekillendirdiğini belirtmektedir. Kore Savaşı'ndan ve Sovyet Rusya'nın 1991 yılında parçalanmasından bahsedilir.

796. ve 819. sayfalar arasında yer alan 28. bölüm, '1950'lerde Amerika' başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Eisenhower dönemi iç politikalarından, 1950'li yıllarda Amerika ekonomisindeki zenginlikten bahsedilmektedir.

820. ve 845. sayfalar arasında yer alan 29. bölüm, 'Sivil Haklar Dönemi' başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Amerika'da 1950'li ve 1960'lı yıllarda, ırkçılığa ve

ayrımcılığa karşı bir protesto dalgasının başladığı söylenmektedir. Eşitlik adına düzenlenen kampanyalar tam sonuç vermesede, bir takım sivil hakları elde ettiği anlatılmıştır.

846. ve 875. sayfalar arasında yer alan 30 bölüm, ‘Vietnam Dönemi’ başlığını taşımaktadır. Beş dersten oluşan bu bölümde; Kenedy’nin dış politikasından ve Vietnam Savaşı’ndan bahsedilmiştir. Vietnam Savaşı’nın ülke içinde yarattığı kaos ve 1968 krizi anlatılmaktadır.

11. Ünite, ‘Modern Amerika’ başlığını taşımaktadır. Ünite iki bölümden oluşmaktadır. 880. ve 903. sayfalar arasında yer alan 31. bölüm, ‘Denge Arayışı’ başlığını almıştır. Dört dersten oluşan bölümde; Başkan Nixon’un dış politikasından, Amerikan toplumunun ulusa ve hükümete bakış açılarının değerlendirmesi yapılmıştır.

904. ve 931. sayfalar arasında yer alan 32. bölüm, ‘Yeni Çekişmeler’ başlığını taşımaktadır. Dört dersten oluşan bu bölümde; Reagon, Bush ve Clinton başkanlığında Amerika’daki değişimlerden bahsedilir. Amerika’da yaşanan teknolojik, tıbbi ve sanayi alanında yaşanan yeni gelişmeler anlatılır.

2.4.2.2. Coğrafya konuları

The American Journey adlı ders kitabında coğrafya konuları, bölümler içerisinde tarih konuları ile beraber verilmiştir. Bölüm sonlarında da coğrafya çalışmaları, harita becerileri gibi köşeler oluşturulmuştur.

Ders kitabının 1. ve 6. sayfaları arasında yer alan ‘Coğrafya El Kitabı’ başlıklı bölümde coğrafyanın tanımı yapılmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri’nin coğrafi yapısından bahsedilmektedir. Öğrencilerden ‘Çizelge Çalışması’ yapılması istenmiş ve Amerika Birleşik Devletleri’nin eyaletlerinin coğrafi özellikleri verilmiş, coğrafyanın beş temasından bahsedilmiştir. (Coğrafi konum, yer, insan ve çevre etkileşimi, hareket, bölge)

Ders kitabının 7. ve 10. sayfaları arasında yer alan bölüm ‘Coğrafyanın Birleşik Devletler Tarihine Etkisi’ başlığını taşımaktadır. Bu bölümde coğrafi özelliklerin Amerikan tarihindeki etkisine değinilmiştir. 1. Ünite, Pasifik kıyılarında yaşayan yerli Amerikalıların ılıman iklimden, balığın ve bitkilerin bolluğundan dolayı zengin oldukları coğrafyanın etkisine örnek olarak verilmiştir.

1. Ünite, ‘Farklı Dünyalar Karşılaşıyor’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisindeki coğrafya konularına baktığımız zaman; 1. bölüm içerisinde, ders kitabının 17. ve 18. sayfalarında buzul çağından, Asya’daki insanların Asya ile Kuzey Amerika’yı birbirine bağlayan Bering boğazını kullanarak Kuzey Amerika’ya göç ettiklerinden bahseder. ‘Harita Çalışması’ bölümünde, tarih öncesi toplulukların Amerika’dan Güneye göç ettiklerini belirten bilgi verilmiş ve bu bilgi ışığında göçün hangi noktalardan gerçekleştiği soru olarak öğrencilere sorulmaktadır.

2. bölüm içerisinde, ders kitabının 39. ve 40. sayfalarında, Arap coğrafyacıların bilgilerinin kullanılarak daha doğru haritalar çizilmeye başlandığı anlatılır. Zaman geçtikçe denizciler için daha iyi araçlar geliştirildiğinden bahsedilir. ‘Harita Çalışması’ bölümünde, İlkçağ’da Afrikalı ticaret krallıklarının faaliyetlerini gösteren bir harita verilmiş ve öğrencilere harita ile ilgili sorular sorulmuştur.

2. Ünite, ‘Sömürgeci Yerleşim’ başlığını taşımaktadır. Ders kitabının 66. sayfasında ‘Amerika Haritası’ başlığı ile öğrencilerden Amerika’nın haritasının çizilmesi ve üzerine önemli noktaların işaretlenmesi istenmektedir. 3. bölüm içerisinde, ders kitabının 73. sayfasında ‘Harita Çalışması’ başlığı ile 1500 ve 1600’lü yıllarda Atlantik ve çevresinin haritası verilmiştir. İngilizlerin kurdukları koloniler gösterilmektedir. 106. sayfada, ‘Harita Çalışması’ bölümünde Britanya, Afrika ve Batı Hindistan sömürgeleri arasındaki üçgen ticaret yolları verilmiştir.

4. bölümde, ders kitabının 116. ve 117. sayfalarında, İngiltere ve Fransa arasındaki siyasi ilişkilerden bahsedilmiştir. Sayfa 122’deki ‘Harita Çalışması’ bölümünde ‘Fransız – Hindistan Savaşı’nın haritası verilmiştir. 124. sayfada ‘Coğrafya’ bölümünde İngiltere’nin genel özelliklerinden bahsedilmiştir.

3. Ünite ‘Bir Millet, Bir Ulus Meydana Getirme’ başlığını taşımaktadır. 5. bölüm içerisinde sayfa 134’deki ‘Harita Çalışması’ bölümünde 1763 yılında Kuzey Amerika’da 13

koloninin haritası verilmiştir. 6. bölüm içerisinde, 176. sayfadaki ‘Coğrafya’ köşesinde ‘Vincennes’deki Zafer’ başlığı ile Rogers Clark adlı bir yarbayın Ohio nehrini geçerek Britanyalılardan Vincennes kasabasını nasıl ele geçirdiği anlatılır. 7. bölüm içerisinde, 192. sayfada yer alan ‘Coğrafya’ köşesinde, ‘Yeni Toprak Politikaları’ başlığı ile Appalachian Dağları’nın batısında yaşayan yerlilerin zamanla gelişerek Birleşik Devletlere katılma politikalarından bahsedilir. 191. sayfadaki ‘Harita Çalışması’ bölümünde orijinal devletlerin batı bölgelerindeki toprak isteklerinden bahsedilmiştir. 193. sayfada yer alan ‘Harita Çalışması’ bölümünde kuzeybatı kolonilerinden bahsedilmiştir.

4. Ünite ‘Yeni Cumhuriyet’ başlığını taşımaktadır. 8. bölümde, 263. sayfada yer alan ‘Coğrafya’ köşesinde Ohio eyaletinin kuruluşu anlatılır. Appalachian Dağları ve Misisipi Nehri arasında kalan bölge anlatılır. 264. sayfada yer alan ‘Harita Çalışması’ bölümünde General Anthony Wayne’nin savaş bölgesi anlatılmaktadır. 9. bölüm içerisinde, 278. sayfada yer alan ‘Harita Çalışması’ bölümünde demokratik ve cumhuriyetçilerin seçim bölgelerinin haritası verilmiştir. 283. ve 284. sayfalarda yer alan ‘Coğrafya’ köşesinde ‘Lewis ve Clark’ başlığı ile Louisiana Kolonisi’nden bahsedilmiştir. 283. sayfada yer alan ‘Harita Çalışması’ bölümünde Louisiana Kolonisi’nin haritası verilmiştir. 10. bölüm içerisinde, 313. sayfada ‘Coğrafya’ köşesinde ‘Batıya Gidiş’ başlığı ile 1800’lü yıllarda Amerika’daki ulaşımdan bahsedilmiştir. Yine sayfa 314’de ‘Harita Çalışması’ bölümü verilmiştir.

5. Ünite 'Büyüyen Millet' başlığını taşımaktadır. 12. bölüm içerisinde, ders kitabının 355. ve 356. sayfalarında yer alan 'Coğrafya' köşesinde, Oregon ülkesi anlatılmıştır. 368. ve 369. sayfalarda Santa Fe Trail'den bahsedilmiştir. 372. ve 373. sayfalarda 'Artan Gerilim' başlığı ile Birleşik Devletler ile Meksika arasındaki siyasi anlaşmazlıktan bahsedilmiştir. 376. ve 377. sayfalarda yer alan 'Coğrafya' köşesinde, Kaliforniya'dan bahsedilmiştir. 386. sayfada yer alan 'Coğrafya' köşesinde 'Buhar Gemisi' başlığı ile Robert Fulton'un buhar gemisinin icadından sonra nehirlerdeki seyahatin geliştiğinden bahsedilir. Yine ünite içerisinde, ders kitabının 343., 358., 365., 374. ve 387. sayfalarında 'Harita Çalışması' bölümlerine yer verilmiştir.

6. Ünite 'İç Savaş ve Yeniden Yapılanma' başlığını taşımaktadır. 16. bölüm içerisinde, ders kitabının 461. ve 462. sayfalarında yer alan 'Coğrafya' köşesinde 'Tarafları Seçme' başlığı ile köleliğe izin veren eyaletlerden bahsedilmektedir. 469. sayfada yer alan 'Coğrafya' köşesinde General Grant'ın konfederasyon için çalışmaları anlatılır. Ünite içerisinde, ders kitabının 444., 456., 468., 484., 486., 501. ve 510. sayfalarında 'Harita Çalışması' bölümlerine yer verilmiştir.

7. Ünite 'Milleti Yeniden Yapılandırma' başlığını taşımaktadır. 18. bölüm içerisinde ders kitabının 532. sayfasında 'Uzun Sürüş' başlığı ile 'Coğrafya' köşesi yer almaktadır. 534. ve 535. sayfalarda yer alan 'Coğrafya' köşesinde, değişimlerden bahsedilir. 575. ve 576. sayfalarda 'Yeni Göç' başlığı ile

dünyadaki birçok milletin Amerika'ya göç ettiğinin ve bunun sonuçlarının üzerinde durulur. 584. ve 585. sayfalarda 'Yetişen Şehirler' başlığı ile 1800'lü yılların sonlarındaki Amerikan şehirlerinin özellikleri anlatılır. Ünite içerisinde 553. ve 568. sayfalarda 'Harita Çalışması' bölümü yer alır.

8. Ünite 'Reform, Genişleme ve Savaş' başlığını taşımaktadır. 22. bölüm içerisinde, ders kitabının 635. ve 636. sayfalarında 'Hawaii' başlığı ile Hawaii Adaları'ndan bahsedilir. Ünite içerisinde, ders kitabının 611., 637., 642., 657., 666. ve 676. sayfalarında 'Harita Çalışması' bölümlerine yer verilmiştir.

9. Ünite 'Kargaşalı Yıllar' başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde, ders kitabının 729., 756., 762. sayfalarında 'Harita Çalışması' bölümüne yer verilmiştir.

10. Ünite 'Dönüm Noktaları' başlığını taşımaktadır. 27. bölüm içerisinde, ders kitabının 775. sayfasında yer alan 'Coğrafya' köşesinde Sovyet Rusya'dan bahsedilmiştir. Ünite içerisinde, ders kitabının 774., 782., 786., 802., 822., 850. ve 868. sayfalarında ise 'Harita Çalışması' bölümleri yer almaktadır.

11. Ünite 'Modern Amerika' başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde, ders kitabının 912. ve 925. sayfalarında 'Harita Çalışması' bölümlerine yer verilmiştir.

2.4.2.3. Vatandaşlık bilgisi konuları

‘The American Journey’ adlı ders kitabı içerisinde yer alan vatandaşlık bilgisi konularına kısaca değinecek olursak;

1. Ünite, ders kitabının 32. sayfasında ‘Vatandaşlık’ bölümü yer almaktadır. Bu bölümde Kuzey Amerika yerli topluluklarının devlet yönetiminde kompleks politik sistemleri olduğundan bahsedilir. 54. sayfada yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde İspanya kolonilerindeki yönetimden bahsedilir.

2. ünite, ders kitabının 74. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde, Virginia şirketi, George Yeardley adında bir yönetici başkanlığında işçilere bazı yerel kanunlar tanıdığından bahsedilir. 80. sayfada yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde Massachussetts’deki yönetimden bahsedilir. 111. ve 112. sayfalar arasında yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde ise kolonilerdeki yönetimden ve koloni halkının haklarından bahsedilir.

3. Ünite, ders kitabının 142. sayfasında yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde ‘Kıtasal Kongre’ başlığı altında Amerikan menfaatlerini temsil için kurulan politik heyet ve bu heyetin amaçlarından söz edilir. Ders kitabının 156. ve 159. sayfalarında, kongrede kabul edilen maddeler verilmiştir. 201. sayfada yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümünde Franklin liderliğinde kurulan bir kongrenin ‘Büyük Komite’ adıyla anlaşmazlıkları çözmeye çabaladıklarından bahsedilir. 209. ve 210. sayfalar arasındaki ‘Vatandaşlık’ bölümünde ise federaller ve antifederallerden bahsedilmektedir. Ders kitabının 214. ve 251.

sayfaları arasında ‘Vatandaşlık El Kitabı’ başlığı ile, kabul edilen ilk anayasanın özelliklerinden bahsedilerek anayasanın maddeleri verilmiştir.

4. üniteye yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümleri şunlardır: Ders kitabının 268. sayfasında yer alan bölümde insan haklarından bahsedilmektedir. 272. sayfada yer alan bölümde ‘Birleşik Devletin Sağları’ başlığı ile Virginia’daki yönetimden bahsedilmiştir. 279. ve 280. sayfalarda yer alan bölümde ise Jefferson’un başkanlığından önce federallerin bölge mahkemelerini kurmak için hukuki kanunu hazırladıkları belirtilir. Bölge mahkemelerinden bahsedilir.

5. Üniteye yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümlerinden söz edecek olursak; ders kitabının 336. ve 337. sayfalarında yer alan bölümde ‘Yeni Oy’ başlığı ile 1828’li yıllarda 24 devletten 22 tanesinin insanlara seçme ve seçilme hakkını sağlamak için anayasalarını değiştirdiklerinden bahsedilmektedir.

6. Üniteye yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümlerinden söz edecek olursak; ders kitabının 473. ve 474. sayfalarında yer alan bölümde parlamento ve özelliklerinden bahsedilmiştir. 500. sayfada yer alan bölümde, anayasada yapılan 14. düzenlemeden bahsedilir. Kongrenin, Afrikalı Amerikalıların kazandıkları haklarını kaybetmemesi için çalışmalar yaptığından söz edilir.

7. Üniteye vatandaşlık bilgisi konularına yer verilmemiştir.

8. Ünite de yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümleri kısaca şunlardır: Ders kitabının 604. sayfasında yer alan bölümde gelişen şehirlerden, genişleyen haklardan bahsedilir. Ulusal Belediye Birliği gibi birtakım kuruluşlar kurularak şehirler daha dürüst ve daha etkili yönetilmeye çalışıldığından bahsedilir. 607. sayfada ise demokrasiden ve anayasadaki 17. düzenlemeden bahsedilmiştir.

9. Ünite de vatandaşlık bilgisi konularına yer verilmemiştir.

10. Ünite de yer alan ‘Vatandaşlık’ bölümlerinden kısaca bahsedecek olursak; ders kitabının 783. ve 784. sayfalarında yer alan bölümde Başkan Truman’ın ayrımcılığı sonlandırmasına rağmen Afrikalı Amerikalıların oy kullanma hakkını korumak, yargısız infazı federal suç olarak görülmesini sağlayan kanunu, sivil hakların korunması ve bu haklara toplumun her kesiminin sahip olması gerektiği vurgulanmaktadır.

11. Ünite de Vatandaşlık bilgisi konularına yer verilmemiştir. Ancak, ders kitabında üniteler sonunda Birleşik Devletlerin bayrağının resmi verilmiş ve bayrağın özellikleri anlatılmıştır. Daha sonraki bölümde Birleşik Devletlerin başkanları sırasıyla tanıtılmıştır. Doğum ve ölüm tarihleri, doğum yeri, mesleği, görüşü, baş danışmanlarının isimleri verilmiştir. Bir sonraki bölümde Beyaz Saray’dan bahsedilmiştir. Son olarak da, ‘ Amerika Mirasının Dokümanları’ bölümünde demokraside atılan adımlar ve Amerika’ da sağlanan gelişmeler konu edilir.

2.4.2.4. Genel kültür konuları

American Journey adlı ders kitabı içerisinde yer alan genel kültür konularına ana hatları ile değinecek olursak;

Ders kitabı içerisinde ‘Geçmiş ve Şimdiki Zaman İlişkisi’ bölümü yer almaktadır. Bu bölümde genel kültür konularına yer verilmiştir. Ders kitabının 31. sayfasında yer alan bölümde, haritalarda geçen Amerika yer isimlerinin nereden ve nasıl doğduğuna değinmiştir.

Ders kitabının 39. sayfasında yer alan bölümde, eskiden kâşiflerin yön bulmada kullandıkları ‘Astrolabe’ isimli bir aletten bahsedilmektedir. Günümüzde ise 1993 yılında Birleşik Devletler tarafından uzaya uydular gönderildiği ve bu uydular sayesinde gemilerin yönlerini bulabildiklerinden bahsedilir.

Ders kitabının 53. sayfasında yer alan bölümde, Şükran Günü Yortusu’ndan bahsedilmiştir. İlk Şükran Günü Yortusu’nun 30 Nisan 1598’de, İspanya kolonilerinde yapıldığı söylenmektedir.

Ders kitabının 75. sayfasında yer alan bölümde, Amerikan kolonilerinde yer alan mağazalardan, alış veriştten bahsedilir. Daha sonra Amerika’da yer alan büyük alışveriş merkezleri anlatılır. Amerika’da alışveriş hayatının ne kadar değiştiği söylenmektedir.

Ders kitabının 123. sayfasında yer alan bölümde, Louisina’da bazı kelimelerin Fransızca olduğunu, bunun

nedeninin de bu bölgede Fransız kolonilerinin yer alması olduğu açıklanmıştır.

Ders kitabının 149. sayfasında yer alan bölümde, Benedict Arnold'un Amerikan çıkarlarına zarar veren bir vatan haini olduğundan bahsedilmektedir.

Ders kitabının 165. sayfasında yer alan bölümde, Marly Pitcher ve Deborah Sampson adlı iki kadının ihtilalde savaştıklarını ve günümüzde de Birleşik Devletlerin ordusunun %12'sini oluşturduğundan bahsedilmektedir.

Ders kitabının 174. sayfasında yer alan bölümde, İngiltere ve Fransa'nın 1. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa Birliği'nin temellerini attığından bahsedilir. Günümüzde ise NATO'nun birçok üyesi olduğu anlatılmaktadır.

Ders kitabının 206. sayfasında yer alan bölümde, zaman içerisinde Senato'nun seçimlerini yapma şekillerinin değiştiğinden bahsedilmektedir.

Ders kitabının 209. sayfasında yer alan bölümde, Amerika'da yaşanan 27. değişimden bahsedilir.

Ders kitabının 259. sayfasında yer alan bölümde, daha önce kullanılan mektupların yerini günümüzde e-maillerin aldığından bahsedilmektedir.

Ders kitabının 317. sayfasında yer alan bölümde, tıbbın 1800'lü yıllardan günümüze kadar çok değiştiğinden

bahsedilmektedir. Amerika’da sağlık imkânlarının çok gelişmiş olduğu söylenmektedir.

Ders kitabının 377. sayfasında yer alan bölümde, kot pantolonun tarihçesinden bahsedilmektedir.

Ders kitabının 426. sayfasında yer alan bölümde, bir bayanın ilk defa çizme giydiği ve günümüzde bayan çizmelerinin çok çeşitli olduğundan bahsedilmektedir.

Ders kitabının 455. sayfasında yer alan bölümde, askerlerin yemeleri için yapılan bisküvi katlarından oluşan peksimetten, günümüzde marketlerde satılan çikolatalardan bahsedilmiştir.

Ders kitabının 545. sayfasında yer alan bölümde, 350000 çiftçiden oluşan çiftçi birliğinden bahsedilir.

Ders kitabının 554. sayfasında yer alan bölümde, tren yolculuklarının zaman içerisindeki değişimi anlatılmaktadır.

Ders kitabının 593. sayfasında yer alan bölümde, 1800’den 1930’a kadar kıyafetleri sadece insanların tanıttığından bahsetmektedir. 1980’den sonra ise bilgisayarla istenilen kıyafet görüntülerine ulaşıldığından bahsedilir.

Ders kitabının 632. sayfasında yer alan bölümde, Amerika’nın Japonya ile yaptığı ticareten bahsedilir.

Ders kitabının 656. sayfasında yer alan bölümde milliyetçilikten bahsedilmektedir. Eski Yugoslavya ve eski

Sovyetlerin yıkılarak birçok milletin kendi devletlerini kurduklarından bahsedilmektedir.

Ders kitabının 663. sayfasında yer alan bölümde, Amerika'nın yaşadığı savaşlardan bahsedilir. Kore Savaşı, Vietnam Savaşı, Soğuk Savaş anlatılmaktadır.

Ders kitabının 777. sayfasında yer alan bölümde, Almanya'da Berlin Duvarı'nın yıkılarak yeniden birleşimi anlatılmaktadır.

Ders kitabının 816. sayfasında yer alan bölümde, Afrika Kıtası üzerinde Amerika'nın politik güce sahip olduğundan bahsedilmiştir.

Ders kitabının 834. sayfasında yer alan bölümde, Almanya'da Reform hareketini başlatan Martin Luther' den bahsedilmiştir.

Ders kitabının 839. sayfasında yer alan bölümde, kadın sporcuların çok iyi sonuçlar elde ettiğinden bahsedilmiştir.

Ders kitabının 855. sayfasında yer alan bölümde, Dünya'da turizmin giderek gelişme gösterdiğinden bahsedilir.

Ders kitabının 883. sayfasında yer alan bölümde, Çinli liderden bahsedilmiştir.

American Journey adlı ders kitabı içerisinde genel kültür konularına yer veren bir diğerk bölüm 'Biyografi' bölümüdür.

Açıklanan konu ile ilgili önemli şahsiyetlerin biyografisi verilmiştir.

Ders kitabı içerisinde National Geographic'den alıntılar yapılmıştır. Her ünitenin başlangıcında 'Seyahatler' başlığı ile Dünya üzerindeki bölgeler tanıtılmıştır.

Ders kitabı içerisinde 'Amerikan Hatıraları' başlığı altında genel kültür konularının bulunduğu bir bölüm yer almaktadır. Bir Kızılderilin evi, pirinç tarımı, Amerikan kolonilerinde bir ev, 1787'lerde Amerika'da yaşam, savaş gemisi inşa etme, seyahat, moda, Doğu yerlileri Amerika yaşamı, Meksika kovboylarının yaşamı, güneyde Afrika'daki Amerika yaşamı, yerli Amerikan arazilerindeki yaşam, Çinlilerdeki yaşam, yeni Amerika şehri, Amerikan müziği, 1930'lu yıllarda Amerikan mutfak, varoşlarda yaşam, 1970'li yılların gençleri gibi genel kültür konularına yer verilmiştir.

Ders kitabı içerisinde Amerikan edebiyatından eserlere yer verilmiştir. Her ünitenin başında 'Amerikan Edebiyatı' başlığı altında Amerikan edebiyatından bir yazar ve bir eseri öğrencilere tanıtılmıştır. Ünite içerisinde öğrencilerin konu ile ilgili ayrıntılı bilgi sahibi olması için 'Tarihe Düşen Dipnotlar' başlığı altında kitaplar tavsiye edilmiştir.

Ders kitabı içerisinde genel kültür konularının anlatıldığı bir diğer bölü de 'Amerikan Bayrakları' bölümüdür. 1400'lü

yıllardan günümüze kadar Amerika’da kullanılan bayrakları öğrencilere tanıtmaktadır.

Ders kitabı içerisinde genel kültür konularının anlatıldığı bölümlerden biri de ‘Grup Laboratuar Etkinlikleri’ bölümüdür. Bölümde sabun imalatı, altın arama, Morse alfabesi, petrol çıkarma, şekerleme yapımı gibi konulardan bahsedilir.

Ders kitabı içerisinde öğrencilere günlük hayatta lazım olabilecek pratik bilgiler de öğretilmektedir. ‘Sosyal Çalışma Becerileri’ bölümünde öğrencilere; harita bölümlerini okuma, kronolojiyi okuma, bor grafiğini okuma, döngüsel tabloyu kullanma, daire grafiğini kullanma, zaman dilimleri haritasını kullanma, çizgi grafiğini kullanma, karikatür yorumlama, haberleri analiz etme gibi konular öğretilmektedir. ‘Eleştirel düşünme Becerileri’ bölümünde öğrencilere; neden sonuç ilişkisini kurabilme, gerçeğe düşüncüyü ayırt etme, karşılaştırma yapma, genelleme yapma, sonuç çıkarma, tarafsız olma, ana fikri tespit etme gibi konular öğretilir. ‘Teknoloji Becerileri’ bölümünde öğrencilere; bilgisayarlı kart katoloğunu kullanma, CD–Rom kullanma, multimedya sunumu hazırlama, e-maili kullanma, interneti kullanma, veritabanı oluşturma, elektronik sayfa kullanma gibi konular öğretilmektedir.

2.5. World Geography

2.5.1. İçindekiler Bölümü

Ders kitabının iç kapaktan sonraki sayfasında ‘İçindekiler Bölümü’ yer alır. Üniteler baş harfleri büyük, renkli ve daha büyük punto ile belirtilmiştir. Konular baş harfleri büyük, siyah renk ile yazılmıştır.

‘World Geography’ adlı ders kitabının ‘İçindekiler bölümü’ şeklindeki gibidir:

CONTENTS

UNIT

1 LEARNING ABOUT THE EARTH

MAP SKILLS HANDBOOK

2-21

Map Essentials

Showing the Earth on a Map

From Round Earth to Flat Paper

MAP SKILLS HANDBOOK REVIEW

20-21

CHAPTER

STUDYING THE WORLD AND ITS PEOPLE

24-39

Robinson Crusoe's Life on a Deserted Island

LITERATURE *The Sea Around Us*

29

by Rachel Carson

People Have Many Different Ways of Life

Making a Living in the World

CHAPTER REVIEW

38-39

CHAPTER

THE FIVE THEMES OF GEOGRAPHY

40-56

The Earth and Its Regions

Location and Place

Human Changes to the Earth

The Importance of Movement

CHAPTER REVIEW

55-56

UNIT 1 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING

57

SKILLBUILDER

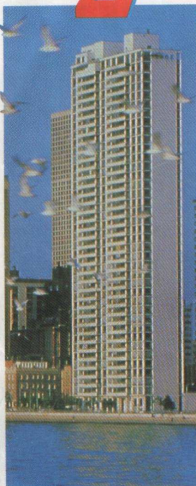
58-61

Understanding Climographs

Using SQR

UNIT 2 THE COUNTRIES OF NORTH AMERICA

CONTINENTAL HANDBOOK

64–71

CHAPTER 3 CANADA

72–95

Canada: A Varied Country

Canada's Regions: A Journey of Discovery

Living and Working in Canada

CHAPTER REVIEW

94–95

CHAPTER 4 THE UNITED STATES

96–123

Describing the United States

LITERATURE Richard Halliburton's

102

Complete Book of Marvels by Richard Halliburton

The Climate of the United States

Agriculture in the United States

A Nation Built on Industry

The Cities of the United States

GLOBAL ISSUE

118–121

Irrigating the Land: The Quest for Water

CHAPTER REVIEW

122–123

CHAPTER 5 MEXICO

124–143

The Land of Mexico

Mexico's Three Regions

Mexico City

GROWING UP IN MEXICO

135

Rural Life in Mexico

LITERATURE "Tropic Nocturns"

140

by Ruben M. Campos

CHAPTER REVIEW

142–143

CHAPTER 6 CENTRAL AMERICA AND THE WEST INDIES

144–162

Locating Central America and the West Indies

The West Indies

Central America: A Troubled Region

CHAPTER REVIEW

161–162

UNIT 2 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING

163

SKILLBUILDER

164–167

Using a Resource Map

Classifying Information

CONTINENTAL HANDBOOK

170–175

UNIT 3 THE COUNTRIES OF SOUTH AMERICA

CHAPTER

7

NORTHERN SOUTH AMERICA

176–191

The Countries of Northern South America
Colombia's Productive Use of the Andes
Venezuela and the Guianas

CHAPTER REVIEW

190–191

CHAPTER

8

THE CENTRAL ANDES

192–209

Locating the Central Andean Countries
Peru's Varied Economy
Living and Working in Ecuador and Bolivia

CHAPTER REVIEW

208–209

CHAPTER

9

THE SOUTHERN CONE

210–227

Lands of Plains and Mountains
Argentina and the Pampas
Uruguay and Paraguay
Chile: The Coastal Nation

LITERATURE *The Green Continent*
by German Arciniegas

222

CHAPTER REVIEW

226–227

CHAPTER

10

BRAZIL

228–246

South America's Largest Country
The Regions of Brazil
Brazil's Growing Economy

GROWING UP IN BRAZIL

238

GLOBAL ISSUE
The Vanishing Rain Forest

241–244

CHAPTER REVIEW

245–246

UNIT 3 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING

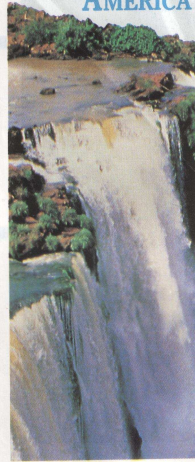
247

SKILLBUILDER

248–251

Understanding a Historical Map
Writing a Summary

UNIT 4

EUROPE AND THE FORMER SOVIET UNION

CONTINENTAL HANDBOOK 254–261

CHAPTER 11 THE BRITISH ISLES AND SCANDINAVIA 262–285

Getting to Know the British Isles and Scandinavia
The British Isles
Living and Working in the British Isles
The Scandinavian Countries
Living and Working in Scandinavia

CHAPTER REVIEW 284–285

CHAPTER 12 THE HEARTLAND OF WESTERN EUROPE 286–317

Looking at the Heartland

 USING SOURCE MATERIAL 290

Vincent van Gogh and France's Geography
Old and New Meet in France
The Benelux Nations Work Together
Germany: An Industrial Giant

 LITERATURE "Loreley" 307
by Heinrich Heine

Switzerland and Austria

 GLOBAL ISSUE 312–315
Battling Acid Rain

CHAPTER REVIEW 316–317

CHAPTER 13 THE COUNTRIES OF SOUTHERN EUROPE 318–337

Southern Europe: A Land of Peninsulas and Islands
The Iberian Peninsula: Spain and Portugal
Italy: Modern Challenges in an Ancient Land
Greece and Cyprus: A Shared Culture

CHAPTER REVIEW 336–337

CHAPTER 14 **EASTERN EUROPE** 338–353

Between Western Europe and Asia
Poland
Czech Republic, Slovakia, and Hungary
The Nations of the Balkan Peninsula

CHAPTER REVIEW 352–353

CHAPTER 15 **THE FORMER SOVIET UNION** 354–378

The Former Soviet Union: 15 New Nations
The People and Places of Russia

LITERATURE *Dr. Zhivago* 366
by Boris Pasternak

GROWING UP IN RUSSIA 368

Russia's Neighbors

CHAPTER REVIEW 377–378

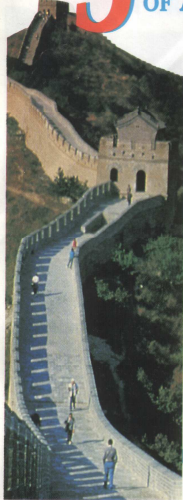
UNIT 4 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING 379

SKILLBUILDER 380–383

Understanding Political Cartoons
Writing a Report

UNIT 5 THE COUNTRIES OF ASIA

CONTINENTAL HANDBOOK 386-395

CHAPTER 16 JAPAN AND THE KOREAN PENINSULA 396-417

Land and Sea in Japan and the Two Koreas

Japan's Economic Miracle

Old and New Lifestyles in Japan

North Korea and South Korea

CHAPTER REVIEW 416-417

CHAPTER 17 CHINA AND ITS NEIGHBORS 418-441

China, the Giant of East Asia

China's Varied Regions

Ways of Life in China

 LITERATURE *The Good Earth* 434
by Pearl S. Buck

China's Neighbors

CHAPTER REVIEW 440-441

CHAPTER 18 SOUTHEAST ASIA 442-461

Mainland Nations and Island Nations

The Mainland Nations of Vietnam, Laos, and Cambodia

The Countries of the Malay Peninsula

Southeast Asia's Island Nations

CHAPTER REVIEW 460-461

CHAPTER 19	INDIA AND ITS NEIGHBORS	462–489
	The Region of South Asia	
	India and Its Regions	
	GROWING UP IN INDIA	471
	Ways of Life in Modern India	
	LITERATURE <i>The Bhagavad Gita</i>	477
	Translated and Interpreted by Franklin Edgerton	
	India's Neighbors	
	GLOBAL ISSUE	484–487
	The Balance Between Food and Population	
	CHAPTER REVIEW	488–489
CHAPTER 20	THE MIDDLE EAST	490–514
	The Middle East: Crossroads of the World	
	The Highlands of the Middle East	
	The Fertile Crescent	
	USING SOURCE MATERIAL	505
	Anwar Sadat's Speech Before the Israeli Parliament	
	CHAPTER REVIEW	513–514
	UNIT 5 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING	515
	SKILLBUILDER	516–519
	Hypothesizing from Tables and Graphs	
	Using the <i>Readers' Guide to Periodical Literature</i>	

UNIT 6 THE COUNTRIES OF AFRICA

CONTINENTAL HANDBOOK 522–531

CHAPTER 21 THE COUNTRIES OF NORTH AFRICA 532–551

North Africa: A Desert Region
Living and Working in North Africa
Egypt
Libya and the Maghreb

CHAPTER REVIEW 550–551

CHAPTER 22 THE COUNTRIES OF WEST AFRICA 552–571

West Africa: A Varied Region
Living and Working in West Africa
West Africa's Past: From Empires to Independence

CHAPTER REVIEW 570–571

CHAPTER 23 THE COUNTRIES OF CENTRAL AFRICA 572–585

Central Africa: The Rain Forest
Living and Working in Central Africa
Zaire and Its Neighbors

CHAPTER REVIEW 584–585

CHAPTER 24 THE COUNTRIES OF EAST AFRICA 586–607

The Lands of East Africa
Sudan, Ethiopia, and the Horn of Africa
Kenya and Uganda
Tanzania and Its Neighbors

 GLOBAL ISSUE 602–605
Protecting the Earth's Wildlife

CHAPTER REVIEW 606–607

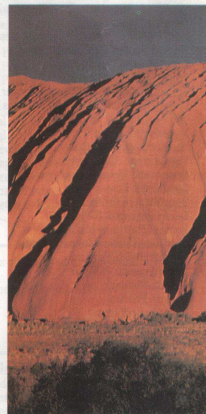
CHAPTER 25 THE COUNTRIES OF SOUTHERN AFRICA 608–628

The Lands of Southern Africa
Zimbabwe and Its Neighbors
Angola and Mozambique
South Africa and Its Neighbors

	LITERATURE <i>Kaffir Boy</i> by Mark Mathabane	622
	GROWING UP IN SOUTH AFRICA	624
	CHAPTER REVIEW	627–628
	UNIT 6 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING	629
	SKILLBUILDER	630–633
	Analyzing and Inferring from a Population Density Map	
	Understanding Cause and Effect	

UNIT 7 AUSTRALIA, NEW ZEALAND, AND THE PACIFIC ISLANDS

	CONTINENTAL HANDBOOK	636–641
	26 AUSTRALIA AND NEW ZEALAND	642–661
	Australia: Continent and Country	
	USING SOURCE MATERIAL The Journals of James Cook	648
	Living and Working in Australia	
	GROWING UP IN AUSTRALIA	652
	New Zealand: Land of the Kiwi	
	CHAPTER REVIEW	660–661
	27 PACIFIC ISLAND NATIONS AND ANTARCTICA	662–682
	Locating the Pacific Islands	
	USING SOURCE MATERIAL Margaret Mead in Samoa	665
	Living and Working in the Pacific Islands	
	LITERATURE <i>Tales of the South Pacific</i> by James A. Michener	670
	A Continent of Ice and Snow	
	GLOBAL ISSUE Global Warming and the Greenhouse Effect	677–680

CHAPTER REVIEW 681-682

UNIT 7 REVIEW: COOPERATIVE LEARNING 683

SKILLBUILDER

684-687

Understanding a Cartogram
Evaluating Facts and Opinions

RESOURCE SECTION

Atlas
Gazetteer

688-706
707-720

Glossary
Graph Appendix
Index

721-731
732-739
740-752

Spain: Political
Parallels of Latitude
Meridians of Longitude
The World: Using Latitude and Longitude
From Photograph to Map
New York City: Within the United States
New York City: Neighboring States
New York City: Central Park
Sri Lanka: Contour and Elevation
The United States: Iron Ore and Copper
United States: Oil & Natural Gas Fields
The World: Wheat Production
Mercator Projection
The Robinson Projection
Northern and Southern Hemispheres
Eastern and Western Hemispheres
Great Circle Routes
Early Western Civilizations
Desert Regions of the World
Route of Hurricane Marshall
The United States: Major Highways
North America: Physical
North America: Political
Canada: Physical
Canada: Political
St. Lawrence Seaway
Canada: Zinc and Nickel Deposits
Canada: Population Density
Canada: Oil Fields and Tar Fields
Canada: Coal Fields and Hydroelectric Projects
The United States: Physical
The United States: Yearly Precipitation
The United States: Wheat

The World: Corn Production 107
The United States: Manufacturing Employment
and High-Technology Centers 112
The United States: Major Metropolitan Areas 115
The United States: Population Density 116
Mexico: Physical 126
Mexico: Silver and Other Minerals 131
Mexico: Oil Fields and Gas Fields 131
Mexico: Political 132
Mexico: Population Density 138
Central America and the West Indies: Physical 146
The West Indies: Political 151
Central America: Political 159
Canada: Mineral Resources and Hydroelectric
Projects 165
South America: Physical 171
South America: Political 173
Northern South America: Physical 178
The World: Coffee Production 182
Northern South America: Political 188
Central Andes: Physical 194
The World: Ocean Currents 199
Central Andes: Political 204
The World: Tin Production 207
Southern South America: Physical 212
Southern South America: Political 219
The World: Copper Production 225
Brazil: Physical 230
Brazil: Political 235
The World: Rain Forest Deforestation 243
Four Voyages of Columbus 249
Europe: Physical 255
Europe: Political 257
The British Isles and Scandinavia: Physical 264
The British Empire in 1898 266
The British Isles: Political 270
Scandinavia: Political 276
The Heartland of Western Europe: Physical 288

Resim5: 'World Geography' adlı ders kitabının içindekiler bölümü

‘World Geography’ adlı ders kitabının ‘İçindekiler Bölümünün’ Türkçe çevirisini verecek olursak;

Harita Becerileri El Kitabı.....2 – 21

- Harita Temel Bilgileri
- Kara Parçasını Harita Üzerinde Gösterme
- Yuvarlak Dünya’dan Düz Kâğıda
- Harita Becerileri El Kitabı Tekrarı.....20 – 21

ÜNİTE1:DÜNYAMIZI TANIYALIM

Bölüm 1 : Dünyamızı Tanıyalım.....24 – 39

- Robinson Krusoe’un Adadaki Hayatı
- Edebiyat : Çevremizdeki Deniz (Rachel Carson)..29
- İnsanların Değişik Hayat Tarzları
- Dünyada Hayatı İdame Ettirme
- Bölüm Tekrarı.....38 – 39

Bölüm 2 : Coğrafyanın Beş Teması.....40 – 56

- Dünya ve Bölgeleri
- Konum ve Yer
- Dünya’ya İnsan Etkileri
- Bölüm Tekrarı.....55 – 56

ÜNİTE 1TEKRAR-GRUPÇA ÖĞRENME.....57

Beceri Geliştirme.....58 - 61

- İklim Grafiklerini Kullanma
- SQR Kullanma

ÜNİTE 2 :KUZEY AMERİKA ÜLKELERİ

Kıta El Kitabı.....64 - 71

Bölüm 3 : Kanada.....72 - 95

- Geniş Ülke Kanada
- Kanada Bölgeleri
- Kanada’da Yaşam ve Çalışma
- Bölüm Tekrarı.....94 - 95

Bölüm 4 : Birleşik Devletler.....96 - 123

- Birleşik Devletleri Tanımlama
- Edebiyat : Richard Halliburton’ın
Mucizesi.....102
- Birleşik Devletlerin İklimi
- Birleşik Devletlerde Tarım
- Sanayiye Dayanan Bir Ulus
- Birleşik Devletler Şehirleri
- Global Konu.....118 – 121
- Sulama – Su Araştırması
- Bölüm Tekrarı.....122 - 123

Bölüm 5 : Meksika.....124 - 143

- Meksika Toprakları
- Meksika’nın Üç Bölgesi
- Meksika Şehri
- Meksika’da Büyüme.....135
- Meksika’da Kırsal Hayat
- Edebiyat : Tropik Parçalar (Ruben M. Campos...140
- Bölüm Tekrarı..... 142 - 143

Bölüm 6 : Orta Amerika ve Batı Hindistan

Adaları.....144 - 162

- Orta Amerika ve Batı Hindistan Adalarının Konumu
- Batı Hindistan Adaları
- Orta Amerika - Sorunlu Bölge
- Bölüm Tekrarı.....161 - 162

ÜNİTE2TEKRAR-GRUPÇA ÖĞRENME.....163

Beceri Geliştirme.....164 - 167

- Kaynak Haritası Kullanma
- Bilgiyi Sınıflandırma

ÜNİTE 3 :GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ

Kıta El Kitabı.....170 - 175

Bölüm 7 : Kuzey Güney Amerika.....176 - 191

- Güney Amerika'nın Kuzey Ülkeleri
- Kolombiya'nın And Dağları'nı Kullanması
- Venezuela ve Guana
- Bölüm Tekrarı.....190 – 191

Bölüm 8 : Orta And Dağları.....192 - 209

- Orta And Ülkelerinin Coğrafi Konumu
- Peru'nun Geniş Ekonomisi
- Ekvador ve Bolivya'da Yaşam ve Çalışma
- Bölüm Tekrarı.....208 - 209

Bölüm 9 : Güney Kısım.....210 - 227

- Düzlük ve Dağlık Araziler

- Arjantin ve Pampa
- Uruguay ve Paraguay
- Şili – Kıyı Ulusu
- Edebiyat : Yeşil Kıta (German Arcinregos).....222
- Bölüm Tekrarı.....226 - 227

Bölüm 10 : Brezilya.....228 – 246

- En Geniş Güney Amerika Ülkesi
- Brezilya Bölgeleri
- Brezilya’da Gelişen Ekonomi
- Brezilya’da Büyüme.....238
- Global Konu : Kaybolan Yağmur Ormanları.....241 – 244
- Bölüm Tekrarı.....245 – 246

ÜNİTE3TEKRAR-GRUPÇA ÖĞRENME.....247

Beceri Geliştirme.....248 – 251

- Tarihi Harita Kullanma
- Özet Yazma

ÜNİTE4:AVRUPA ve ESKİ SOVYETLER

Kıta El Kitabı.....254 – 261

Bölüm 11 : İskandinavya ve Britanya

Adaları.....262 – 285

- İskandinavya ve Britanya Adaları’nı Tanıma
- Britanya Adaları
- Britanya Adaları’nda Çalışma ve Yaşam
- İskandinavya Ülkeleri

• İskandinavya’da Çalışma ve Yaşam	
• Bölüm Tekrarı.....	284 – 285
<u>Bölüm 12 : Batı Avrupa’nın Kalbi.....</u>	286 – 317
• Kaynak (Materyalleri) Kullanma.....	290
• Vincent Van Gogh ve Fransa Coğrafyası	
• Fransa’da Eski ve Yeni Buluşma	
• Benelüks Milletleri Beraber Yaşıyor	
• Sanayi Devri Almanya	
• Edebiyat : ‘Loreley’ (Heinrich Heine).....	307
• Global Konu : Asit Yağmurlarıyla Savaş.....	312 – 315
• Bölüm Tekrarı.....	316 – 317
<u>Bölüm 13 : Güney Avrupa Ülkeleri.....</u>	318 – 337
• Yarımada ve Adalar Kıtası Güney Avrupa	
• İberik Yarımadası – İspanya, Portekiz	
• İtalya – Eski Yerleşim Ülkesinde Modern Sorunlar	
• Kıbrıs ve Yunanistan – Paylaşılmış Kültür	
• Bölüm Tekrarı.....	336 – 337
<u>Bölüm 14 : Doğu Avrupa.....</u>	338 – 353
• Batı Avrupa ve Asya Arasında	
• Polonya	
• Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Hırvatistan	
• Balkan Yarımadası Ulusları	
• Bölüm Tekrarı.....	352 – 353

Bölüm 15 : Eski Sovyetler Birliği.....354 - 378

- Eski Sovyetler – Bağımsız 15 Ulus
- Rusya Halkı ve Rusya Yerleşimleri
- Edebiyat:Dr.Zhivago (Boris Pasternak).....366
- Rusya’da Büyüme.....368
- Rusya’nın Komşuları
- Bölüm Tekrarı.....377 - 378

ÜNİTE4TEKRAR-GRUPÇA ÖĞRENME.....379

Beceri Geliştirme.....380 – 383

- Siyasi Çizgi Resimleri Anlama
- Rapor Yazma

ÜNİTE 5 : ASYA ÜLKELERİ

Kıta El Kitabı.....386 – 395

Bölüm16:Japonya ve Kore Yarımadası.....396-417

- Japonya ve İki Kore Yarımadasında Deniz ve Kara
- Japonya’nın Ekonomi Mucizesi
- Japonya’da Eski ve Yeni Yaşam Tarzları
- Güney ve Kuzey Kore
- Bölüm Tekrarı.....416 – 417

Bölüm 17 : Çin ve Komşuları.....418 – 441

- Doğu Asya’nın Devi Çin
- Çin’in Geniş Toprakları
- Çin’de Yaşam
- Edebiyat : ‘İyi Dünya’ (Pearl S. Buck).....434
- Çin’in Komşuları

- Bölüm Tekrarı..... 440 – 441

Bölüm 18 : Güneydoğu Asya.....442 – 461

- Ana Kara Ulusları ve Ada Ulusları
- Vietnam, Laos ve Kamboçya Ana Karaları
- Malay Yarımadası Ülkeleri
- Güneydoğu Asya Ada Ulusları
- Bölüm Tekrarı.....460 – 461

Bölüm 19 : Hindistan ve Komşuları.....462 – 489

- Güney Asya Bölgesi
- Hindistan ve Bölgeleri
- Hindistan’da Büyüme.....471
- Modern Hindistan’da Yaşam Tarzları
- Edebiyat : ‘The Bhagavad Gita’477
- Hindistan’ın Komşuları
- Global Konu : Yiyecek ve Nüfus Arasındaki Denge.....484 – 487
- Bölüm Tekrarı.....488 – 489

Bölüm 20 : Orta Doğu.....490 – 514

- Dünya’nın Geçiş Noktası Orta Doğu
- Orta Doğu’nun Yaylaları
- Verimli İslam Toprakları
- Kaynak (Materyalleri) Kullanma.....505
- Bölüm Tekrarı.....513 – 514

ÜNİTE5TEKRARGRUPÇA ÖĞRENME.....515

Beceri Geliştirme.....516 – 519

- Tablolardan ve Grafiklerden Hipotez Çıkarma
- Periyodik Edebiyat Kullanıcı Rehberini Kullanma

ÜNİTE 6: AFRIKA ÜLKELERİ

Kıta El Kitabı.....522 – 531

Bölüm 21 : Kuzey Afrika Ülkeleri.....532 – 551

- Kuzey Afrika – Çöl Bölgesi
- Kuzey Afrika’da Yaşam ve Çalışma
- Mısır
- Libya ve Maghreb
- Bölüm Tekrarı.....550 – 551

Bölüm 22 : Batı Afrika Ülkeleri.....552 – 571

- Batı Afrika – Geniş Bölge
- Batı Afrika’da Yaşam ve Çalışma
- Batı Afrika’nın Geçmişi – İmparatorluktan Bağımsızlığa
- Bölüm Tekrarı.....570 – 571

Bölüm 23 : Orta Afrika Ülkeleri.....572 – 585

- Orta Afrika – Yağmur Ormanları
- Orta Afrika’da Yaşam ve Çalışma
- Zaire ve Komşuları
- Bölüm Tekrarı.....584 – 585

Bölüm 24 : Doğu Afrika Ülkeleri.....586 – 607

- Doğu Afrika Toprakları

- Sudan, Etiyopya, Afrika
- Kenya, Uganda
- Tanzania ve Komşuları
- Global Konu : Dünya'nın Yaban Hayatını
Koruma.....602 – 605
- Bölüm Tekrarı.....606 – 607

Bölüm 25 : Güney Afrika Ülkeleri.....608 – 628

- Güney Afrika Toprakları
- Zimbabwe ve Komşuları
- Angola ve Mozambik
- Güney Afrika ve Komşuları
- Edebiyat : 'Kaffir Çocuğu' (Mark
Mathabone).....622
- Güney Afrika'da Büyüme.....624
- Bölüm Tekrarı.....627 – 628

Beceri Geliştirme.....630 – 633

- Nüfus Yoğunluğunun Haritasını Yorumlama ve
Analiz Etme
- Neden – Sonuç İlişkisini Anlama

**ÜNİTE 7 : AVUSTURALYA, YENİ ZELENDA ve
PASİFİK ADALARI**

Kıta El Kitabı.....626 – 641

Bölüm 26 : Avusturalya ve Yeni

Zelenda.....642 – 661

- Kıta ve Ülke Olarak Avusturalya

- Kaynak (Materyalleri) Kullanma.....648
- Avusturalya’da Yaşam ve Çalışma
- Avusturalya’da Büyüme.....652
- Kiwi Diyarı Yeni Zelanda
- Bölüm Tekrarı.....660 – 661

Bölüm 27 : Pasifik Ada ulusları ve

Antartika.....662 – 682

- Pasifik Adaları’nın Coğrafi Konumları
- Kaynak (Materyalleri) Kullanma.....665
- Pasifik Adalarında Yaşam ve Çalışma
- Edebiyat : Güney Pasifik Hikayeleri (James A. Michener).....670
- Buz ve Kar Kıtası
- Global Konu : Global Isınma ve Greenhouse Etkisi.....677 – 680
- Bölüm Tekrarı.....681 – 682

ÜNİTE7TEKRAR-GRUPÇA ÖĞRENME.683

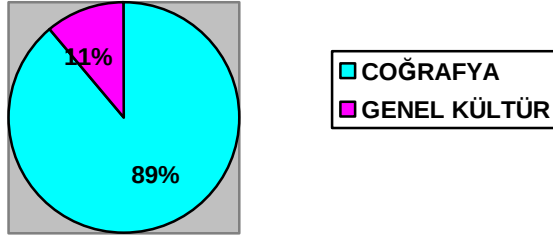
Beceri Geliştirme.....684 – 687

- Kartografiği Anlam
- Fikirleri ve Gerçekleri Değerlendirme

2.5.2. Ders kitabının konuları

‘World Geography’ adlı ders kitabında coğrafya ve genel kültür konularına yer verilmiştir. Yedi üniteden oluşan ders kitabındaki konuları kısaca inceleyecek olursak;

World Geography Ders Kitabının İçeriğindeki Konuların Dağılışı

Ders kitabı 754 sayfadan oluşur. Ders konularının anlatıldığı 309 sayfanın, 275 sayfasında coğrafya, 34 sayfasında da genel kültür konularına yer verilmiştir. Yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere ders kitabının %89’u coğrafya,%11’i de genel kültür konularına ayrılmıştır.

Şimdi ders kitabındaki konuları bölümler ayrı ayrı inceleyelim:

2.5.2.1. Coğrafya konuları

Ders kitabının 1. ve 20. sayfaları arasında ‘Harita Becerileri El Kitabı’ bölümü yer almaktadır. Harita becerileri el

kitabının amacının; öğrenciye, bu ders kitabı boyunca kullanılacak harita bilgilerinin ve kullanma şeklini öğretmek olduğu açıklanmıştır.

Ders kitabının 22. ve 60. sayfaları arasında yer alan 1. ünite ‘Dünyamızı Tanıyalım’ başlığını taşımaktadır. İki bölümden oluşan ünite Dünyada çeşitli kültürler olduğundan bahsedilir. Ayrıca ‘Coğrafyanın 5 Teması’ başlığı ile bazı coğrafi terimlerin tanımlaması verilmiştir.

Ders kitabının 61. ve 167. sayfaları arasında yer alan 2. ünite ‘Kuzey Amerika Ülkeleri’ başlığını taşımaktadır. Bu ünite Kuzey Amerika’nın coğrafi özellikleri ve Kuzey Amerika ülkeleri tanıtılmıştır. Kanada, Birleşik Devletler ve eyaletleri, Meksika, Orta Amerika ve Batı Hint Adaları’ndaki ülkelerin coğrafi özellikleri anlatılmıştır.

Ders kitabının 170. ve 251. sayfaları arasında 3. ünite yer almaktadır. ‘Güney Amerika Ülkeleri’ başlığını taşıyan ünite Güney Amerika’nın coğrafi özelliklerinden bahsedilir. Venezuela, Guyana bölgeleri, Ekvador, Bolivya, Brezilya gibi Güney Amerika ülkelerinin coğrafi, ekonomik, kültürel özellikleri ve Birleşik Devletlerle olan siyasi ilişkileri hakkında öğrencilere bilgi verilir.

Ders kitabında 252. ve 383. sayfalar arasında bulunan 4. ünite, ‘Avrupa ve Eski Sovyetler’ başlığını taşımaktadır. Bu ünite; Avrupa kıtasının sınırları açıklanmış, coğrafi ve ekonomik özelliklerinden bahsedilmiştir. Britanya Adaları ve

İskandinavya ülkeleri öğrencilere tanıtılmıştır. ‘Batı Avrupa’nın Kalbi’ başlığı ile Fransa, Almanya, Avusturya, İsviçre gibi ülkeler hakkında geniş bilgi verilmiştir. Ünite içerisinde ‘Güney Avrupa Ülkeleri’ başlığı ile; İspanya, Portekiz, İtalya, Yunanistan ve Kıbrıs’tan bahsedilir. Ders kitabının 334. ve 335. sayfaları arasında yer alan ‘Kıbrıs’ başlığı ile verilen konuda, Kıbrıs’ın Romalılara ait olduğundan ve Kıbrıs isminin de burayı fetheden Roma kralının ismi olduğu söylenmektedir. Ada 1500’lerde Türk yönetimine girmiştir ancak 1878 yılında İngiltere Ada’ya hakim olmuştur. 1969 yılında Kıbrıs Adası bağımsızlığa kavuşmuştur. Adadaki Türk varlığından bahsedilmiş olsa da Kıbrıs Adası’nın, Yunanistan’ın bir parçası olduğu açıklanmıştır. Daha sonraki bölümler ise; Doğu Avrupa Sovyet Rusya ve Balkan devletlerinden bahsedilmiştir. Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Hırvatistan balkan ülkeleri olan; Slovenya, Sırbistan, Makedonya, Montenegro, Romanya, Bulgaristan gibi ülkeler coğrafi, ekonomik, siyasi, kültürel olarak tanıtılmıştır. Ünitenin son konusu ‘Eski Sovyetler Birliği’ başlığını taşır. Eski Sovyetler Birliği’nde yer alan, bugün ise bağımsızlığını kazanmış 15 ülke öğrencilere tanıtılır. Bağımsız Türk devletlerinin tanıtıldığı bölümde Rusya’ya geniş yer verilmiştir. Komünizm ve Dünya üzerindeki sonuçları, komünizmin çöküşü ile Rusya’nın coğrafi, siyasi, ekonomik özellikleri anlatılmıştır.

Ders kitabının 384. ve 519. sayfaları arasında yer alan 5. ünite ‘Asya Ülkeleri’ başlığını taşımaktadır. Ünite içerisinde Asya ülkeleri öğrencilere tanıtılmıştır. Kuzey ve Güney

Amerika'nın Pasifik kenarını oluşturan ülkeler öncelikli olarak tanıtılmıştır. Japonya, Kuzey ve Güney Kore'den bahsedilmiştir. Daha sonra Doğu Asya'nın en büyük toprak parçası olarak Çin'den ve Çin'in komşuları olarak Tayvan, Moğolistan, Hong Kong gibi ülkeler tanıtılmıştır. Daha sonraki bölümde 'Güneydoğu Asya Ülkeleri' başlığı ile Malaya Yarımadası, Vietnam, Laos, Kamboçya, Endonezya, Filipinler, Papau Yeni Gine, Brunei gibi ülkeler hakkında bilgi verilir. 'Güney Asya Bölgesi' başlığı ile Hindistan ve Hindistan'ın komşuları olan Pakistan, Banglades, Nepal, Sirilanka, Maldivler gibi ülkelere bahsedilmiştir. Ünitenin son bölümünde 'Orta Doğu' başlığı ile dünya ara yollarının bulunduğu geçiş noktası olan Orta Doğu ülkelerinden, Arap Yarımadası'ndan, İslam topraklarından, petrol ülkelerinden bahsedilmektedir. Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, Suriye, İsrail, Lübnan, İran ve Türkiye tanıtılmıştır. Ders kitabının 495. ve 496. sayfalarında Türkiye'den bahsedilmiştir. Türkiye'nin jeopolitik konumu üzerinde durulmuştur. İstanbul ve Çanakkale Boğazı, Anadolu Platosu, Toros Dağları, Osmanlı Devleti ve Mustafa Kemal Atatürk'ten bahsedilmiştir.

Ders kitabının 520. ve 633. sayfaları arasında 6. ünite yer alır. 6. Ünite, 'Afrika Ülkeleri' başlığını taşımaktadır. Ünitenin ilk bölümünde Kuzey Afrika ülkelerinden Mısır, Libya, Maghreb gibi ülkeler tanıtılmıştır. Bir sonraki bölümde 'Batı Afrika Ülkeleri' başlığı ile Batı Afrika'nın tarihi ve bugünüden bahsedilir. Daha sonraki bölüm ise 'Orta Afrika Ülkeleri' başlığını taşımaktadır. Bölümde Orta Afrika'da yer alan Yağmur

Ormanları'ndan, bölgedeki doğal hayattan ayrıca Zaire ve komşu devletlerinden bahsedilir. Bir sonraki bölümde 'Doğu Afrika Ülkeleri' başlığı altında Sudan, Etiyopya, Kenya, Uganda, Tanzanya gibi ülkeler hakkında öğrencilere bilgi verilir. Ünitenin son bölümünde 'Güney Afrika Ülkeleri' başlığı ile Güney Afrika ülkelerinden bahsedilir. Zimbabwe, Angola, Mozambik, Güney Afrika Cumhuriyeti gibi ülkeler anlatılmıştır.

Ders kitabının 634. ve 683. sayfaları arasında yer alan 7. Ünite 'Avustralya, Yeni Zelanda ve Pasifik Adaları' başlığını taşımaktadır. Avustralya, Yeni Zelanda, Antartika'dan ve Pasifik Adaları'ndan bahsedilmiştir. Birleşik Devletler için Pasifik Adaları'nın çok önemli olduğundan ve Pasifik Okyanusu'nun, Dünya'nın en geniş okyanusu olduğundan vurgulanmıştır. Pasifik'te yer alan Melanezya, Polinezya ve Mikronezya adalarındaki ülkelerin coğrafi konumları, iklim özellikleri, yeryüzü şekilleri, halkın geçim kaynakları, bu ülkede ticaret ve sanayinin hangi alanlarda yapıldığına dair bilgiler verilmiştir.

2.5.2.2. Genel kültür konuları

World Geography adlı ders kitabında her ünite içerisinde genel kültür bölümleri verilmiştir. Her üniteye bir 'Edebiyat' köşesi oluşturulmuştur. Ünite içerisinde tanıtılan ülkelerin yazarları ve önemli eserleri bu köşede tanıtılmıştır. Ders kitabında verilen edebi eserler ve yazarlarını söyleyecek olursak;

1. Ünite, ders kitabının 29. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde Rachel Carson’un yazdığı ‘Çevremizde Deniz’ adlı eserinden bir alıntı yapılmıştır.

2. Ünite, ders kitabının 102. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde Richard Halliburton’dan ‘Richard Halliburton’un Mucizesi’ isimli eser yer verilmiştir. Ders kitabının 140. sayfasında Ruben M. Campos’un ‘Tropikal Parçalar’ adlı eseri verilmiştir.

3. Ünite, ders kitabının 222. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde, German Arciniegas’un ‘Yeşil Kıta’ isimli eserinden bir alıntı verilmiştir.

4. Ünite, ders kitabının 307. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde, Heinrich Heine’dan ‘Loreley’ isimli eserine, 366. sayfada da Dr. Zihivago’dan ‘Boris Pasternak’ isimli esere yer verilmiştir.

5. Ünite, ders kitabının 434. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde Pearl S. Buck’un ‘İyi Dünya’ adlı eserinden, yine ders kitabının 477. sayfasında Franklin Edgerton’un çevirip yorumladığı ‘The Bhagavad Gita’ isimli eserden alıntı yapılmıştır.

6. Ünite, ders kitabının 622. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde Mark Mathabane’nin ‘Kaffir Çocuğu’ isimli eserinden bir bölüm verilmiştir.

7. Ünite, ders kitabının 670. sayfasında yer alan ‘Edebiyat’ bölümünde ise James A. Michener’in ‘Güney Pasifik Hikâyeleri’ isimli kitabından alıntı yapılmıştır.

World Geography adlı ders kitabında yer alan genel kültür konularından bir bölümü de ‘Global Konu’ bölümü içerisinde verilmiştir. Genel olarak her ünite, verilmış olan bu bölümde günümüz dünya sorunlarından ve çözüm yollarından bahsedilmektedir. Şimdi bu konulara kısaca değinelim:

2. Ünite, ders kitabının 118. ve 121. sayfaları arasındaki ‘Global Konu’ bölümünde ‘Sulama – Su Araştırması’ başlığı altında, sulama sorunlarından, suyun Dünya için öneminden bahsedilir.

3. Ünite, 241. ve 244. sayfalar arasında yer alan ‘Global Konu’ köşesinde ‘Kaybolan Yağmur Ormanları’ başlığı altında Yağmur Ormanları’nın niçin bozulduğundan bahsedilmektedir.

4. Ünite, 312. ve 315. sayfalar arasında yer alan ‘Global Konu’ bölümünde Avrupa’da görülen asit yağmurlarından bahsedilir. ‘Asit Yağmurlarıyla Savaş’ başlıklı bölümde asit yağmurlarının azalması için alınması gereken önlemlerden bahsedilir.

5. Ünite, ders kitabının 484. ve 487. sayfaları arasında yer alan ‘Global Konu’ bölümünde ‘Yiyecek ve Nüfus Arasındaki Denge’ başlığı ile dünyadaki yiyecek miktarının dünya nüfusu ile orantısında bir problem olduğu söylenmektedir.

6. Ünite, ders kitabının 602. ve 605. sayfaları arasında yer alan ‘Global Konu’ bölümünde, ‘Dünya’nın Yaban Hayatını Koruma’ başlığı ile yaban hayatının korunması gerektiği ve alınması gereken önlemlerden bahsedilmektedir.

7. Ünite, ders kitabının 677. ve 680. sayfaları arasında yer alan ‘Global Konu’ bölümünde ‘Global Isınma ve Greenhouse Etkisi’ başlığı ile küresel ısınmadan, küresel ısınmanın sonuçlarından, greenhouse etkisinden bahsedilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE ve A.B.D.'NİN VIRGINIA ve LOS ANGELES
EYALETİNDE OKUTULAN DERS KİTAPLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI

Türkiye’de ilköğretim 6. ve 7. sınıflarda okutulan sosyal bilgiler ders kitapları ile Amerika’nın Virginia ve Los Angeles eyaletlerinde ilköğretim 6. ve 7. sınıflarda okutulan sosyal bilgiler ders kitaplarını karşılaştırdığımız zaman çok önemli farklılıklarının olduğunu görüyoruz.

Türkiye’de ve Amerika’da okutulan sosyal bilgiler ders kitapları gerek şekil özellikleri gerekse de içerik olarak birbirinden çok farklıdır.

Türkiye’de İlköğretim okutulan Sosyal bilgiler dersinde okutulan ders kitaplarını inceleyecek olursak; öğretim ilke ve metotları ile bağdaşmayan birçok eksiklik dikkat çekmektedir.

Ülkemizde okutulan ders kitaplarının fiziksel özellikleri ile ilgili yapılan araştırmalarda şu çıkarımlara ulaşılmıştır:•

1-Ders kitaplarının ciltleri yeterince dayanıklı değildir.

2-Ders kitaplarının baskı kaliteleri öğrencileri kötü yönde etkilemektedir.

3-Kitapların ebatları öğrencilerin ve öğretmenlerin rahat kullanımına uygun değildir.

• YÖK/ Dünya Bankası,1999

4-Ders kitabının kapağı öğrencinin ilgisini çekmemektedir.

5-Ders kitaplarının kapak kartonunun kalitesi son derece düşüktür.

6-Ders kitaplarının kapakları estetik olarak düzenlenmemektedir.

7-Kâğıdın kalitesi kullanıma uygun değildir.

8-Ders kitaplarının baskısı uzun süreli kullanıma uygun değildir.

Yukarıda da bahsedildiği gibi ülkemizde hazırlanan ders kitapları, öğrencinin rahat ve uzun süreli kullanımına uygun değildir. Ders kitabının rahat ve uzun süreli kullanımı da kitabın fiziksel yapısına bağlıdır. Kuşe kâğıda basılmış, canlı renkleriyle dikkat çeken, sağlam cilt yapısına sahip ders kitapları, öğrenciler için daha çekici olabilmektedir. İçeriğinde ne kadar yararlı bilgiler olursa olsun fiziksel yapısı itici olan bir kitabın, öğrencinin ilgisini çekme ihtimali oldukça düşük olacağından, öğretimde etkili bir biçimde kullanılması da zorlaşacaktır.

Türkiye’de hazırlanan ders kitaplarında kullanılan cilt malzemesi uzun süre özelliğini kaybetmeyen nitelikte olmalıdır. Ders kitaplarının cilt kalitesi oldukça düşüktür. Sayfalar kopmakta ve çok kısa kullanımda bile kitap dağılmaktadır. Ders kitaplarında kullanılan mat kâğıt yerine kuşe kâğıt tercih edilmelidir. Kuşe kâğıt öğrencilerin, resim bütünlüğünü ayrıntılı ve kolay algılamasını sağlamaktadır.

Ülkemizde hazırlanan ders kitaplarının baskı kalitesi de son derece düşüktür. Özellikle harita ve grafiklerde renkler canlı ve ayırt edici özellik göstermemektedir. Resim ve fotoğraflar baskı kalitesinin düşük olması nedeniyle öğrenciler tarafından anlaşılamamaktadır. Ders kitaplarında kullanılan kapak kartonu ince ve kolay kırılabilen bir niteliktedir. Kapak tasarımı ise, öğrenciye kitabın içeriği hakkında etkili mesaj verecek bir şekilde düzenlenmiştir. Ancak kapakta kullanılan baskı, öğrenciyi rahatlatıcı ve teşvik edici nitelikte değildir.

Türkiye’de hazırlanan ders kitaplarının en önemli eksikliği görsel öğelere çok az yer verilmesidir. Öğrencilerin konuları daha iyi anlayabilmesi için konu ile ilgili resimlere, fotoğraflara daha fazla yer verilmelidir. Ders kitaplarında verilen resimler tablo içerisinde gösterilmiştir. Bu durum öğrencilerin yaratıcılığını kısıtlamaktadır. Ders kitabı içerisinde resim ve fotoğraflar gelişigüzel serpiştirilmelidir. Resmin devamını öğrenci hayal gücü ile tamamlamalıdır.

Ders kitabında kullanılan dil son derece resmi ve 12–14 yaş grubu öğrencilerin ilgilerini karşılamamaktadır. Ezberi ifadelere çok yer verilmiştir. Ders kitabında sorulan sorunun tek bir doğru cevabı vardır. Bu durum öğrencileri ezberciliğe götürmektedir. Öğrencilerin çok yönlü düşüncelerini engellemektedir.

Türkiye’de hazırlanan sosyal bilgiler ders kitaplarının içeriğini inceleyecek olursak; konular belli bir düzen içerisinde

verildiğini söyleyebiliriz. Ancak sadece konuların hiyerarşik olarak sıralanması, ders kitabının öğreticiliğini arttırmamaktadır.

Sosyal Bilgiler ders kitaplarında ilk olarak hedef ifadeler çok önemsenerek hazırlanmamıştır. Bir konu anlatılmadan önce öğrencinin ne öğreneceği, nelere dikkat edeceği çeşitli etkinliklerle belirlenmelidir. Bu, öğrencinin güdülenmesini sağlayacak ve konuya olan ilgisini arttıracaktır. Ders kitaplarında yer alan ‘Hazırlık Çalışmaları’ bölümü, bu amacı gerçekleştirmede yetersiz kalmıştır. Hâlbuki Amerika’da hazırlanan ders kitaplarında her ünite ve bölümün başında ünitenin konusu ile ilgili bilgiler, fotoğraflar, açıklamalar ünitenin hedef ifadelerini oluşturur. Ayrıca öğrenciyi düşündüren ve konulara hazırlayan sorular sorulmaktadır.

Ülkemizde hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında konular, diğer derslerle ilişkilendirilmemiştir. Güncel olaylara fazla yer verilmemiştir. Bilginin sürekli değişebileceği vurgulanmamıştır. Bu durum öğrencinin araştırma duygusunu köreltmekte, tek düzeliğe götürmektedir.

Ders kitaplarında verilen alıştırmalar, değerlendirme çalışmaları dönüt sağlamada son derece yetersizdir. Hazırlanan sorular bilişsel gelişimin sadece en alt basamağı olan bilgi ve kavrama basamağını ölçebilmektedir. Oyun çağındaki olan arkadaşlık duygularının çok güçlü olduğu 12–14 yaş grubu öğrencilerine, hem eğlenip hem de öğreneceği ve daha çok grup halinde alıştırmalar verilmelidir. Ülkemizde hazırlanan ders

kitaplarında öğrencinin gelişim özellikleri, ilgileri ve duygusal gelişimi göz ardı edilmiştir. Milli Eğitim-Öğretim programında Sosyal Bilgiler dersinin amacı; ‘Öğrencide vatan ve millet sevgisi kazandırmaktır.’ Bu amaca hizmet edecek belki de en önemli öge, ders kitaplarıdır. Ancak ders kitaplarını incelediğimiz zaman bu duygudan oldukça uzak bir biçimde hazırlandığını görüyoruz.

Son yıllarda ders kitaplarının içeriğinde büyük değişimler yapılmış, eğitimde kalitenin artması için sevindirici adımlar atılmıştır.

Amerika’da hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitaplarını incelediğimiz zaman ise; ilk olarak öğrencilerin uzun ve etkili kullanmasına olanak sağlayan ders kitaplarıdır.

ABD’de Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitapları hem şekil özellikleri bakımından hem de içerik özellikleri bakımından oldukça iyi tasarlanmıştır. Ders kitabında kullanılan malzeme çok kalitelidir. Ders kitaplarının cildi, kapak kartonu, sayfa kalınlığı, baskısı uzun süreli kullanıma uygundur. Amerika’da ders kitapları okul tarafından öğrencilere bir ders yılı süresince ödünç olarak verilir. Ders yılı sona erdiği zaman ders kitapları öğrencilerden geri alınır. Ders kitapları içerisinde kitabı kullanan öğrencilerin yazıldığı bir liste yer alır. Ders öğretmeni bu listeyi doldurmaktadır. Bu da hem öğrencileri hem de devleti büyük bir külfetten kurtarır.

Ders kitaplarının kapak tasarımları, öğrencilerin dikkatini çekebilecek nitelikte hazırlanmıştır. Kapağa konulan fotoğraflar

öğrencide merak uyandırabilecek ve kusursuz bir baskı ile oldukça canlı ve parlak renklere sahiptir.

Öğrenciler ders kitaplarını evlerine götürüp getirmemektedir.2 ya da 3 kg ağırlığında olan ders kitapları 12-14 yaş grubu öğrencilerinin taşımaya uygun değildir. Bu nedenle öğrenciler ders kitaplarını okullarda kendilerine tahsis edilen dolaplara koymaktadırlar.

Amerika’da hazırlanan ders kitaplarında başarılı bir anlatım yapılmıştır. Noktalama işaretleri, sınıf seviyesine uygun olarak hazırlanmış, doğru bir şekilde kullanılmıştır. Yazım kurallarına uyulmuştur. Konu alanına ait kavramlar doğru olarak kullanılmıştır. Anlatımı güçlü kılmak için aynı anlamı veren farklı kelimeler kullanılmıştır. Kelimeler öğrencinin gelişme özelliklerine uygunluk gösterir. Çocuğun kelime hazinesi dikkate alınmıştır. Bir kavrama karşılık kitabın her yerinde aynı kelime kullanılmıştır. Yabancı kelimelerin okunuşu parantezle yanına yazılmıştır. Yabancı kelimenin anlamı da açıklanır. Kelimelerdeki cümleler İngilizce dil yapısına uygunluk gösterir. Uzun cümlelere yer verilmez. Kurallı, basit, kısa ve net cümleler kullanılmıştır. Paragraflar giriş gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur. Her paragrafta ana fikir ve yan fikirler vardır. Ders kitabı özellikle bu konuya çok dikkat etmiş, öğrenciden de bu konuya dikkat etmesi istenmiştir.

Ders kitaplarında sosyal bilgiler konuları anlatılırken yeni gelişmeler içerikte yer almıştır. Bilginin sürekli değişebileceği

vurgulanmış, en son bulgular üzerinde yoğunlaşarak konular anlatılmıştır. Ders kitabı hiçbir zaman yeterli görülmemiş, konu ile ilgili ayrıntılı bilgiler için sınıf kitaplığında ya da okul kütüphanelerinde araştırma yapılması istenmiştir. Ayrıca ünite tekrarlarında konu ile ilgili kaynaklardan bahsedilmiş, yazarları ve isimleri verilmiştir.

Öğrenciler ders kitabı üzerinde hiçbir karalama, işaretleme yapmamaktadırlar. Proje, ödev ve alıştırmalar kitaptan başka bir kâğıda aktarılarak yapılmaktadır.

ABD’de hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitaplarının içeriği 12–14 yaş seviyesindeki öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerini kapsamaktadır. Öğrencilerin sadece dersi dinleyen, pasif alıcı durumuna düşürmez. Ders kitaplarında yer alan alıştırmalar öğrenciyi düşünmeye, araştırmaya, bilgiyi üretmeye sevk eder.

Ders kitapları içerisinde her ünite, her konu ve her ders sonunda öğrencilere değişik çeşitlerde değerlendirme soruları yer almaktadır. Ayrıca okuma, yazma, düşünme, hatırlama, çalışma becerileri ve tekrar bölümleri de öğrencilerin konuyu daha iyi kavramasına yardımcı olmaktadır.

Ders kitaplarında öğrencinin birçok davranışını ölçmeyi amaçlayan alıştırmaya yer verilmiştir. Hazırlanan sorular ve öğretici etkinlikler 12–14 yaş seviyesine uygun ve onların ilgisini çekebilecek niteliktedir. Şimdi ders kitaplarında yer alan alıştırma ve problemlerden bazı örnekler verelim:

Ders kitaplarının bazı bölümlerinde “Zaman Çizelgelerini Okuma” başlığı ile zaman çizelgesi kavramının tanımı yapılmış, öneminden bahsedilmiştir. Öğrencilerden de verilen zaman çizelgelerini okumaya çalışmaları, verilen soruları cevaplamaları istenmiştir.

Amerikan ders kitaplarında “Özet Yazma” başlığı ile nasıl özet yazılacağı anlatılmıştır. Ana fikir kavramından bahsedilmiştir. Öğrencilere örnek bir özet verilmiş, bununla ilgili sorular yönetmiştir. Kendilerinin de özet yazmaya çalışmaları istenmiştir.

“Klimograf Okuma” başlığı ile klimograf terimi açıklanmış, klimografların nasıl okunduğun hakkında bilgi vermiştir. Örnek olarak verilen klimografların öğrencilerin okumaya çalışması istenmiştir.

“Politik Karikatürler” başlığı ile karikatürün ne anlama geldiğini ve karikatürlerin nasıl çizildiğini açıklar. Örnek verilen karikatürlerden ne anladıkları sorulmaktadır.

“Karar Verme” başlığı ile altında düşünülen bilgiler sonucunda nasıl karara ulaşıldığından bahsedilir. Öğrencilere tarihte bir konu hakkında karar verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiği bahsedilir. Tarihi bir konunun gerçekleri çarpıtmadan aktarılması için neler yapılması gerektiği üzerinde durulur.

“Etki ve Sebep Ayırt Etmesi” başlığı altında tarihteki olayların sebepleri üzerinde birçok şeyin etkili olduğu vurgulanır.

Verilen örneklerden, sebepleri oluşturan etkileri öğrencilerden bulmaları istenir.

“Sonuç Çıkarma” başlığı altında öğrencilerin bir konu ile ilgili ana fikirleri ve yan fikirleri nasıl bulacağı konusunda bilgi verecek, öğrencilerden örnekler üzerinde uygulamaları istenir.

“Bakış Açısına Karar Verme” başlığı ile bakış açısı kavramı açıklanır. Eski dönemlerdeki kralların bakış açısını belirlemeleri, eski dönemlerde yazılan bir şiiri, o dönemi dikkate alarak düşünmeleri istenmektedir.

“Genelleme Yapma” başlığı ile genelleme nedir, nasıl ulaşılır ve neler yapılmalıdır? Sorularına cevap verir. Öğrencilerin örnek metinler üzerinde düşünüp, genelleme yapmaları istenir.

“Bir Kaynağın Güvenilebilirlik Analizi” başlığı altında güvenilebilirlik kavramı açıklanır. Bir kaynağın daha güvenilir olmasını sağlayan nedenler açıklanır. Örnek metinlerin ne kadar güvenilir olduğunun araştırılması istenir.

“ Doğruluk için bilgi değerlendirme” başlığı ile edindiğimiz bilgilerin doğruluğundan emin olmak için neler yapılabileceği, hangi kaynakların kullanılabileceği açıklanır. Konu ile ilgili örnek bir metinde öğrencilerin bilgilerin doğruluğunu düşünmesi istenir. Soruları cevaplaması beklenir.

Amerikan ders kitabında her ders, her bölüm ve her ünite sonunda anlatılan konunun tekrarı yapılmaktadır. Öğrencilere

değişik şekillerde sorular hazırlanmış, konuyu daha iyi kavramaları için değişik çalışma programları düzenlenmiştir

Ders kitaplarında yer alan bir alıştırma tekniği de kelime çalışması bölümüdür. Öğrenciden verilen kelimeleri uygun cümleleri bularak doğru şekilde verilmesi istenir. Bir örnek verecek olursak samuray ve sultan kelimeleri verilmiştir. Aşağı kısımda da “1.....Japon kralları tarafından kullanılan askerler. 2..... Müslüman devletin egemen yöneticisinin adıdır.” Cümleleri verilir. Öğrenciden kelimeleri doğru bir şekilde yerleştirmesi istenir.

Bölüm ya da ünite sonlarında bilişsel gelişimin en alt basamağını oluşturan bilgi düzeyinde konuyu hatırlatmayı amaçlayan sorularda yer alır. Bu ülkemizde hazırlanan d ders kitaplarında çokça yer alan değerlendirme sorularıdır. 8 ve 10 arasında değişen tam cevaplı sorular sorulmuştur. (Geçmiş hakkında çalışan tarihçiler ne kullanır? Arkeologlar ne üzerine çalışır? İlk zaman insanlar neden farklı yaşıyorlardı...)

Bölüm ve ünite sonunda verilen bu alıştırmada öğrencilerin değişik çeşitlerde düşüncelerini yazmaları istenir. ‘Özet Yazma’ bölümünde, öğrencinin anlatılan konu ile ilgili düşüncelerini bir paragraf şeklinde yazması istenir.

‘Makale Yazma’ bölümünde, anlatılan konu ile ilgili bir makale yazmaları istenir. Mesela; Arkeologların çalışmaları hakkında bir makale yazmaları istenir.

‘Röportaj Yazma’ bölümünde, öğrencinin hayali olarak bir röportaj gerçekleştirmesini, soruları ve hayali olarak aldığı cevapları bir kâğıda yazmaları istenir. Mesela; “ Alplerde yaşayan buz adamla röportaj yapın. Hayali olarak üç tane soru yazın. Ona ne sormak isterdiniz? O da size ne gibi cevaplar verirdi.” diyerek öğrencilere verilen bilgileri kullanması sağlanmaktadır.

‘Zıtlıkları Anlatma’ bölümünde, öğrencilerin iki nesneyi karşılaştırarak benzeyen ve benzemeyen yönlerini bulması istenir. Eski çağ ile şimdiki zaman arasında olan zıtlıkları anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

‘Günlük Yazma’ bölümünde, öğrenciye başka bir zamana ve mekâna gittiğini düşündürüp, günlük yazması istenir. Mesela, öğrenciden yeni taş devrine gittiğini hayal etmesini ister. Mesala; Dünyanın ilk şehirlerinden olan Çatalhöyük şehirlerini gösteren resimler verilmiştir. Öğrencilerden kendilerini Çatalhöyük’te yaşayan biri olduğunu kabul etmesi istenir. Orada yaşadığı hayatı hakkında günlük yazmaları istenir. Dikkat etmesi gereken detaylar belirtilir. Çatalhöyük örneği üzerinde öğrencinin yaptığı işin ne olduğu, şehirdeki yaşam tarzı ve gördüğü insanların nasıl olduğuna dikkat etmesi istenir.

‘Bakış Açısı Yazma (Görüş Bildirme)’bölümünde, öğrencilerin konuyla ilgili bakış açısını belirtmesini ister. Bir örnek verecek olursak, eski insanlardan çok farklı yanlarımız da

olduğunu belirterek öğrencinin 40000 yıl önce yaşayan insanlarla arasında üç tane benzerlik yazması istenir.

‘Tarif Yazma’ bölümünde, bir mekânı ya da olayı tarif etmesi istenir. Mesela, Afrika’nın iklimini ve coğrafyasını anlatan bir tarif yaz. Verimli-kuru bölgeleri tarif etmesi istenir.

‘Mektup Yazma’ bölümünde, öğrencilerden mektup yazması istenir. Örnek verecek olursak, “ Sen Mekke’de bir hacısın. Evine mektup yazacaksın.” diyerek öğrenciden Mekke’de gördüklerini ve yaşadıklarını anlatan bir mektup yazması istenir.

‘Broşür Hazırlama’ bölümünde, öğrencinin bir konuda broşür hazırlaması istenir. Mesela “Sen Afrika ulusal kongresi’nde çalışıyorsun. Güney Afrika’nın Cumhurbaşkanı’nın görüşlerini açıklayan bir broşür hazırlamalısın.” diyerek öğrenciden broşür hazırlaması istenir.

‘İnternette Yazma’ bölümünde, “Dünyadaki birçok öğrenciye e-mail göndereceksiniz. Hayali cevaplar alın ve bunları yazın.” diyerek öğrencilere internet kullanmayı öğretmeye çalışmaktadırlar.

‘Gazetede Yazma’ bölümünde, öğrenciden ünlü bir gazetenin köşe yazarı olduğunu düşünmesini ister. Bir örnek verecek olursak,1990’lı yıllarda Rusya’da yaşadığını Sovyet Rusya’da neler görebileceğini, demokrasinin nasıl olabileceğini düşünüp yazmasını ister.

‘Haber Hazırlama’ bölümünde; öğrenciden bir TV haberi hazırlaması istenir. Geçmiş zamana gönderilen bir TV muhabiri olduğunu düşünerek konu ile ilgili haber hazırlaması istenir. Mesela Sezar hakkında bilgi vereceğini ve bunu akşam haberlerinde sunacağı şekilde hazırlaması istenir.

‘Karşılaştırma Yazma’ bölümünde, iki olay ya da kavram arasında karşılaştırma yapması istenir. Mesela, Doğu Roma ile Batı Roma imparatorluğunu karşılaştırarak yazılması istenir.

‘Biyografi Yazma’ bölümünde, konu ile ilgili şahıslar vererek bunlardan bir tanesini seçerek onların biyografilerini yazmaları istenir.

‘Seyahat Broşürü Hazırlama’ genellikle coğrafya konuları sonunda yapılması istenen bir alıştırma değildir. Anlatılan yerin önemli özelliklerinden oluşan, bize o bölgeyi tanıtan bir seyahat broşürü hazırlaması istenir. Mesela, öğrencinin hayali olarak Hindistan’a gittiğini düşünmesini ve Hindistan’ı tanıtan bir broşür hazırlaması istenmektedir.

‘Analiz Yapma’ bölümünde, öğrencilerden analiz düzeyinde konu ile ilgili bir çalışma yapması istenir. Örnek verecek olursak, Nil ırmağının Mısırlılar üzerinde etkilerini anlatan analiz basamağında bir paragraf yazmaları istenir.

‘Listeleme’ bölümünde, konu ile ilgili liste hazırlanması istenir. Mesela, Mezopotamya uygarlığını önemli hale getiren üç şeyi listelemeleri istenir.

‘Açıklama Yazma’ bölümünde, bir konuda açıklama yazmaları istenir. Mesela, Mısırlılarla piramitler arasındaki benzerlikleri açıklamaları istenir.

‘Rapor Yazma’ bölümünde, öğrencilerden bir konuyla ilgili rapor yazmaları istenir. Örneğin Hindistan’da doğum, ölüm, yeniden doğum sürecinin Hinduların yaşamını nasıl etkilediğini anlatan bir rapor yazmaları istenir.

‘Deneme Yazma’ bölümünde, bir konuyla ilgili deneme yazmaları istenir. Örneğin, öğrencilerden Asya ve Kuzey Afrika’da buz çağının nasıl anlatıldığını açıklayan bir deneme yazmaları istenir.

Amerikan ders kitaplarında, her ünite ve bölümün sonunda değişik geometrik şekiller içerisinde konunun özetini içeren alıştırma yapılmaktadır. Bu kısım öğrenciye ev ödevi olarak verilmektedir. Öğrencilerin ders kitabı üzerinde hiçbir karalama yapamaz. Bu nedenle öğrencilerden ders kitabında verilen şeklin aynen çizilerek evde istenildiği biçimde yazılması istenir. Örneğin; ‘Aztek, İnka ve Ojibwa uygarlıklarının benzer ve farklı yönleri nelerdir?’ sorusuna cevap oluşturulacak şekilde şekillerin doldurulması istenir. Hangi dallarda karşılaştırıldığı gerektiği şekilde verilmiştir. Bu çalışma, bir çeşit kavram haritası oluşturmaktadır. Kavram haritasında değişik geometrik şekillerden oluşan kombinasyonlar kullanılmıştır. Bu da öğrencilerin etkinliğe karşı ilgi ve merakını arttıracaktır.

Ünite ve bölümlerin tekrar kısımlarında “dün, bugün, yarın” bölümü yer almaktadır. Bu bölümde bir ülkenin, bir kıta’nın ya da bir uygarlığın geçmişi, bugünü ve geleceğinin ne olabileceği hakkında bilgiler verilmiştir. Küreselleşmeyi ön plâna çıkaran bu bölümde eski dünya ile şimdiki dünya da karşılaştırılmaktadır. Bazı soruların da cevaplanması istenir. Bütün dünyadaki herkes aynı dili kullansaydı acaba ne olurdu? Amerikan’ın geleceği hakkında tahminde bulunun? gibi.

Tekrar bölümünde yer alan bir başka etkinlik de okuma bölümleridir. Öğrenciye anlatılan konuyla ilgili daha fazla bilgi verebilmek için konuyla ilgili kitaplar tavsiye edilmiştir. Kitabın yazarı, kitabın ismi ve kitaplarla ilgili kısa açıklamalar yapılmıştır.

Ders kitaplarında yer alan bir değerlendirme çeşidi de doğru-yanlış testleridir. Bir konuyla ilgili ifadeler alt alta yazılır. Öğrenciler eğer ifade doğruysa başına “Doğru”, eğer yanlış ise başına “Yanlış” getirirler. Bu şekilde öğrencinin konu ile ilgili bilgisi yoklanır.

Bazı ünitelerin sonunda öğrencilerden proje çalışmaları yapması istenmiştir. Grup çalışması şeklinde gerçekleştirilen projeler, oldukça öğretici nitelik taşır. Örneğin, proje çalışması olarak “Kendi Bölgenizi Dizayn Edin” başlığı altında öğrencilerden, yaşadıkları bölgenin maketini yapmaları istenmiştir. Sokaklara, dağlara, nehirlerle kendilerinin isim koymaları istenmektedir. Bir başka kitapta“Önce ve Şimdiyi

Karşılaştırma” başlığı altında öğrencilerden bir uygarlığın önceki ve şimdiki halini gösteren posterler hazırlamalarını istemektedir. Proje çalışmaları öğrencileri öğretirken aynı zamanda bir o kadar da eğlendiren bir nitelik taşımaktadır. “Seçtiğin Bir Eski Uygarlığı Oynama” başlığını taşıyan proje çalışmasında, öğrencilerden bir uygarlık seçmelerini ve bu uygarlığa uygun kostümler hazırlamalarını, daha sonra ise, uygarlığın yaşantı tarzına uygun bir senaryo yazarak, bunu sınıfta oynamaları istenmiştir. Proje ödevleri incelendiği zaman Gardner’ın çoklu zekâ kuramına uygunluk gösterdiği görülür. Bu kurama göre her öğrenci farklı öğrenir. Önemli olan öğrencinin belirlenen sekiz alanından hangisine ya da hangilerine ait olduğunu tespit etmektir. Son yıllarda ülkemizde de ders kitapları bu yönde geliştirilmektedir. ‘İnşaat Yapma’ başlığını taşıyan bir proje çalışmasında da Azteklerin mimarisi hakkında öğrencilerin bir rapor hazırlamalarını, daha fazla bilgi için okulun kütüphanesinden faydalanmalarını ve Aztek mimarisine uygun karton ve kâğıtlar kullanarak bir maket yapmalarını istemiştir. Hazırlanan rapor ve maket sınıfta arkadaşlarına gösterilecektir. Oyun niteliği taşıyan proje ödevleri de vardır. Mesela ‘Ünlü İnsanlar Oyunu Yapma’ başlığını taşır. İlk önce her bir eş üniteden altı kişi seçecektir. Sonra her oyuncu ayrı bir karta isim yazacaktır. Yazılan isimlerin aynı olmamasına dikkat edilecektir. Daha sonra da bu altı kişi hakkında da bilgiler yazılacaktır. oynamak için yirmi dört kart ters

çevrilecektir. Mesela isim 16. Luis ise doğru kart ‘Fransa Kralı’ olacaktır.

6. ünite (Bir Savaş yüzü) proje çalışması ‘Venn Şeması Yapma’ başlıklıdır. Birinci Dünya Savaşı ile İkinci Dünya Savaşı’nın sebepleri, içerisinde benzeyen sebepler iki tane Venn şemasının kesişim kümesini oluşturacak şekilde hazırlanacaktır.

Ayrıca her dersin sonunda derste anlatılan konunun bir – iki cümle ile özeti yer alır. Konu ile ilgili değerlendirme sorularının cevaplanması istenir.

Amerika’da hazırlanan ders kitaplarında konunun sunuluş biçimi; verilen ipuçları davranış kazandırıcı niteliktedir. Konuları anlatırken tümdengelim metoduna ağırlık verilmiştir. Önce konu genel hatlarıyla anlatılır, sonra özel bilgilere değinilir, en son özet yoluyla genellemelere ulaşılır. Öğrencinin konu ile ilgili düşünceleri önemsenmiştir.

İçerik öğrencinin yaş seviyesine uygun, bilgi ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlenmiştir. Konular, basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, olaylardan kavram ve genellemelere, yakından uzağa gidilmesi koşulları göz önünde bulundurulmuştur. Kronolojik sıra izlenmiş, kitap içerisinde herhangi bir bilgi karmaşası yaratılmamıştır. Her ünite bir sonraki üniteye öğrenilmesini kolaylaştırıcı, destekleyici, tamamlayıcı olmasına dikkat edilmiştir.

Ders kitabında sosyal bilgiler konuları işlenirken sürekli diğer derslerle ilişkilendirilmiştir. Mesela; ilk kültürler konusu işlenirken, matematik dersiyle bağlantı kurulmuştur. Çatalhöyük'te yetiştirilen buğdaylardan bahsetmiş, sonra Amerika'da modern tarımla yetiştirilen buğdaylardan söz etmiştir. Sayısal verilerden yararlanarak, günümüzde buğday üretiminde Amerika'nın birinci sırada yer aldığını söylemiştir. Mısırlıların 365 günlük takvimi nasıl bulduklarını, yine aynı şekilde fen bilgisi dersi ile bağlantı kurmuştur. Bir yıldızın gökyüzündeki hareketi konu edilmiştir. Mezopotamya'da taşan nehirleri anlatırken, güncel olaylarla bağlantı kurarak yakın zamanda Kaliforniya'da taşan bir nehir anlatılmıştır. Yine aynı şekilde Mezopotamya uygarlıkları anlatılırken dil sanatlarıyla bağlantı kurulmuş ve İngilizcenin eski Mezopotamya dillerinden etkilendiğini, dünyadaki bütün dillerin birbirini etkilediğini vurgulamıştır. İslam tarihi anlatılırken müzikle bağlantı oluşturulur, Müslümanların enstrümanlarının ud olduğunu, udun da gitara benzer bir çalgı olduğundan bahsetmiştir. Endüstriyel Japonya'dan bahsederken sanatla bağlantı kurmakta, Amerika ve Avrupa'da birçok ressamın Japon resmine ilgi gösterdiği anlatılır, Japon resim stillerinden bahseder.

Ders kitabında öğrencilere konular anlatılırken öğrenciyi okula kapatmaz. Sürekli konuları çevre ile ilişkilendirir. Bir örnek verecek olursak; "Coğrafyayı öğrenmek için sınıfta olmak zorunda değilsiniz. Yaptığınız her şeyin bir parçası coğrafyadır. Bisiklet üzerinde bir tepeden aşağı inerken, sıcak bir yaz gününde

yüzme havuzunda suları sağa-sola sıçrattırken, kışın buzlu bir pencereyi silerken bu yaşantıların her biri coğrafyanın bir parçasıdır. Her zaman kara yolunda giderken yol işaretlerini okumak ya da radyoda hava durumunu dinlerken sende kısa bir süre için coğrafyacısın. Coğrafya aletlerini kullanırken dünya gezegeni hakkında çalışıyorsun demektir” diyerek ders kitabında coğrafyanın tanımı yapılmıştır. Kitabı, ezbere dayalı ifadeler kullanmaktan kaçınmıştır. Öğrencinin kolayca anlayabileceği basit bir dil kullanılmıştır. Yakın çevresinden örnekler vermiştir.

Ders kitaplarında, sosyal bilgiler dersi bütün dünyayı kapsamaktadır. Öğrenci sadece Amerika’nın coğrafyasını, tarihini öğrenmekle kalmaz; aynı zamanda Asya, Avrupa, Afrika, Avustralya kıtalarını da öğrenir. Dünyanın değişik yerlerinde yaşanan önemli sosyal, siyasal olaylar anlatılmıştır. Farklı uygarlıklardan bahsedilmiştir. Farklı coğrafyalar tanıtılmıştır.

Ders kitabında dinsel inanışlara önem verilmiştir. Hristiyanlık, İslamiyet, Musevilik, Budizm, Hinduizm, Konfüçyus ve daha birçok dinden bahseder. Ders kitabında anlatılan bilgilerin doğruluğu kanıtlanmaya çalışılmıştır. Bunun için birincil kaynaklardan alıntılara yer verilmiştir. Örneğin; Mezopotamya medeniyetleri anlatılırken Hammurabi kanunları birincil kaynaklar bölümünde, M.Ö. 1800lerde yazılmış tabletlerdeki yazıları İngilizceye çevrilerek verilmiştir. İkinci dünya savaşı konusu işlenirken Nazi Almalarının Yahudilere uyguladığı katliamın doğruluğunu kanıtlamak için birincil

kaynaklar bölümünde Yahudi kampında kalan Anne Frank'ın günlüğünden alıntılar yapılmıştır. İngiltere'de demokrasiden bahsedilirken Magna Karta'dan alıntı yapılmıştır.

Ders kitapları içerisinde bazı bölümlerde şarkılar verilmiştir. Fransız İhtilali sonrası kurulan Fransız Cumhuriyeti konusu işlenirken Fransa milli marşı nota ve sözleriyle verilmiştir. Bir Japon halk şarkısı, Afrika ve Çin şarkıları verilerek konu ilgi çekici hale getirilmiştir.

Amerika'da hazırlana ders kitaplarında etkinlikler bir ders yılı içerisine nasıl sığdırıldığı düşünülebilir. Amerika 'da da Türkiye'de olduğu gibi bir ders yılı, toplam 36 haftadır. Ancak bu durum eyaletten eyalete değişebilmektedir. Federal bir yapıya sahip olan ülkede, her eyalet kendi eğitim programını kendisi belirlemektedir. Müfredatın oluşturulması, ders saatlerinin belirlenmesi, hangi derslerin okutulacağına karar verilmesi gibi konularda eyaletler özerktir. Bu nedenle Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitimde birlik yoktur. Hatta bazen bir eyalette doğru olarak öğretilen bir bilgi başka bir eyalette yanlış olarak kabul edilebilir. Bizim araştırmamızda yer alan Virginia ve Los Angeles bölgelerinde verilen eğitim ülke içerisinde daha çok beğenilmektedir. Birçok aile çocuğunun daha iyi bir eğitim alması için Los Angeles'a göndermektedir.

Ülkemizde uygulanan eğitim sistemi ise Amerika'dan çok farklıdır. Türkiye'nin her yerinde Edirne'den Kars'a kadar her

yerde aynı eğitim programı uygulanmaktadır. Ders saatleri, okutulacak kitaplar ve müfredat aynıdır. Böylelikle ülkemizde eğitim birliği sağlanmıştır. Bölge ve yöre farklılıkları olan ülkemizde bu durum göz ardı edilmemiştir. Hazırlanan çerçeve programların esnekliği vurgulanmış, eğitimcilerin yıllık planlarını hazırlarken bu duruma dikkat etmeleri istenmiştir.

Şimdi Amerika ve Türkiye’de İlköğretim 6., 7., 8. sınıflarda bir ders yılı boyunca öğrencilerin kaç saat Sosyal Bilgiler dersi aldığını gösteren tablomuzu inceleyelim

Türkiye’de;

Sınıf	Ders Adı	Haftalık ders saati	Hafta	Süre (Saat)
6.Sınıf	Sosyal Bilgiler	3 Saat	36	108
7.Sınıf	Sosyal Bilgiler	3 Saat	36	108
	T.C.Vatandaşlık ve İ.H.	1 Saat	36	36
8.Sınıf	T.C.İnkılâpTarihi	2 Saat	36	72
	T.C. Vatandaşlık ve İ.H.	1 Saat	36	36

Toplam: 360 Saat

Amerika’da;

Sınıf	Ders Adı	Haftalık ders saati	Hafta	Süre (Saat)
6.Sınıf	Sosyal Bilgiler	5 Saat	36	180
7.Sınıf	SosyalBilgiler	5 Saat	36	180
8.Sınıf	Sosyal Bilgiler	5 Saat	36	180

Toplam: 540 Saat

Ülkemizde İlköğretim 6. sınıfta okuyan bir öğrenci bir ders yılı boyunca yani 36 haftada 3 saat olmak üzere toplam 108 saat sosyal bilgiler dersi almaktadır. İlköğretim 7.sınıfta vatandaşlık konuları Sosyal Bilgiler dersi kapsamında çıkartılıp ayrı bir ders olarak okutulmaktadır. Bir İlköğretim 7.sınıf öğrencisi 36 hafta boyunca haftada 3 saat Sosyal Bilgiler dersi ve haftada 1 saat de Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlık ve İnsan Hakları dersi olarak bir ders yılı boyunca toplam 144 saat Sosyal Bilgiler dersi görür. İlköğretim 8.sınıfa geldiği zaman bir ders yılında haftada 2 saat Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve haftada 1saat olmak üzere Vatandaşlık ve İnsan Hakları dersi verilir.8. sınıfta 36 hafta boyunca öğrenciler toplam 108 saat Sosyal Bilgiler dersi görürler. Yukarıdaki tabloda da görüldüğü

gibi İlköğretim ikinci kademe öğrencileri 6., 7. ve 8. sınıflarda 360 saat sosyal bilgiler dersi almaktadırlar.

Amerika'nın Virginia ve Los Angeles eyaletlerinde İlköğretim 6. ,7. ve 8. sınıf öğrencileri bir ders yılında yani 36 hafta boyunca haftada 5 saat olmak üzere toplam 180 saat Sosyal Bilgiler dersi görürler. Amerika'da vatandaşlık bilgisi konuları Sosyal Bilgiler dersi içerisinde yer almaktadır. Ayrı bir ders olarak okutulmamaktadır. Yukarıda verdiğimiz tabloda da belirtildiği üzere Amerika'da İlköğretim ikinci kademe okuyan bir öğrenci 6. ,7.ve 8. sınıflarda toplam 540 saat Sosyal Bilgiler dersi almaktadır. Her iki ülkede İlköğretim ikinci kademe görülen toplam Sosyal Bilgiler ders saatlerinin rakamlarını karşılaştıracak olursak Amerika'da Sosyal Bilgiler dersine daha fazla ders saati ayrıldığını görürüz.

Ders saatleri konusunda şunu da belirlenmeliyim ki; ülkemizde hazırlanan haftalık ders programlarında ilköğretim okulları bir günde 6 saat ders görürler. Dersler haftada her gün olacak şekilde yayılmaz. Daha çok iki saat üst üste verilmektedir. Amerika'da ise durum tam tersidir. Haftada 5 saat olan Sosyal Bilgiler dersi her gün birer saat verilir. Amerika'da da ders programında bir günde 6 saat ders verilmektedir. Ancak; öğrencilerin her gün bir saat İngilizce,1 saat Matematik,1saat Fen Bilgisi ve 1 saat Sosyal Bilgiler dersi görmesi zorunludur. Dersler bir güne toplanmayarak öğrencilere her gün Sosyal Bilgiler dersi verilir. Bu durum da hiç şüphesiz konular arsında

kopukluk olmayacağından öğrencilerin bilgilerini sürekli pekiştirerek unutmayı en aza indirir.

Buraya kadar anlattıklarımla İlköğretim ikinci kademe öğrencilerine Türkiye’de ve Amerika’da hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitaplarını ve Sosyal bilgiler dersinin işleniş biçimini karşılaştırmaya çalıştık. Her iki ülkede de benzer özellikler olmasına rağmen birçok farklılık bulunmaktadır.

Amerika’da hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitapları öğretim ilke ve metotlarına ve 12–14 yaş grubu öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecek niteliktedir. Türkiye’de hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında ise öğretimi olumsuz yönde etkileyecek birçok eksiklik bulunmaktadır. Ancak son yıllarda ders kitaplarında yapılan düzenlemeler bu eksiklikler giderilmeye çalışılmaktadır.

Son olarak bahsedeceğimiz bir konuda ders kitaplarının yanı sıra Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan yardımcı materyallerdir. Ülkemizde daha önce ders kitabı yanında öğrenciye herhangi bir yardımcı kitap verilmemekteydi. Ancak 2006–2007 Eğitim-Öğretim yılında 6. sınıfta Sosyal bilgiler ders kitabı yanında ilk olarak Sosyal Bilgiler Çalışma kitabı verilmiştir. Amerika’da ise Sosyal Bilgiler dersine yardımcı bir kitap verme ders öğretmenine bırakılmıştır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler ders kitaplarına yardımcı çalışma kitapları yanında daha başka materyaller de kullanılmaktadır.

Amerika’da Sosyal Bilgiler Ders kitapları ile birlikte kullanılan materyalleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Slâytlar

Ders kitapları içerisinde geçen fotoğraf ve resimler sınıf ortamına yansıtılarak daha kolay dikkat çekilebilir. Kitaplarda bulunmayan alternatif görsellerin gösterilmesine imkân verir. Görüntü daha net ve daha canlı olduğu için çekicilik sağlar. Ses desteği ile ders daha da ilgi çekici hale getirilir.

Asetatlar

The World Time and Place adlı ders kitabı içerisinde üç adet asetat verilmiştir.. Dünya’nın iklim bölgelerini, nüfusun dağılışını gösterirler. Ders kitabı dışında da yaygın olmamakla beraber asetatlardan faydalanılmaktadır.

Video Kaset, CD

Ders kitapları il beraber kullanılan en fazla kullanılan materyallerdir. Öğrencilere gidip göremeyecekleri birçok yeri görme ve canlı cansız çeşitli varlıkları tanıma imkânı sağlamaktadır. Üç boyutlu resimler, çizgi filmler, konuya bağlı olarak hazırlanmış pekiştirmeyi sağlayan oyunlar ve daha birçok aktivitelere yer verir. Öğretmenler bilgisayar ortamında Flash, Dreamviewer, Studio max vb. gibi programlarda ğretimi etkili kılabilecek görsel aktiviteler hazırlamaktadır. Bunları internet ortamında diğer öğretmenlerle, ğrenci velileriyle ya da

öğrencilerle paylaşabilmektedir. Öğretmenler hangi derste hangi CD'nin izleneceği konusunda önceden hazırlık yapmaktadırlar. Data show vasıtasıyla herkesin rahatlıkla görebileceği şekilde görüntü bütün sınıfa yansıtılır. CD'ler içindeki eğitici oyunların bütün öğrenciler tarafından oynanabilmesi için yeterli miktarda bilgisayar bulunmaktadır. Öğrenci, okulda internet ortamına da girerek istediği bilgiye çok kısa süre içinde ulaşabilir.

Bilgilerin doğruluğunun kanıtlanması açısından büyük önem taşıyan CD'lerde birçok birincil kaynak sınıf ortamında gösterilir. Mesela 2. Dünya Savaşı konusu işlenirken Nazi Yahudi kampları, yaşayan kişilerin anlattıkları anekdotlar, kısa metrajlı filmler izletilerek öğrencinin konuyu daha iyi anlaması sağlanır.

Haritalar

Ders kitaplarında yer alan haritaların yanında daha büyük ölçekli haritalar sınıf ortamına getirilir. Haritalar yerinde ve zamanında kullanıldıkları zaman dersteki başarıyı artırır. Her derse uygun haritanın seçilmesi de önemli bir husustur. Amerika'daki öğretmenler bu konuda da hassas davranmakta ve derslerinde haritalardan en verimli biçimde faydalanmaktadırlar.

Modeller

Ders kitaplarında çizgilerle belirtilen bir şeklin modeli, sınıf ortamına getirildiği zaman öğrenci dokunduğu bir şekli daha iyi kavrayacaktır. Modeller çok ayrıntılı veya çok genel olabilir.

Mesela küre genel bir modeldir. Ancak coğrafya dersinin olmazsa olmazları arasında yer alır. Öğrencilere proje çalışmalarında dersle ilgili kendi modellerini yapmaları istenir. Mesela; “Aztek mimarisi ile ilgili bilgi toplayın; buna uygun kâğıt ve kartonlardan bir maket yapın” diyerek öğrenciye modeller hazırlatırlar.

SONUÇ

Türkiye’de ilköğretim ikinci kademe Sosyal Bilgiler dersinde okutulan ders kitapları ile A.B.D.’nin Virginia eyaleti ve California eyaletinin Los Angeles kentinde ilköğretim 2. kademe Sosyal Bilgiler ders kitaplarının karşılaştırıldığı bu araştırmada, ders kitapları hem şekil hem de içerik yönüyle ele alınmış ve çok önemli farklılıklar tespit edilmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Türkiye’de Sosyal Bilgiler dersinde okutulan 6.ve 7. sınıf ders kitapları önce şekil ve daha sonra da içerik yönünden tanıtılmıştır. İkinci bölümde, ABD’nin Virginia eyaleti ve California eyaletinin Los Angeles kentinde Sosyal Bilgiler dersinde ilköğretim 6.ve 7. sınıf ders kitapları şekil ve içerik yönünden incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise; Türkiye’de okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları ile ABD’de okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları hem şekil hem de içerik özellikleri açısından karşılaştırılmıştır.

Bilindiği gibi eğitim ve öğretimin temel kaynakları ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının şekil ve içerik özelliklerinin iyi tasarlanmış olması; öğrencinin dersi daha iyi anlamasını, dolayısı ile eğitim ve öğretimde kalitenin artmasını sağlar. Biz de, bu çalışmada lkemizde Sosyal Bilgiler dersinde ilköğretim okullarında okutulan Sosyal Bilgiler 6 ve Sosyal Bilgiler 7 ders kitaplarını inceledik. Ayrıca Amerika’nın Virginia eyaletinde, ilköğretim 6. sınıfta Sosyal Bilgiler dersinde okutulan “World Adventures In Time And Place” adlı ders kitabını ve Amerika’nın California eyaletinin Los Angeles kentinde ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde okutulan Human Heritage A World History , The World Past and Present/East and West , The Amerikan Journey, World Geography adlı ders kitaplarını inceledik.

Çalışmanın birinci bölümünde, Türkiye’de okutulan ders kitapları şekil ve içerik özellikleri ile anlatılmıştır. Ders kitabı şekil yönüyle incelenirken kitabın fiziksel özellikleri, kitabın ebadı, ağırlığı, baskısı, kitabın kimlik bilgileri dış ve iç kapak tasarımları, sayfa düzeni, yazı karakterleri, kullanılan görsel öğeler ele alınmıştır. Ders kitabı içerik yönüyle incelenirken de içindekiler bölümü, konu alanlarının kitap içeriği içinde dağılımı ve ders kitabının konuları anlatılmıştır.

Ülkemizde ilköğretim ders kitapları MEB Yayınevi tarafından ve Talim Terbiye Kurulu’nun kararı ile yayınlanmaktadır. Hazırlanan ders kitapları, her ders yılı başında

öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Öğrencilerin ders kitaplarını yılsonunda geri verme zorunlulukları yoktur. Yani ülkemizde ders kitapları bir ders yılı için kullanılır. Daha sonra atılır, yakılır veya yeniden kâğıt olması amacıyla SEKA'ya gönderilir. Ülkemizde on üç milyon öğrenci olduğunu da düşünürsek, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinde ders kitaplarının hazırlanmasına verilen payın ne kadar fazla olduğunu görebiliyoruz. Hâlbuki dünyanın süper gücü ABD'de her ders yılı için ders kitabı basılmaz. Ders kitapları, okul kütüphanesine kayıtlı olup okulun malzemesidir. Öğrencilere bir ders yılı için okul tarafından hiçbir ücret alınmaksızın ödünç verilir. Ders yılı sonu geldiği zaman öğrenci, bir ders yılı boyunca kullandığı ders kitaplarını geri iade eder. Bu nedenle ders kitapları üzerine hiçbir karalama, işaretleme yapılmaz. Öğrenciler, ev ödevlerini temiz bir sayfaya geçirerek kitap üzerinde çalışma yapmazlar. Ders kitaplarının öğrencilere verilmesi ve geri alınması işlemlerini ders öğretmenleri üstlenmiştir. Her ders kitabının ön ya da arka kısmında öğretmenler tarafından doldurulması gereken bir form vardır. Okulun adı, okulun bulunduğu eyalet ve kent, hangi ders yılında ve hangi öğrenci tarafından kullanıldığı belirtilir. Ayrıca öğretmen, ders kitabının fiziksel durumunu da tespit ederek formda yer alan bölümleri işaretler. Gelecek ders yılı için kitabın kullanılıp kullanılamayacağını tespitini yapar. Bu uygulama da ABD gibi çok nüfuslu bir ülkeyi ciddi bir külfetten kurtarır.

Ülkemizde ilköğretim 6. ve 7. sınıfta okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları fiziksel yapısı bakımından son derece

yetersizdir. Ders kitaplarının ciltleri çok kolay dağılabilen kalitesiz malzemeden yapılmaktadır. Sayfa kalınlığı baskının canlılığını koruyabilecek nitelikte değildir. Beyaz, mat kağıt tercih edilmiştir. Ancak kuşe kağıt olmaması resim ve fotoğraflarda ayrıntıların öğrenciler tarafından fazla algılanamamasına sebep olmaktadır. Yazı tipi olarak Times New Roman ve yazı puntosu olarak da 12 tercih edilmiştir. Bu durum 12 – 14 yaş grubu öğrencilerin gelişim seviyesine uygundur. Ders kitaplarına seçilen kapak kartonu, üzerine yapılacak baskının canlılığını koruyabilecek nitelikte olmayıp, kolayca kırılabilen mukavvadan seçilmiştir. Kapak tasarımında da bazı eksiklikler olması sebebi ile ders kitaplarının kapağı, öğrencinin ilgi ve merakını uyandıracak nitelikte değildir. Ders kitaplarına ait kimlik bilgileri iç kapağın arka sayfasında, öğrencinin rahatça bulabileceği bir yere konulmuştur. Kitabın adı anlaşılır ve dikkat çekecek büyüklükte verilmiştir.

Bununla birlikte ülkemizde hazırlanan ders kitaplarındaki en büyük eksiklik görselliğe hiç önem vermemiş olmasıdır. Baskının kalitesi son derece düşüktür. Ders kitaplarının birçok yerinde silik, cansız ya da birbirine karışmış renklerle gösterilen harita ve fotoğraflar öğrenciler tarafından iyi algılanamamaktadır. Resim ve fotoğraflar ders kitapları içerisinde her zaman çerçeve içerisinde verilmiştir. Bu durum öğrencilerin hayal gücünü sınırlar. Hâlbuki ABD’deki ilköğretim ders kitaplarında resim ve fotoğraflar sayfa içerisine gelişigüzel serpiştirilmiştir. Öğrenciler de hayal gücünü kullanarak resimleri tamamlama eğilimi

gösterirler. Ayrıca Amerika'daki ders kitapları içinde çok fazla resim ve fotoğraf kullanılmıştır. Ülkemizdeki ders kitaplarında ise verilen resim ve fotoğraflar konuların anlaşılması için oldukça yetersizdir. Amerika'nın Virginia eyaleti ilköğretim Sosyal Bilgiler dersi 6. sınıf 'World Adventures In Time And Place' adlı ders kitabında 781 tane resim ve fotoğraf bulunmasına karşın ülkemizde 'Sosyal Bilgiler 6' adlı ders kitabında 102 tane resim bulunmaktadır.

Ülkemizdeki ders kitaplarında görsel malzemenin az kullanılması öğrenciyi kavrayarak, yaşayarak öğrenmeyi zorlaştıracak ve ezberciliğe götürecektir.

Türkiye'de hazırlanan ders kitaplarının içerik özelliklerini incelediğimiz zaman ise konuların düzenli bir biçimde sıralandığını söyleyebiliriz. Ders kitaplarında bilimsel ve doğruluğu kanıtlanmış bilgiler yer alır. Öğrenciden bilgi üretmesi değil ders kitabında yer alan bilgileri öğrenmesi istenir. Halbuki Amerika'da hazırlanan ders kitaplarında bilginin sürekli değişebileceğini, öğrencilerin araştırmaları sonucu belki kitapta yer alan bilgilerden daha doğru bilgiler elde edebileceği vurgulanır. Öğrenci sürekli araştırmaya sevk edilir. Kavram haritaları, şemalar, diyagramlar, grafikler ve tarih şeritleri verilerek öğrencilerin çalışmalarına yön verilir. Ders kitabında yer alan alıştırmalar, değerlendirme soruları öğrencinin düşünerek öğrenmesini amaçlar. Maalesef ülkemizdeki ders

kitapları düşünen, araştıran öğrenci modeline hizmet edecek nitelikte değildir.

Türkiye’de hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitabında coğrafi mekân sınırlıdır. Sadece yurdumuz, yurdumuzun komşuları ve Türk dünyası konu edilir. Ancak Amerika’da hazırlanan Sosyal Bilgiler ders kitabında sadece Amerika kıtası değil dünyanın her bölgesinden, her medeniyetten bahsedilir.

Ülkemizde hazırlanan ders kitaplarında anlatılan bilgiler, güncel olaylarla ilişkilendirilmez. Mesela Osmanlı Devleti anlatılırken günümüzden örnekler verilmez. Bu durum konunun anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Öğrenci öğrendiği bilgileri kendi yaşantısına çeviremediği için, ezber yolunu seçecektir. Ezberlenen bilgi ise bir süre sonra unutulacaktır.

Ülkemizde hazırlanan ders kitaplarında yapılan bir diğer yanlışlık da Sosyal Bilgiler konuları anlatılırken diğer derslerle ilişkilendirilmemesidir. Sosyal Bilgiler konusu anlatılırken yeri geldiği zaman matematiğe, fen bilgisine, müziğe, resime, Türkçe ve İngilizce dersi konularına değinilebilir. Böylece öğrenci bütün derslerin birbiri ile ilişkili olduğunu anlayarak, derse olan ilgisi artacaktır. Türk eğitim sistemine yeni giren Gardner’ın ‘Çoklu Zekâ Kuramı’ da bunu öngörür. Bu kurama göre; her insan farklı öğrenir. Çünkü her insanın zekâ alanı başka olabilir. Bu nedenle, öğrencinin ilgisinin olduğu dersten bahsedilerek; ilgisiz ve başarısız olduğu Sosyal Bilgiler dersine karşı da ilgi duyması sağlanabilir.

Türkiye’deki Sosyal Bilgiler ders kitabının konu kapsamının dar tutulduğunu, genel kültür konularına fazla değinilmediğini görüyoruz. Kitaplarda değişik türlerde alıştırmalar bulunmamaktadır. Bilgiler hazır olarak öğrenciye sunulmuş, öğrencinin kendi düşüncesi ve yorumları dikkate alınmamıştır. Kitapların dil ve anlatın özelliklerini incelediğimiz zaman da 12 – 14 yaş grubu öğrencilerine hitap etmediğini görüyoruz. Onların anlayabileceği ve daha samimi bir dil kullanılabilirdi.

Çalışmanın ikinci bölümünde, ABD’nin Virginia eyaleti ve California eyaletinin Los Angeles kentinde okutulan ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitapları şekil ve içerik özellikleriyle tanıtılmıştır.

Burada ortaya çıkan sonuç, Amerika’da hazırlanan ders kitapları ciddi ve uzun zaman alan bir çalışmanın ürünüdür. Ders kitaplarında yer alan her ayrıntı eğitim-öğretim metot ve ilkeleri ile bağdaşmakta, öğrencinin olumlu yönde gelişmesine olanak sağlamaktadır. İlk olarak ders kitaplarının fiziksel özellikleri anlatılmıştır. Ders kitaplarına uygulanan ciltleme uzun süre özelliğini koruyacak niteliktedir. Sayfa, yazıyı arka sayfaya göstermeyecek kalınlıktadır. Beyaz kuşe kağıt tercih edilmiştir. Bu durum öğrencilerin kitap içerisindeki görselleri ayrıntılı bir biçimde algılamasına yardımcı olur. Ancak ders kitaplarında mat değil de parlak kağıt tercih edilmiştir. Parlak kağıt, uzun süre bakıldığı zaman gözü yoracağından pek tavsiye edilmemektedir.

Bunun yanında ders kitaplarının kapak kartonu kırılmaz mukavvadan olup üzerine yapılan baskının canlılığını koruyacak niteliktedir. Ders kitaplarında yapılan kapak tasarımı öğrencilerin ilgisini çekebilmektedir. Ders kitaplarında daha çok Arial yazı tipi kullanılmış ve yazı puntosu olarak da 12 tercih edilmiştir. Bu durum 12 – 14 yaş grubu öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygunluk gösterir. Ders kitabının adı açık ve anlaşılır bir biçimde belirtilmiş, ders kitabına ait kimlik bilgileri öğrencinin kolayca ulaşabileceği bir yere, daha çok iç kapaktan sonraki sayfaya yazılmıştır. Ders kitabını yazan yazarların biyografileri, telefon numaraları ve uzmanlık alanları belirtilmiş, kitabın hazırlanışında yararlanılan bütün kurumlar tek tek yazılmışlardır.

Amerikan ders kitaplarında kusursuz bir baskı uygulanmıştır. Haritalarda renkler çok belirgin ve ayırt edicidir. Kitap genelinde silik çıkan, soluk, cansız renklerin birbirine karıştığı herhangi bir baskı hatası bulunmamaktadır

Ders kitaplarının ebatları büyük boy ve ağırlıkları da iki ile üç kg arasında değişmektedir. 12 – 14 yaş grubu öğrencilerinin, bu ebat ve ağırlıkta bir ders kitabını her gün evine getirip götürmesi sağlıklarını ciddi ölçüde etkiler. Bu nedenle öğrenciler ders kitaplarını evine getirip götürmezler. Okulda her öğrenciye tahsis edilen özel dolaplarına bırakırlar.

Amerika’da okutulan ders kitaplarını içerik yönüyle değerlendirdiğimiz zaman, önce ders kitaplarının içindekiler bölümü incelendi. Oldukça renkli fotoğraf ve resimlerin

yerleştirildiği bölüm öğrencinin ilgisini çekebilecek bir şekilde hazırlanmıştır. Ders kitapları içerisinde coğrafya, tarih, vatandaşlık, genel kültür bilgileri yer almaktadır. Bilgiler birbirinden kopuk değil, sürekli birbiri ile ilişkilendirilerek sunulmuştur. Ayrıca sosyal bilgiler konuları matematikle, fen bilgisi, müzik, sanat, güncel bilgilerle bağlantı kurularak aktarılmıştır.

Görülüyor ki Amerika 'da 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde en fazla tarih öğretimi yer almaktadır. En az ise Coğrafya konularına yer verilmiştir. Amerikan eğitimcileri, Coğrafya dersinin sınıf ortamında anlatılarak öğrenilebileceğine inanmamaktadırlar. Coğrafya bilimi gezip görülerek öğrenilebilecek bir derstir. Bu nedenle Coğrafya konularına fazla yer verilmez. Los Angeles kentinde ilköğretim 7. sınıfta okutulan 'World Geography' adlı ders kitabında dünya üzerindeki bütün ülkeler öğrencilere tanıtılsa da Tarih konularında olduğu gibi geniş etkinliklere yer verilmez. Amerika'da ders kitabı içerisinde Vatandaşlık Bilgisi konularına da pek fazla değinilmemiştir. Ülkemizde ise ilköğretim 7. ve 8. sınıflarda haftada 1 saat olmak üzere bir ders yılı boyunca toplam 72 saat Vatandaşlık Bilgisi dersi alınmaktadır.

Türkiye'de ve Amerika'da bir ders yılı 36 haftadır. Türkiye'de ilköğretim 6. sınıfta haftada 3 saat, 7. sınıfta haftada 3 saat Sosyal Bilgiler dersi ve 1 saat Vatandaşlık ve İ.H. dersi, 8. sınıfta haftada 2 saat T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük haftada

1 saat Vatandaşlık ve İ.H. dersi alınarak bir ilköğretim 2. kademe öğrencisi toplam 360 saat Sosyal Bilgiler dersi işlemektedir. Bu rakam Amerika’da ilköğretim 2. kademe okullarında ise oldukça fazladır. İlköğretim 6. , 7. ve 8. sınıflarda haftada 5 saat olmak üzere toplam 540 saat Sosyal Bilgiler dersi işlemektedirler. Buradan da anlaşılacağı üzere Amerika’da Sosyal Bilgiler dersine daha fazla önem verilmektedir. ‘Sosyal Bilgiler, dünyayı anlamaktır’ sözü ile de Sosyal Bilgiler dersine verdikleri önemi vurgulamışlardır.

Çalışmanın üçüncü bölümü de Türkiye’de okutulan Sosyal Bilgiler ders kitapları ile ABD’nin Virginia eyaleti ve California eyaletinin Los Angeles kentinde okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarının karşılaştırılmasıdır. Çalışma genelinde yapmış olduğumuz bütün karşılaştırmalar sonucunda vardığımız nokta; ders kitabında öğrenciye hazır bilgi sunulmamaktadır. Ezberden kaçınılır. Onların kavrayarak öğrenmesi amaçlanır. Bu nedenle de her ders, her bölüm ve her ünite sonunda değişik biçimlerde hazırlanmış soru kalıpları ile birçok alıştırma hazırlanmıştır. Ders kitabındaki hedef ifadeler de öğrenciyi konuya hazırlayıcı niteliktedir.

Çalışmamız süresince her iki ülke arasında yaptığımız karşılaştırmalardan çok önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Görülüyor ki; bir devletin gelişmişlik düzeyi o devletin eğitim sistemi ile yakından ilişkilidir. Gelişmekte olan ülkeler sınıfında yer alan ülkemiz ideallerini gerçekleştirebilmesi için önce eğitim

sistemimizde var olan problemleri çözmelidir. Ulu önder M. Kemal Atatürk'ün belirlediği hedef doğrultusunda çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine çıkabilmek ancak başarılı bir eğitim sistemi ile gerçekleştirilebilir. Eğitim ve öğretimde başarıyı yakalamak için öncelikle ders kitapları, gerek görsellik gerekse içerik bakımından zenginleştirilmelidir. Öğrencileri düşündürmeye, araştırmaya sevkeden performans ödevleri verilmeli ve öğrencilere takım ruhunu aşılayan proje çalışmaları yaptırılmalıdır.

Buraya kadar yapılan değerlendirmelerde ABD ders kitaplarının özellikle şekil ve fiziki yapı yönünden öğrencilerin yaş ve ruhsal yapılarına daha uygun gelebilecek şekilde hazırlandığı tespit edilmiştir. Ancak bütün bu üstünlüklerinin yanında ABD ders kitaplarının birtakım önyargılarla hazırlandığı ve ABD öğrencilerine yanlış bilgiler kazandırdığı tespit edilmiştir. Mesela; World Adventures In Time And Place adlı ders kitabının sonunda bulunan ve dünya ülkelerinin bayrak, başşehir, nüfus ve konuşulan dilleri ile tanıtıldığı bilgi tablolarında Türkiye'de konuşulan diller (Major Languages) karşısında Turkish, Kurdish ve Arabic (Türkçe, Kürtçe, Arapça) yazıldığı halde; Irak bölümünde yalnızca Arabic ve Kurdish (Arapça ve Kürtçe) yazmaktadır.* Oysa bilinen bir gerçektir ki; Irak'ta yaklaşık 3 milyon insan Türkçe konuşmaktadır.

* Bkz.Ek 25: Countries of The World

USA başlığı altındaki bölümde ise Major Language kısmında yalnızca English (İngilizce) yazmaktadır. Yine bilinen bir gerçektir ki; Amerika Birleşik Devletlerinde milyonlarca insan İngilizce dışında başka diller konuşmaktadır. Bu durum bize ABD ders kitaplarının hazırlanmasında siyasal düşünce ve mülahazaların da etkili olabildiğini göstermektedir.